

SLOVENSKI

Izdaja časopisno-založniško podjetje Slov. poročevalce - Direktor: Rudi Janžura - Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak - Tiskarna: Tiskarna "Slovenija" - Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-524 - Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 - Oglasi: oddelček: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832 - Poštati predal 29 - Tekoči račun Narodne banke 601-17-163 - Mesečna naročnina 200 din.

DRUGA IZDAJA

Poročevalec

PRESEDNIK REPUBLIKE NA OBISKU V POSTOJNI IN LJUBLJANI

NAŠA ARMADA
ČUVA miren razvoj domovine

Maršal Tito je pregledal enote I. proletarske divizije

Postojna 21. maja. Danes je bila Postojna odeta v praznično; zastave, slavoletni in zelenje so dali mestu nadsej slavnostni videz. Pričakovali so predsednika Tita, ki je prišel na obisk I. proletarske divizije.

Skoraj 13. let je že preteklo od tedaj, ko je vrhovni komandant NOV in POJ Josip Broz Tito v mali vasi Rudo v zahodni Bosni ustanovil I. proletarsko brigado, ki je svoje ime proslavila v številnih krvavih bojih za narodno in socialno osvoboditev. Iz proslavljene I. proletarske brigade, v kateri so bili zbrani najbolj predani borbci-delavci komunisti, je zrastle I. proletarska divizija, ki je zvesta slavni tradiciji NOB.

V Postojno je prihitelo danes tudi zelo mnogo okoliškega prebivalstva, da pozdravi svojega predsednika republike. Ze v zgodnjih urah so bili pločniki po mestu polni ljudi, ki so nestrpno pričakovali maršala Tita. Kljub precejšnemu vetru in mrazu so ljudje vztrajali, saj jih je prevečala le ena sama misel, — videti in pozdraviti Tita.

Na letališču je bila zbrana I. proletarska divizija v popolni bojni opremljenosti. Okoli 10. ure so prišli na letališče tudi gostje, med njimi predsednik izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS Boris Kraiger in več članov izvršnega sveta LRS, član zveznega izvršnega sveta Ivan Maček-Matič, org. sekretar SZDL Slovenije Franc Kimovec-Ziga, več generalov JLA in mnogo drugih.

Točno ob 10.20. uri je na letališče prispel predsednik republike Josip Broz-Tito v spremstvu predsednika Ljudske skupščine LRS Mihe Marinka, generalpolkovnika Kosta Nagya in generalmajorja Milana Zečija. Prvi raport je vrhovnemu komandantu JLA podal komandant korpusa, generalpodpolkovnik Radivoje Jovanović, pred tribuno pa je vrhovnemu komandantu reportiral komandant I. proletarske divizije generalmajor Mile Kilibarda.

Takoj po raportu je predsednik Tito pregledal razvrščene oddelke I. proletarske divizije, zatem pa je burno pozdravljen stopil na tribuno in pozdravil divizijo:

S seje izvršnega sveta LRS

Dne 20. t. m. je bila pod predsedstvom tovariša Borisa Kraigherja seja izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS. Na seji je izvršni svet razpravljao o poročilu glede finančne situacije v zvezi z investicijami v letošnjem letu; nadalje je sprejel uredbu o pristojnosti, organizaciji in delu sveta za urbanizem LRS in uredbu o ustanovitvi Urbanističnega inštituta LRS.

Sprejeta je bila uredba o premenovanju naselij in o dopolnitvi imen tistih naselij, ki imajo enak glasček se imena, ter uredba o razglasitvi novih naselij in združitvi zaselkov. Prav tako je bila sprejeta uredba o razdeljevanju in odpovedi stanovanj.

Izvršni svet je imenoval komisijo za upokojene vojaške osebe, strokovno upravno komisijo za proučevanje strokovnega šolstva in upravni odbor republikanskega kreditnega sklada za zidanje stanovanjskih hiš. Ljudski skupščini bo predložil izpolnjenost okroglega sodišča v Ljubljani in Celju ter okrognega gospodarskega sodišča v Ljubljani z novimi sodniki. Prav tako je dal prireditve k imenovanju namestnikov republikanskega okrognih in okrajnih javnih tožilstev.

VREME

Vremenska napoved za nedeljo: Sprva še oblačno vreme, pozneje bodo nastopile razjasnitve, na Jadranu pa bo pretežno jasno. Temperatura ponoči v severnih delih Slovenije okoli 0, v ostalih predelih med 3 in 7. Na Primorskem do 11, čez dan med 10 in 14, na Primorskem do 20 stopinj Celzija.

Tovariši vojaki, podoficirji in oficirji!

Srečen sem, ker se mi je končno ponudila prilika, da pridem med vas v I. proletarsko divizijo, s katero me vežejo mnogi spomini iz velike osvobodilne borbe, v divizijo, ki je prva dobila ime proletarska, ime, ki je v onem času bilo simbol naše ljudske revolucije, simbol osvobodilne borbe.

Prva proletarska brigada in z njo druga brigada, oziroma prva proletarska divizija, ki je nastala iz njih, sta bili prve naše narodnoosvobodilne vojske, današnje naše ljudske armade.

Tovariši! Prva proletarska brigada je prehodila slavno pot, na kateri so ostali mnogi njeni borci, mnogi junaki, sinovi naših narodov. Danes proslavljam desetletnico osvoboditve naše države, proslavljam obletnico hude oborožene borbe in njene konca, prav tako pa tudi obletnico ustvarjanja ogromnih naporov naših narodov, ki so jih vložili, da bi zgradili vse to, kar imamo danes. Rezultati in pridobitve, ki jih je pridobila naša narodna osvobodilna vojska, so ogromni.

Danes, tovariši, vojaki I. proletarske in vse naše ljudske armade, imate nalogo, edino nalogo, da branite pridobitve naših narodov. Vi se morate izpopolnjevati, da boste čuvali in očuvali mirno delo in razvoj naše države, delo naših delavcev, delo naših narodov. Naši narodi posvečajo svoji armadi veliko skrb, našim narodom ni žal prav nobenih materialnih izdatkov, ki so potrebni, da bi vi, sinovi naših narodov, mogli dobiti sredstva, ki so v današnjem času potrebna za obrambo naše države. Imejte vedno pred očmi, da imajo naši narodi v vas polno zaupanje in potrudenje, da s svojim vztrajnim delom pri izpopolnjevanju vojaške veščine opravite to zaupanje.

Tovariši! Danes smo v dobri pomirjevalni mednarodni položaji, v času, ko morajo vsi, ki so napredni in človeško čujni, z vsemi silami delati za ohranitev miru. V današnjem položaju pa je perspektiva miru vse boljša in boljša. Kaj hočemo, tovariši, če je treba mir čuvati z orožjem v roki? Mi izpopolnjujemo našo armado

še naprej ne zato, ker morda hočemo poseči po nečem tujem, ker bi se radi vojskovali, temveč zato, da bi bili čim močnejši, da bi nas ljudje čim bolj cenili, ker je danes še vedno tako, da ljudje bolj upoštevajo moč kakor moralno kvaliteto. Mi imamo tudi moralne kvalitete. Naše ljudstvo si jih je pridobilo v svoji zgodovinski in zadnji veliki borbi, toda poleg tega imamo tudi moč, ki nam je potrebna, imamo našo ljudsko armado.

Naj živi naša ljudska armada! Med govorom predsednika Tita so borci in oficirji I. proletarske divizije navdušeno vzklkali svojem komandantu. »Herroj Tito, herroj Tito« so bile besede, ki so jih je spontano vzklkali borci-proletarci, pomniki, da jih je obiskal vrhovni komandant.

Po govoru predsednika Tita so si gostje ogledali Dom JLA v Postojni, nato pa odšli na kosilo v jamsko restavracijo. Ob prihodu v mesto je predsednika Tita pozdravila velika množica ljudi, obradovana, da je obiskal njihovo mesto.

Pri kosilu v Jamski restavraciji je pozdravil maršala Tita komandant I. proletarske divizije general Mile Kilibarda. Ko je govoril o velikih borbenih tradicijah divizije, ki je tesno povezana z imenom maršala Tita, je poudaril, da bodo oficirji in vojaki I. proletarske divizije ohranili borbene tradicije, ki si jih je pridobila v narodnoosvobodilni vojni. Ob koncu se je zahvalil maršalu za njegov obisk in mu ob tej priliki čestital k 63. rojstnemu dnevu.

Maršal Tito se je zahvalil za čestitke ter je ob tej priliki imel govor, ki so ga prisotni politični voditelji, generali, oficirji in vojaki JLA poslušali z največjo pozornostjo in ga večkrat prekinjali z burnim odobravanjem.

Sledile so zdravice predsedniku republike, ki so jih izrazili generalpolkovnik Kosta Nagy, generalpodpolkovnik Radivoje Jovanović, predsednik Ljudske skupščine LRS Miha Marinko, član zveznega izvršnega sveta Ivan Maček in generalmajor Milan Zečij.

Ko se je predsednik republike nekoliko po 15. uri poslovil od komandantov, oficirjev in borcev slavne I. proletarske divizije, so mu privedli navdušene ovacije, nakar je s svojim spremstvom odpoval skozi okrašeno Postojno proti Ljubljani.

Na lovsko-ribiški razstavi

Ljubljana, 21. maja. Okrog 16. ure je predsednik republike Tito obiskal lovsko-ribiško razstavo. Spremljali so ga Miha Marinko, predsednik Ljudske skupščine Slovenije, Boris Kraigher, predsednik izvršnega sveta Slovenije, in nekateri člani sveta, Ivan Maček, član zveznega izvršnega sveta, in generalni polkovnik Kosta Nagy. Veselo presenečeni obiskovalci razstave, ki so bili v tem času na razstavnem prostoru, so tovariša Tita navdušeno pozdravljali. Posebno presenečena pa je bila šolska mladina, ki je v skupinah obiskala razstavo. Lovske trofeje in nagačene živali niso te trenutke za otroke ničesar pomenele, saj so gledali le svoje-ga velikega prijatelja Tita.

Ob vstopu v razstaveni prostor sta predsednika Tita pozdravila dr. Jože Behigar, predsednik Lovske zveze Slovenije, in dr. Milan Dular, predsednik razstavne odbora.

Tovariši Tito si je z velikim zanimanjem ogledoval razstavljeni lovski plen, se dlje časa ustavil pri posebno lepim primerkih in jih ocenjeval s kritičnim očesom pravega lovca. Potem ko si je ogledal razstavo je predsednik Lovske zveze Slovenije dr. Jože Behigar izročil tovarišu Titu v dar pelinik, čigar rob obkrožajo iz rogovja izdelane živali. Pelinik, ki je prava umetnina,

je izdelal lovec-amater. Ribiška zveza Slovenije pa je tovarišu Titu poklonila spominsko umetno muho za ribji lov.

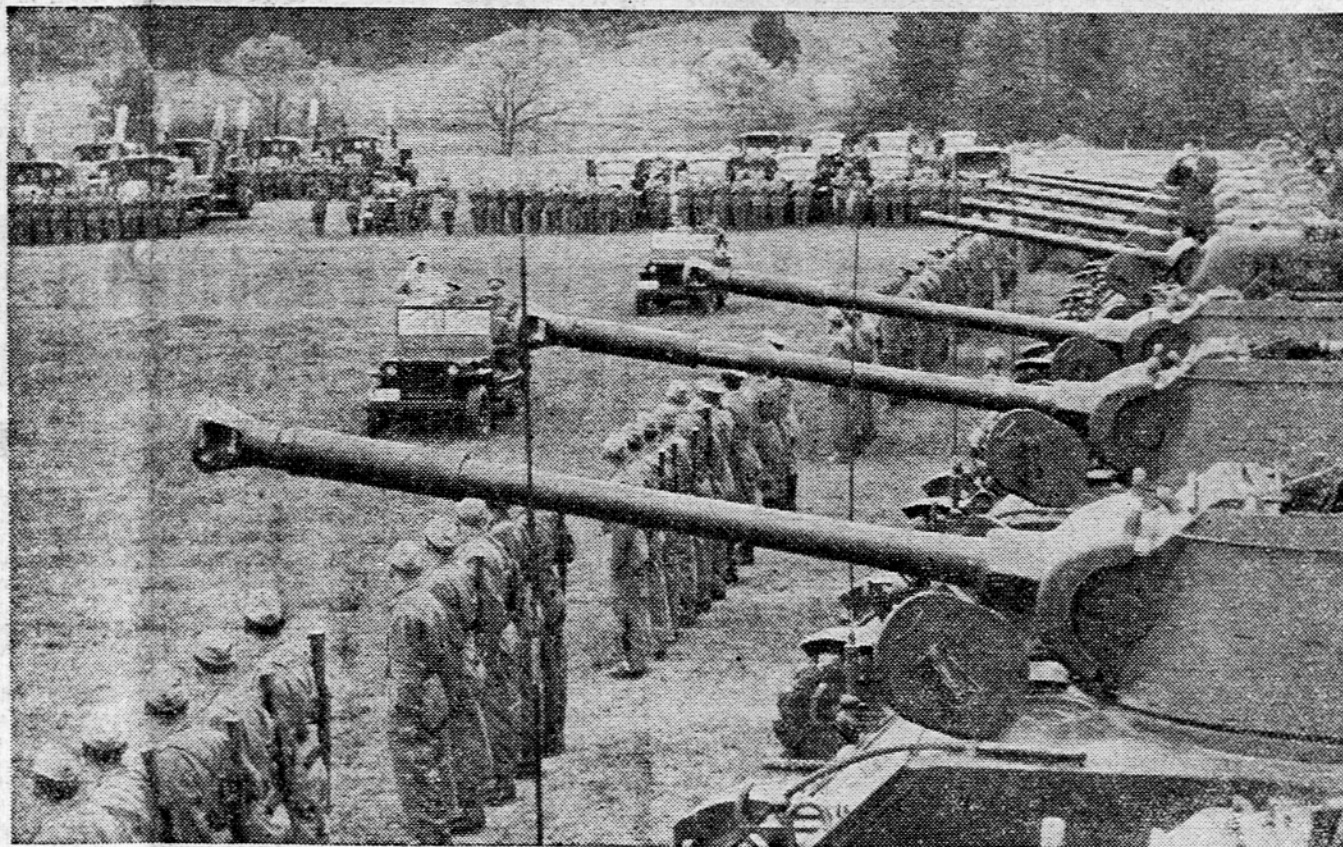
Preden je zapustil razstaveni prostor je napisal v spominsko knjigo lovskega društva: »Zelo sem vzradočen nad organizacijo te lovске razstave, ki po bogastvu trofej in posebnih eksemplarjih kaže, da je naše lovstvo tudi po vojni, v socialistični ureditvi v polni meri razumelo važnost te veje našega gospodarstva.«

Ribičem v spomin pa je napisal te besede: »Videl sem oddelke ribiške razstave in moram reči, da sem zelo presenečen nad organizacijo.«

Medtem ko je predsednik Tito ogledoval razstavo se je razširila vest o njegovem prihodu. Ko je tovariši Tito s svojim spremstvom odhajal z razstavnega prostora, je bila Vilharjeva ulica prepolna množice, ki mu je navdušeno vzklkala. Ta pozdrav je veljal tudi kot čestitka k njegovemu rojstnemu dnevu.

Stafeta mornarice

Split, 21. maja. Glavna štafeta jugoslovanske vojne mornarice, s katero pošiljajo mornarji, podoficirji, oficirji in admirali čestitke svojem vrhovnemu komandantu maršalu Titu za 63. rojstni dan, bo jutri 22. maja ob 12.30 uri prispela v Split, kjer ji bodo privedli slavnostni sprejem. V ponedeljek ob 13.20 uri bo krenila s hidroavionom s splitskega pristanišča v Saplunac. L. M.

ZDRAVICA PRESEDNIKA REPUBLIKE NA SLAVNOSTNEM KOSILU V POSTOJNI

Jugoslavija je simbol neodvisnosti, človeškega dostojanstva in svobode

Maršal Tito je govoril pripadnikom I. proletarske divizije o mednarodnem položaju, nalogah ZKJ in vprašanju upokojitve pripadnikov JLA

Postojna, 21. maja (Tanjug). Na slavnostnem kosilu, ki mu ga je priredilo poveljstvo I. proletarske divizije v Jamski restavraciji, je predsednik republike in vrhovni poveljnik oboroženih sil FLEH Josip Broz Tito odgovoril na zdravico generalnega majorja Mileta Kilibarde z naslednjimi besedami:

»Tovariši! Zdravica, ki jo je izrekel poveljnik I. proletarske divizije tovariš Kilibarda, me je globoko ganila. Kadar prihajam med svoje stare vojne tovariše, in med mlajše, med pripadnike naše Ljudske armade, sem vedno nenavadno vesel in čutim se prerojenega. Moram reči, da me to najbolj odpočije. Danes, čeprav sem prišel z majhno zamudo, kajti moral bi biti k vam prej, pa mi tega niso dovolili različni opravki državnih obveznosti, danes je za mene eden tistih redkih dni, ki jih imam v svojem življenju po vojni, ko se lahko odtegnem vsakodnevnemu delu in pridem med svoje vojne tovariše. Zaradi tega je to zame nenavadno srečen dan in zahvaljujem se vam za ta res topli sprejem, ki sem ga bil v vaši sredi ponevno deležen.«

Tovariši vojaki, podoficirji, oficirji in generali!

Danes sem videl del prve proletarske divizije. Ko sem obšel vaše enote, sem bil v mislih v tistih dneh, ko sem v Petrovcu leta 1942 pred osvojitvijo Bihača dal zastavo I. proletarski diviziji. Njene enote so bile postrojene prav tako. Stevilno so bile manjše, toda ljudje so bili odlični borci, pripravljeni izpolniti vsako nalogo, ki bi se jo pred njih postavilo. Tudi danes sem prav tako videl na obrazih teh mladih vojakov, ki so prišli iz vrst nove generacije in ki niso šli skozi osvobodilno vojno, da živijo tradicije borcev I. proletarske divizije.

Na ljubljanskem strelišču

Ob 17. uri je predsednik republike obiskal novo ljubljansko strelišče. Predsednika, ki je prišel v spremstvu Mihe Marinka, Ivana Mačka, Borisa Kraigherja in generalmajorja Milana Zečija, je pozdravil tajnik mestnega strelskega odbora Ljubljane Viktor Polak, v imenu mojstrov strelcev, ki so na strelišču trenirali, pa državni reprezentant Milan Kranjc.

Predsednik Tito si je ogledoval ljubljansko strelišče približno pol ure, zanimal se je za nove naprave in orožje, kakor tudi za zadetke strelcev. Posebno se je zanimal za trening državne reprezentance, ki se tu pripravlja za srečanje s švedsko reprezentanco in za evropsko prvenstvo. Pristrčno pozdravljen ob prisotnih in ljudstva, ki ga je pričakovalo ob izhodu, je predsednik ob pol 18. zapustil strelišče.

tarske divizije še naprej v novih generacijah. Zame je bilo to nenavadno lepo zadoščenje. Menim, da je to eden od izredno velikih uspehov naših vojaških starešin, starešine pa so povečini še vedno ljudje, ki so šli skozi narodnoosvobodilno vojno. Ne vem točno, toda zdaj se mi, da je precejšnje število tistih, ki so bili že prej v proletarski diviziji.

Zgodovinske spremembe v mednarodnih odnosih

Tovariši! Živimo v času nenavadno važne zgodovinske spremembe v mednarodnih odnosih. Danes se na svetu največ govori o potrebi ohranitve miru, toda govori se prav toliko tudi o potrebi oborožitve in krepitve, tudi takšni so, ki vidijo izhod samo v oboroženem obračunavanju. Lahko rečem, da sem srečen, ker pripadam državi in ljudstvu, ki sovražično vojno in sta pripravljena storiti vse, da bi se obranili mir. Srečen sem, ker pripadam ljudstvu, ki je v svoji zgodovini toliko trpelo in prelilo toliko krvi za svojo svobodo in neodvisnost, ki pa nikoli ni težilo k osvajanju tujih ozemelj.

Naše ljudstvo je pridobilo mnogo simpatij v svetu

Vi ste armada miroljubnega ljudstva, ki si je v svetu pridobilo mnogo simpatij. Moralno-politični ugled naše države se je dvignil na neslutene višine. Niti jaz niti mi vsi skupaj še ne moremo oceniti velikanskega pomena vsega tega. Ko sem bil v Indiji in Burmi, tovariši, ko sem spoznal ljudi teh držav, ki so tisoče in tisoče kilometrov daleč od naše države, ljudi, ki imajo popolnoma drugačen način življenja in ki so se sploh drugače razvijali, ko sem videl, da živi Jugoslavija v očeh in zavestih tistih ljudi kot simbol neodvisnosti, kot simbol človeškega dostojanstva in svobode, kot država, v kateri vidijo primer tuzi zase, me je to globoko ganilo, istočasno pa sem bil neverjetno srečen, da predstavljam ljudstvo, ki ima takšen ugled. Tako je bilo v Indiji in Burmi, tako je bilo tudi v Egiptu in povsod, kjer smo potovali.

Kako je prišlo do tega, da je naša država v teku svojih 10 let dobila tako hitro tako velike simpatije v državah, ki so bile do nedavnega kolonije? Zgodilo se je to tudi zaradi tega, ker na naši državi in na naših narodih v vse njihovi zgodovini ni madeža, kjer bi bili kdaj koli koga zaslužnjevali ali bi bili zatiranci kogar koli. Ljudstva kolonij in tistih držav, ki so se osvobodile, vedo, da so se moralni naši narodi vedno borili na življenje in smrt za svojo svobodo in da niso nikdar niti želeli niti poskušali posegati po svobodi

drugih narodov. Oni to zelo dobro vedo in naša država ima zaradi tega tako velik ugled. Naša država, tovariši, pa nima velikega ugleda samo v oddaljenih azijskih državah, v Indiji, Burmi in drugod, ampak povsod na svetu. Še več, ugled ima tudi pri tistih, ki nas nimajo preveč radi. Ljudje, če hočejo ali ne, nas namreč morajo ceniti in spoštovati zaradi dostojanstva, zaradi odločnosti, zaradi tiste trdnosti, ki jo kažejo naši narodi tudi glede zunanje politike in glede graditve srečnejšega notranjega življenja.

Če spremljate danes mednarodno politiko, boste opazili, da je imela Jugoslavija pri reševanju mednarodnih vprašanj zelo velik pomen, da se njen glas danes sliši po vsem svetu. Spoznajte boste, da vsi tisti, ki prihajajo v našo državo, da bi zvedeli, kaj se v resnici dogaja tukaj — v državi, za katero so govorili, da je bila do večera za železno zaveso — spoznali boste, da ti ljudje odhajajo iz naše države pod globokim vtisom tiste moralne moči, ki je v našem ljudstvu. Menim, da so zelo redki, ki ne odhajajo iz naše države s takšnimi vtisi.

Zasluga naše partije za ugled Jugoslavije

Čigava je zasluga, tovariši, za vse to? To je zasluga naše Komunistične partije. Komunistična partija, čeprav maloštevilna, je vnesla v široke množice našega ljudstva najdragocenejšo, najbolj pozitivno lastnost, ki morajo prevzeti človeka, kot so odločnost, dostojanstvo, pravičnost in druge. Neutrudno propagiranje teh najbolj pozitivnih človeških odlik je naša dolžnost pri našem ljudstvu na izredno plodovita tla. Naša narodnoosvobodilna vojna je dala mnogo dragocenih rezultatov, ki jih mi danes še ne moremo dovolj pravilno oceniti. Se danes ne govorimo zadosti o bratstvu in enotnosti in o različnih takšnih parolah, ker nekateri ljudje mislijo, da je to zastarelo. Menim, da ni zastarelo, dalo pa je takšno enotnost, ki so rodili takšno enotnost, če pogledate danes Jugoslavijo, morajo ne samo komunisti, ampak tudi navadni državljani priznati, da je njen ugled zrasel po zaslugi pravilne politike komunistov, politike politike Komunistične partije.

Vloga komunistov

Danes vam ne govorim kot predsednik republike, ampak kot komunist svojim tovarišem komunistom, in govorim vam to namenoma, ne pa slučajno, ker menim, da je vloga Zveze komunistov Jugoslavije, oziroma vloga komunistov še danes, in bo še dolgo časa, odločilnega pomena za nadaljnji razvoj, za nadaljnji napredek in blaginjo naše države. Komunisti, člani Zveze, ne smejo biti tisti, ki se

bodo stopili, ampak morajo biti tisti, ki bodo prevzgojili druge, biti morajo nosilci socialistične misli, biti morajo esenca, jedro tistega najbolj pozitivnega, kar je dala znanost marksizma — leninizma. Kdo drug bo toľmač te znanosti, če ne komunisti?

Komunisti ne smejo dovoliti, da bi jih zapeljal vsakodnevni praktičen, v vsakodnevne majhne skrbi, razne vsakodnevne težave. Komunisti morajo imeti široko obzorje in delati morajo z daljnjo perspektivo. Kot so bili med vojno nosilci gesla bratstva in enotnosti, kot so v naše enote, v katerih je bila večina nekomunistov, vnašali duh pravičnosti in ljubezni celo proti tistim, ki so bili zapeljani in so šli včasih z orožjem na nas, prav tako morajo komunisti tudi danes, v današnjem času, biti tisti, ki bodo vedno nad vsakodnevno prakso, nad vsakodnevni težavami. Razume se, da bodo prvi pri premagovanju teh težav, morajo pa biti vedno nosilci tiste enotnosti, ki je prevladovala v vojni in v prvih letih po vojni in katera živi še danes, ki pa jo je treba še bolj okrepiti.

Izgradnja socializma mora biti najvišji cilj pripadnikov ZKJ

Hotel sem vam danes tukaj povedati, tovariši, da v zadnjem času nisem popolnoma zadovoljen z vedenjem nekaterih komunistov. Mnogi komunisti so se spozabili, mnogi so se prehiteli vdali vsakdanjim težavam, preveč so se zabili v svoje lokalne okvire in preveč gledajo vse skozi gospodarske račune, ki jih je, razume se, treba spoštovati, ker je gospodarski račun tudi važen, vendar pa ne sme biti vse. Ne sme se gledati njega ne vidi ničesar. Komunisti morajo imeti pred seboj tisti višji cilj, to pa je izgradnja socializma. Socializem pa ni samo tehnični razvoj naše države, ni samo razvoj naših tovarn, ni samo vprašanje našega izvoza in tega, da bi ven prodali čim bolj in da bi čim bolj poceni kupili. Socializem je nekaj več! V naši državi ne smemo kompromitirati ideje marksizma-leninizma, ker svet in delavski razred, pa ne samo delavski razred, ampak tudi mnoga ljudstva, ki so pred kratkim dobila svojo svobodo in neodvisnost, pa tudi tisti, ki so še v kolonijah, gledajo v Jugoslavijo kot zares visok primer, ki mora koristiti tudi njim. Če bomo torej v tem zgrešili, bomo napravili strahovito škodo ne samo sebi, ampak splošno naslednjemu razvoju napredne misli, o mednarodnih odnosih in nadaljnjem napredku sveta.

Ne bi se želel danes spuščati v naše notranje zadeve, ker bo priložnost govoriti o tem drugje. Želel bi se samo ustaviti pri nekaterih vprašanjih, ki so še posebej pereča.

(Nadaljevanje na 10. strani)

Kranj pred velikimi dogodki

Pričetek slavlja slovenske mladine ob desetletnici osvoboditve

Kranj, 21. maja. Slavnostno okrašene ulice in poslopja in praznično ter hkrati veselo razpoloženje delovnih ljudi v Kranju dajejo že močan ton jutrišnjim slovesnostim ob zaključitvi majskega praznovanja delavske mladine Slovenije »Deset let v svobodi«.

Na Savskem otoku, na katerem bodo jutri glavne prireditve in veliko zborovanje, že postavljajo kranjska podjetja lčne stojnice, pa tudi slavnostna tribuna in odri za nastopajoče kulturno-umetniške skupine so lepo urejeni. Neposredno bližino prireditvenega prostora pozivlja odlično

urejen tabor gorenjskih tabornikov, ki so se zbrali na svojem prvem pokrajinskem zletu.

Dopolodne so v domu JLA v navzočnosti sekretarja OK ZKS za Gorenjsko Mirka Zlatnerja, članov predsedstva CK LMS in večjega števila mladine odprli mladinsko razstavo izdelkov mladih proizvajalcev, mladinskih praporov, odlikovanj in diplom, ki so jih dobile mladinske delovne brigade, razne mladinske proizvodne skupine in posamezni mladi delavci. S slikami sta prikazani tudi vsestransko udejstvovanje in delo sloven-

ske mladine po osvoboditvi.

Po svoji zunanji podobi je ta razstava med skromnimi, toda v razstavljenih izdelkih, slikah in podatkih je vložena mnogo truda, ljubezni in ponosa mladega rodu, ki vraga vse svoje mlade sile za graditev lepše bodočnosti.

Proti večeru je nastopila mladinska godba »Svoboda« iz Trbovelj, potem pa so v šestih kranjskih dvorinah nastopile mladinske kulturno-umetniške skupine iz večjih podjetij v Sloveniji in gojenci zavoda za glasbeno vzgojo v Ljubljani. Bogat predvečer jutrišnjih slovesnosti bodo pozivili še nastopi gorenjskih tabornikov, tek osvoboditve s baklami po mestu in kresovanje v kranjski okolici. B. Z.

Koroški deželni glavur v Mariboru

Maribor, 21. maja. Dopoldne je obiskal Maribor koroški deželni glavur dr. Wedemig soprogo. Na državni meji v Dravogradu ga je sprejel predstavnik izvršnega sveta LRS tovariš Zorko, Z deželnim glavurjem je prispel tudi jugoslovanski konzul v Cefovcu tovariš Dušan Bravničar. Predsednik MLO Maribora tovariš Tone Bole je priredil na čast ugodnemu gostu kosilo, ki so se ga udeležili kulturni in politični predstavniki Maribora. Zvečer so avstrijski gostje prisostvovali v Narodnem gledališču predstavi Operete »Grof Luksemburški«, ki jo je izvajal ansambel celovskega deželnega gledališča. V. B.

V spomin pariškim komunarjem

Ob tem zidu na pokopališču Père - Lachaise v Parizu je bilo v maju 1871 ustrelenih 20.000 mož, žena in otrok, ki so v poslednjem boju komunarjev nudili odpor versajcem do zadnjega izdihljaja. Te dneve pariški delavci slavi kot teden Komune.

Marx je iz Londona vzmrljeren spremial razvoj pariških dogodkov. 23. maja pred padcem Komune je v generalnem svetu I. internacionalne delal: »Bojim se, da je konec bližnj, ampak, če bo Komuna premagana, bo borba samo odložena. Princip Komune so večni in ne morejo biti uničeni; oni bodo na dnevem redu vse dotlej, dokler delavski razred ne izbojuje svoje osvoboditve.«

Marx je globoko veroval v moč delavskega razreda in se ni ustrašil trenutnih neuspehov in porazov. Navdušen je bil nad heroizmom Parižanov, ki so »naskakovali nebo« in dali svetel zgled revolucionarnosti delavcem vsega sveta. Komuna je bila in ostane velika pridobitev za nauk marksizma-leninizma o državi.

Sklepi prvega kongresa tekstilnih inženirjev in tehnikov v Mariboru

Maribor, 21. maja. V nadaljevanju I. kongresa tekstilcev Jugoslavije v Mariboru so delegati danes ves dan nadaljevali delo v komisijah. Obravnavali so perca vprašanja o vseh področjih tekstilne proizvodnje, kakor tudi vprašanje nabave in uporabe pomožnih tekstilnih sredstev. Precejšen del razprave so posvetili kadrijskim vprašanjem ter sprejeli glede na celodnevno razpravo naslednje sklepe:

Zastarelost strojne parka nalaga strokovnim kadrom, da se resno in nujno lotijo tehnično-ekonomskih izdelave potrebnih elaboratov za remont, moderniziranje, racionalizacije, kompletiranje in zamenjavo izrabljenih strojev, za razširitev asortimenta proizvodnje in povečanje produktivnosti dela.

Zaradi neukladnosti razpoložljive zmogljivosti je treba izdelati tehnično-ekonomsko dokumentacijo tako za nove kakor tudi za vsklajevanje starih kapacitet.

Ena glavnih nalog tehničnega kadra je pravilno vzdrževati strojni park. Zlasti je potrebno uvažati drobne racionalizacije in tehnične novosti, ki ne zahtevajo velikih investicij, a lahko mnogo pripomorejo k pove-

čanju storilnosti in izboljšanju kakovosti, kakor tudi znižanju cen.

Perca je preskrba tekstilne industrije s kvalitetnimi utensilijami. Tekstilni strokovnjaki naj bi dajali pobude proizvajalcem utensilij za povečanje proizvodnje in izboljšanje kvalitete njihovih izdelkov.

Rešitev vseh teh problemov zahteva sodelovanje tekstilne in strojne industrije ter povezanost tekstilnih strokovnjakov in strojnih tehnikov. Potrebno je tudi povečati proizvodnjo domačih tekstilnih surovin. Laniziranje in kotonizacija slabih trdih vlaken je eden izmed načinov za razširitev naše surovinke baze in zmanjšanje uvoza surovin.

Potrebno je vskladiti proizvodnjo lanu z zmogljivostjo predilnic. Potrebno je tudi zmanjšati uvoz volne z izkoriščanjem odpadkov in drugih vlaken in sploh povečati proizvodnjo domačih vlaken. Uvoz volne bi zmanjšali tudi z zgraditvijo predilnice česanega prediva. Z dograditvijo tovarne Jugoviske v Loznici se postavlja pred tekstilne strokovnjake nov problem glede na predelavo domačih vlaken in regeneriranje celuloze. Potrebno je takoj začeti

študij pravilne uporabe teh vlaken in sodelovanje med tekstilnimi in tehničnimi strokovnjaki zaradi zboljšanja kvalitete in količine asortimenta, kemikalij in tekstilnih pomožnih sredstev. Svoje delo morajo inženirji in tehniki tekstilisti nadaljevati na znanstvenih osnovah. Potrebno je še nadalje razvijati znanstvena raziskovanja, ki pa jih je treba povezati s praktičnim delom, ker se na ta način rezultati raziskovanj najhitreje prenašajo in uveljavljajo v praksi.

Dolžnost inženirjev in tehnikov je tudi, da organizirajo kontrolo kvalitete proizvodnje v vseh fazah tekstilne industrije in jo označijo kvaliteto proizvodov. Tehnični kadri tekstilne industrije naj bi v sodelovanju s komisijo za standardizacijo izdelali jugoslovanske standarde za tekstil, ki bodo jamčili minimalno kvaliteto.

Osnovna naloga društev inženirjev in tehnikov tekstilcev je

strokovno izobraževanje delavcev in strokovnih kadrov. Organizacije v podjetjih so odgovorne za sprejemanje in pravilno zaposlovanje mladih strokovnih kadrov. Društva naj skrbijo tudi za strokovne šole in za vključitev šolskega pouka za potrebe tekstilne proizvodnje.

Sklepi vsebujejo še vrsto priporočil za afirmacijo društev inženirjev in tehnikov.

Delegati so sklepe v celoti sprejeli. Vsi referati bodo ponatisnjeni tudi v strokovni reviji »Tekstilce«. V velikim navdušenjem so ob koncu kongresa sprejeli pismo tov. Titu, v kateri mu čestitajo za njegov rojstni dan in obljubljajo, da bodo vložili vse napore za napredek tekstilne industrije in za to, da bodo zgradili lik socialističnega tekstilnega tehnika, t. j. naprednega organizatorja proizvodnje, tehnologija, ekonomista in svetovalca v delavskem samoupravljanju. Jp.

Centene bralce našega lista obveščamo, da bomo v ponedeljski številki »Slovenskega poročevalca« objavili obsežnejši oris novega ZAKONA O DEDOVANJU izpod peresa znanih strokovnjakov za civilno pravo in članov Vrhovnega sodišča LRS tov. dr. Milka Gabra in Silverija Pakiža.

Uredništvo »Slovenskega poročevalca«

Včeraj in danes

Glavna štafeta LR Slovenije v Zagrebu

ZAGREB, 21. maja. Sinoči ob 20. uri so prispele na Trg republike v Zagrebu štafete LR Hrvatske in LR Slovenije, narodne vstaje in JLA.

Svečanemu prihodu štafet so prisostvovali predsednik Sabora LR Hrvatske dr. Vladimir Bakarić s podpredsednikom Nikolom Sekulcem in člani Sabora, dalje podpredsednik izvršnega sveta Ivan Krajačič s člani izvršnega sveta, predsednik MLO Venceslav Holjevac, zastopnik JLA, predstavniki političnega in kulturnega življenja in nekaj deset tisoč zagrebških meščanov.

Nosilce štafet je pozdravil predsednik mestnega sindikalnega sveta Josip Čapl. Po odhodu štafet je bila baklada pripadnikov telesne vzgoje in so predvajali film o življenjspu tovariša Tita. Štafeto so jutri prejeli plačniki in jo prek Simeana nesli dalje po Hrvatskem Zagorju.

Zahodnonemški parlamentarci v Dubrovniku

Dubrovnik, 21. maja. Sinoči so prispele v Dubrovnik člani zahodnonemške parlamentarne delegacije, ki so si danes ogledali otok Lokrum, popoldne pa staro mesto in dubrovniške muzeje. Jutri bodo najbrže odpotovali v Mostar.

Pomorska zveza z Albanijo

Split, 21. maja. Motorna ladja »Celik« podjetja »Brodospe« iz Splita je odplula na Reko, kjer bo natočila 76 mlatinic, ki so prispele iz Madžarske za Albanijo. Pričakujejo, da bo motorna ladja »Celik« odplula z Reke proti Draču 23. t.m. To je prva ladja, ki bo po normalizaciji odnosov z Albanijo zaplula v albanske vode. Pričakujejo, da bodo v bodoče naše ladje redno prevažale tranzitno blago, ki

bo prihajalo iz Madžarske in Češkoslovaške čez Reko za Albanijo, posebno, ker je Češkoslovaška izrazila željo, naj bi opravljale tranzit njihovega blaga za Albanijo izključno naše ladje. L. M.

Imenovanje

Beograd, 21. maja. Zvezni izvršni svet je imenoval direktorja zveznega zavoda za proučevanje šolskih in prosvetnih zadev Josipa Lukatela, ki je bil doslej v svetu za prosveto in kulturo LR Hrvatske.

V Pulju so zgradili dva vlačilna tankerja

Split, 21. maja. V ladjedelnici »Ugljenik« v Pulju so izdelali prva vlačilna tankerja za prevoz nafte in derivatov. To sta prva dva vlačilna tankerja izmed 12, ki jih ladjedelnica gradi za podjetje »Donavski Lloyd« iz Siska. Dolga sta po 72 m in Remorker »Borec« podjetja »Brodospe« iz Splita bo prva dva vlačilna tankerja odpeljal iz Pulja do Galca v Romuniji, kjer jih bo prevzel rečni remorker »Donavskega Lloyd« ter ju po Donavi in Savi prikel do Siske.

Jugoslovanski film v Moskvi

Moskva, 21. maja. V moskovskih kinematografih predvajajo jugoslovanski film »Vihar«. Literaturna gazeta »Pis« ob tej priliki, da je ta film eden izmed progresivnih ustvaritev, posvečenih boju proti socialni krivici in nepravilnosti v buržujski družbi. Predvajanje jugoslovanskega filma v sovjetskih kinematografih, pravi ob koncu, je eden izmed izrazov kulturnih zvez med Jugoslavijo in ZSSR. Obstojajo razlogi za upanje, da se bodo te kulturne zveze še nadalje razvijale in krepile.

Prvi ukrepi za omiljenje škode zaradi toče v Brdih

Tisoč družin skoraj ob ves pridelek — samo v vinogradih okoli 500 milijonov škode

Nova Gorica, 21. maja. Danes je bila izredna seja gospodarskega sveta OLO v Gorici, na kateri so razpravljali, kako omiliti v zadnjem neurju po toči prizadeto škodo v goriških Brdih. Sestanka sta se udeležila tudi državni sekretar za gospodarstvo LRS Marjan Tepina in zastopnik republiške zadrzne zveze Stane Zorič.

O nastali škodi je poročal kmetijski strokovnjak pri okrajni zadrzni zvezi v Gorici dr. Orel, ki je navedel, da je 19. t. m. v jutranjih urah kilestila toča, ki je prišla iz severozahoda v treh valih med peto in sedmo uro jutraj z močnim vetrom, in zajela vsa Brda. Manj so bile prizadete obrobne obmejne vasi Vipolze, Sprobnje in Gornje Cerovo, Podšabotin in Hum. Po toči so uničili prav vsi pridelek, zlasti vinogradi in sadovnjaki. V občini Kojsko je toča uničila 78 odstotkov, v občini Dobrovo pa celo 85 odstotkov vseh kultur. V posebne težave je prišlo zlasti novoustanovljeno državno posestvo Dobrovo, kjer je toča prav vse razbila. Razen tega je prizadeh nad tisoč družin, t. j. okoli 4000 prebivalcev, ki bodo letos ob ves pridelek, delati pa bodo morali prav tako, celo skrbneje bodo morali negovati vinograde in sadovnjake ter vlagati tudi reprodukcijska in zaščitna sredstva, da bodo zagotovili pridelek vsaj v prihodnjem letu.

Gospodarski problem goriških Brd je resen. Po ocenitvi kmetijskih strokovnjakov bo zaradi toče 500 vagonov vina in 22 vagonov sadja manj, kakor je kazala letina. Ogromno škodo je tudi na 580 hektarjih nizkih posevkov, na travniških in vrtovih. Samo pri vinu cenijo gospodarsko škodo na pol milijarde, pri sadju po oceni kmetrov na 55 milijonov, na njivah in vrtovih pa za 15 milijonov din, ne upoštevajoč pri tem škode na travniških in škodo, ki jo bodo utrpeli trgovine s sadjem in zelenjavo, podjetja za predelavo sadja in zelenjave ter naši izvozniki, ki ne bodo imeli letos ničesar za izvoz iz Brd. S tem odpade tudi možnost zaposlitve sezonske delovne sile za prebiranje in sortiranje sadja.

Zato postavlja briska narečja pred okrajni gospodarski svet

in okrajni ljudski odbor Gorica težko in odgovorno nalogo, ki pa je ne bodo mogli rešiti sami, brez republiške pomoči. Člani gospodarskega sveta so namreč prišli do zaključka, naj bi kmetijski strokovnjaki, ki se že nekaj dni muče v Brdih, nadaljevali svoje delo za omiljenje škode s tem, da bi pomagali tamkajšnjim kmetovalcem s strokovnimi navodili. Vinsko trto že ponovno obrezujejo in škrope. Zato bo treba v Brda poslati tudi zadostno količino modre galice, ki jo primanjkuje, za kar naj bi poskrbelo okrajna zadrzna zveza. Kmetom naj bi nudili tudi brezplačna reprodukcijska zaščitna sredstva, kajti le-ti so po reorganizaciji kmetijskih delovnih zadrug dobili zemljo v last in vložili tudi dokaj lastnih investicij za napredek kmetijstva. To bi bilo potrebno tudi v pasivnejših krajih Kožbanskega kotla, kar bi se prihodnja leta bogato obrestovalo na pridelkih. Težak položaj briskih kmetov naj bi upoštevali tudi pri odmeri davka. Razen tega bi bilo nujno treba razmejiti travnike in sadovnjake, kar še ni urejeno. Z melioracijo travnikov in prodajo drv s teh površin bi briski kmetje dobili nazaj del sredstev za vsakdanje potrebe. Po mnenju strokov-

njakov naj bi na njivah posejali rano koruzo in paradiznike, za katere bo treba najti sadike v severnih legah Slovenije, ker jih na Primorskem ni več. To sta namreč edini kulture, ki bi še uspeli.

S temi ukrepi bi škodo le delno omilili. Za posložitvijo večine prizadetih izven Brd (nekateri namreč še iščejo delo na posredovalnici in drugje) ni mogoče računati, ker bi to imelo zelo kvarne posledice za nadaljnji razvoj kmetijstva v teh krajih. Zato bo treba najti primerno zaposlitev v Brdih samih, da bodo imeli delavci možnost po končanem delu delati še tri ali štiri ure v vinogradih in sadovnjakih, ki bodo zahtevali nadvse skrbno nego, čeprav letos ne bodo ničesar obrodili. Najboljša rešitev bi bila melioracija in izsuševanje okoli 150 hektarov zemljišč na Prevalu in izboljšanje drugih zemljišč za nove vinograde in nasade. V ta namen vložena sredstva bi se vsekakor bogato obrestovala.

Po končani seji so kmetijski strokovnjaki, med njimi še docenta agronomske fakultete iz Ljubljane Franc Adamič in Mirko Veselič ter Marjan Tepina odšli v Brda in si ogledali prizadete kraje. Sklenili so, da bodo kmetijski strokovnjaki izdelali poseben elaborat o potrebah in škodi, na osnovi katerega bodo odredili potrebni ukrepi, s katerimi bi Brdicem nudili najučinkovitejšo pomoč. Jp

Med silnim neurjem 19. maja je v Goriških Brdih zapadlo toliko toče, da je na cestah ovrnila celo avtomobilski promet. (Foto inž. Prešern)

Na svoji letni skupščini v začetku aprila v Portorožu je republiška Trgovinska zbornica v Ljubljani sprejela mnoge pomembne sklepe, ki jih po svojih različnih odborih iz uspešno uveljavlja. Med probleme, ki so v našem gospodarstvu zelo pereči, spada tudi obširno področje konkurence in njene pravne ureditve, ki je v najtesnejši zvezi s poslovnim moralom v našem gospodarskem življenju. S tem v zvezi je skupščina sprejela sklep, da bo Trgovinska zbornica posvetila vsu potrebno pozornost vprašanju konkurence in predvsem njenih negativnih pojavov in najrazličnejših oblikah nelojalne konkurence.

S tem v zvezi sta problematično konkurence obravnavala v zadnjih dneh tako odbor za industrijsko lastnino kakor tudi odbor za pravne zadeve pri republiški Trgovinski zbornici.

Baza diskusije in poznejših sklepov je bil obširen referat strokovnega sodelavca zbornice profesorja pravne fakultete dr. Pretnarja, v katerem je obravnaval konkurenco z najrazličnejših vidikov, obširno obravnaval problem prepovedane in nelojalne konkurence, dotaknil se vprašanja monopolov in konkurence na naših tržiščih, posebej obravnaval razliko med konkurenco na domačem tržišču in med konkurenco naših podjetij v tujini, z vsem skupaj v zvezi pa vprašanje naše dokaj nepopolne zakonodaje in tudi neinformiranosti naših poslovnih krogov v primerih, ko naletijo na primere nelojalnega poslovanja.

Na podlagi referata se je razvila obširna diskusija, ki je pokazala na vso škodljivost dejstva, da v naši državi pogrešamo izčrpne in sistematčne zakonodajne ureditve nelojalne konkurence, glede katere je predvojna Jugoslavija izdala leta 1930 poseben zakon — »Zakon o pobijanju nelojalne konkurence«. Izkazalo se je, da naša poslovna krogi, pa tudi naša sodišča nimajo jasne slike o tem, ali se naj določena načela omenjenega zakona uporabljajo ali ne, čeprav ni dvoma, da so mnoga med njimi povsem v skladu z našo družbeno in ekonomsko ureditvijo. Ne glede na to je bilo izraženo mnenje, da potrebujemo čimprej sistematsko zakonsko ureditev celotnega področja konkurence v naši državi, prav posebno pa odjega področja pobijanja prepovedane in nelojalne konkurence. Posebno nelojalna konkurenca je zavrela v naši državi tak obseg in take oblike, da je postala problem, ki mora resno zaskrbeti vsakogar, komur je zdrav razum bomo našega gospodarstva pri srcu. Napačno bi bilo domnevati, da bi borba proti nelojalni konkurenci predstavljala zgolj tenkočutno pravniško obravnavanje problema, ker gre v resnici za vse pomembnejše vprašanje poslovne morale v našem gospodarskem življenju sploh. Zaradi tega to ni vprašanje, ki bi interesiralo le ožji krog pravnikov, temveč mora prežeti slehernega človeka, ki je kakor koli vključen v naše gospodarsko življenje. Osnovni pojmi o tem, kaj je v konkurenci dopustno in kaj ne, kaj je moralno in kaj poslovno morali nasprotuje, bi morali biti blizu slehernemu članu delavskega sveta in upravnega odbora, predvsem pa vsem v komercialni službi vključenim funkcionarjem. Zavedati se moramo, da brez poslovne morale in brez vestnega poslovanja grozi našemu gospodarstvu ogromna škoda v notranjosti, še bolj pa na zunanjih tržiščih, kjer nam nesolidnost in nelojalnost povzroča ne samo ogromno materialno, temveč prav tako veliko moralno škodo, ki pa se tudi mašuje v materialnem pogledu, ker ima nelojalni postopek za posledico zmanjšanje našega poslovnega kredita.

V referatu in diskusiji je prišlo do ugotovitev, da vsi do-

sedanji ukrepi, ki jih naše sedanje pravo dopušta, niso zadostni, da bi zavrl vse škodljive pojave nelojalne konkurence in posledice, ki iz njih izvirajo. To velja zlasti za sankcije častnih sodišč pri posameznih gospodarskih zbornicah, poleg tega pa imajo naši sedanji predpisi samo administrativne in kazenske sankcije, ki pa se vrhu vsega očitno tudi premalo uporabljajo. Z vsem poudarkom je bilo naglašeno, da gospodarska podjetja premalo tožijo v primerih, ko so z nelojalno konkurenco prizadeta, na odškodnino in na opustitev nelojalnega poslovanja — ali z drugimi besedami, ne uveljavljajo nobenih civilnih, zlasti odškodninskih sankcij. Pripravljeni smo lahko, da bi močna odškodnina, ki bi jo moralo nelojalno podjetje plačati, pa tudi zablamba instrumentov nelojalne konkurence, bolj izdatno vplivala na kršitelje lojalne konkurence kot še tak administrativni ali disciplinski predpis. Prav pomanjkanje predpisov o civilnih sankcijah v naši sedanji zakonodaji pa v veliki meri omogoča, da se mnoga podjetja in njihovi funkcionarji ne ženirajo nemoralnih prijemov v svojem poslovanju.

Vse te konstatacije same po sebi seveda problema ne morejo premakniti z mrtve točke, če ne pride do ustreznih ukrepov. V tem pogledu sta oba odbora Trgovinske zbornice LRS sklenila izvesti najprej skupno anketo preko številnih in najrazličnejših podjetij v Sloveniji o vseh pojavih nelojalne konkurence, na katere so v svojem poslovanju naleteli, o ukrepih, ki so jih proti temu podvzeli, oziroma o razlogih, zaradi katerih niso ukrenili ničesar. Anketa bo odprta tako, da se je bodo lahko udeležila tudi podjetja, ki neposredno ne bodo dobila povzpa na odgovor na vprašanja v anketnih poljih. Vsekakor bo ta anketa, o kateri bomo še poročali tako na začetku kakor tudi o njenih rezultatih, dala koristno sliko stanja naše poslovne morale na teritoriju Slovenije in obenem dobrodošel material tudi za naše bodoče zakonodajo, do katere naj čimprej pride.

Drugi sklep obeh odborov je bil ta, naj po izvedeni anketi in po izčrpnem študiju konkretne problematike Trgovinska zbornica LRS prevzame iniciativo za čimprejšnjo uzakonitev področja poslovne konkurence. Tretji sklep je zavezal zbornico, da trajno zasleduje vso problematiko v zvezi s konkurenco in nelojalno konkurenco še posebej, zaradi česar naj bi med svojimi publikacijami v najkrajšem času izdala zbornica brošuro ali knjigo, ki naj bi snov obravnavala z vseh aktualnih stališč.

Po vsem tem je videti, da je Trgovinska zbornica za LR Slovenijo pričela resno realizirati vse svoje sklepe in da zna posvečati svojo pozornost res vsem perečim vprašanjem našega dnevnega gospodarskega življenja, pa tudi njegovih perspektiv. S. P.

Geološki zavod v Ljubljani, Parmova ul. 33

sprejme

orodnega kovača, mehanika za Dieslove motorje, terenskega električarja in kovino-strugarja.

Upravni odbor SEMENARNE LJUBLJANA, Gosposvetska 5

razpisuje

mesto SKLADIŠČNIKA

za skladišče na Selu, p. Radohova vas. Pogoj: srednja kmetijska šola ali nižja srednja šola s prakso, in

mesto KUCHARICE

po možnosti upokojenka.

Stanovanji zagotovljeni, plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe pošljite na naslov: Semenarna, Ljubljana, Gosposvetska cesta 5.

OB ROBU dogodkov

Nevarna obremenitev

Po dvajsetih letih je prišlo na Nizozemskem do resne vladne krize samo zaradi tega, ker je večina parlamenta odklonila predlog vlade o novi obremenitvi večine državljanov v obliki zvišanja stanovanjskih in lokalnih najemnin za najmanj 10 odstotkov. Vlado koalicio, ki je bila na krmilu že 32 mesecev, so sestavljali socialisti pod imenom »Stranke dela«, »Katališka ljudska stranka« v zvezi s kalvinistično protirevolucionarno stranko in s krščansko zgodovinsko unijo, podpirali pa so jo tudi neopredeljeni poslanci.

Ta koalicio je prišla do oblasti septembra 1952 po daljši vladni krizi. Koalicijska vlada, ki ji je predsedoval socialist Villem Drees, je bila od takrat že dvakrat reorganizirana, videti pa je bilo že precej časa, da v njej ni pravega soglasja. Zaradi v državnem gospodarstvu potrebnega varčevanja, ki zahteva zvišanje državnih dohodkov, so prišli v zadnjem času predstavniki Katališke ljudske stranke na idejo, da je treba zvišati tudi najemnine, ker je na Nizozemskem mnogo stanovalcev v državnih hišah. Najemnine naj bi se zvišale od 10 do največ 50 odstotkov. Ko je bil ta zakonski osnutek sestavljen in predložen parlamentu, je zanj glasovalo 48 poslancev, 50 poslancev pa je bilo proti. Za predlog so glasovali vsi poslanci Katališke ljudske stranke, poslanci kalvinistične protirevolucionarne stranke in poslanci Krščanske zgodovinske unije, medtem ko so predlog vlade odklonili mnogi socialistični poslanci ter vsi poslanci liberalne in komunistične stranke in tudi nekateri poslanci izven strank.

Izd tega glasovanja je dokaz, da tudi v vladni koaliciji ni bilo pravega soglasja, prav tako kakor ga tudi ni bilo v najmočnejši socialistični stranki. Levo krilo socialistične »Stranke dela« je pri tem glasovanju prvič odločno nastopilo proti svojemu predsedniku Dreesu, katerega je že večkrat obtoževalo, da je preveč podvržen vplivom zaveznikov v svoji vladi.

Sedanja kriza nizozemske vlade je zelo resna, malo je upanja, da bo mogoče obnoviti dosedanja vladna koalicio in nizozemska javnost pričakuje, da bodo kmalu razpisane nove volitve.

Molotov pojde v San Francisco

New York, 21. maja (Reuters). Generalni sekretar OZN Dag Hammarskjöld je sporočil večeraj, da bo sovjetski minister za zunanje zadeve sodeloval na jubilejnim zasedanju OZN v San Franciscu ob 10-letnici njene ustanove. Hammarskjöld je dejal, da so ga o prihodu Molotova uradno obvestili.

Tudi ameriški minister za zunanje zadeve Dulles in francoski minister Pinay sta že sprejela povabilo za udeležbo na proslavi. Velika Britanija bo sporočila svojo privolitve verjetno po končanih volitvah.

BUENOS AIRES, 21. maja (AFP). Argentinska policija je pred kratkim odkrila »velik načrt zločinov« klerikalne zarote. Časopis »Demokracija« piše, da je policija davi prijetila več zantikov, med katerimi so tudi duhovni. Vsi aretirani so pripadali katoliški akciji.

Jugoslovanski znanstveniki na ženevski konferenci

Jugoslovanski znanstveniki pripravljajo 22 referatov za prvo znanstveno-tehnično konferenco o uporabi atomske energije v miroljubne namene, ki bo letos v Ženevi od 8. do 20. avgusta pod okriljem OZN. Ti referati, ki obsegajo vsa področja v zvezi z miroljubno uporabo atomske energije, so bili prijavljeni pred nekaj dnevi tajniku konference prof. Walterju G. Whitnamu po jugoslovanskem delegatu Milojeviću v pripravljalnem odboru konference.

Po dosedanjih informacijah se bo konference v Ženevi, ki je bila sklicana po resoluciji Generalne skupščine OZN od 4. decembra lani, udeležilo okoli 1000 delegatov in znanstvenikov iz najmanj 60 držav. Udeleženci konference bodo razpravljali o proizvodnji energije za industrijo in druge panoge gospodarstva in potrošnje, o vseh vprašanjih, ki so v zvezi z uporabo atomske energije v industriji, o konstrukciji nuklearnih reaktorjev za proizvodnjo ener-

Neredi v Alžiru se nadaljujejo

Francosko-tunizijski sporazum bo iz tehničnih razlogov preložen

Konstantin, 21. maja (AFP). Francoski generalni guverner v Alžiru Jacques Soustelle je izjavil večeraj v Alžiru, ko se je vrnil iz Konstantina, da so nacionalistične sile na tem področju zelo delavne in da je v velikem delu področja položaj zelo vznemirljiv.

V teku so velike operacije varnostnih sil. V El Arusu so francoske oblasti aretirale 300 ljudi, v občini Biskri pa vojaške in policijske enote nadaljujejo operacije proti upornikom.

V Alžiru je bilo več atentatov. V Casablanci je bil ubit neki Maročan, neznanec pa je vrzel ob vhodu v staro Medino bombo, ki je ranila osem ljudi. Dve bombi sta bili vrženi tudi na dvorišče neke trgovske hiše.

V dobro poučenih krogih se je zvedelo, da bo podpis francosko-tunizijskega sporazuma, ki bi moral biti jutri, odložen »iz tehničnih razlogov«. Vodja Neodesturja Habib Burgiba je odložil vrnitev v Tunizijo do 1. junija. V Parizu sklepajo,

Indijska nota Portugalski

New Delhi, 21. maja (Reuters). Zastopnik indijskega ministrstva za zunanje zadeve je danes izjavil, da je indijska vlada izročila portugalskemu poslaniku v New Delhiju noto zaradi mirovov, ki so se pripetili prejšnjo sredo na meji proti Goi, ko so portugalski vojaki streljali na demonstrante, zahtevajoče priključitev Goe Indiji. Zastopnik ministrstva ni povedal ničesar o vsebini note, pripomnil pa je, da se politika indijske vlade, ki stremi po mirnem reševanju sporov, ni spremenila. Indijski časopisi pa predlagajo vladi, naj poostri svoje stališče o tem vprašanju.

Pred stavkami v Veliki Britaniji

Zastoj grozi štirim glavnim pristaniščem in prometu

London, 21. maja (Reuters). — Sindikalni voditelji 15000 pristaniških delavcev iz štirih glavnih britanskih pristanišč so danes odklonili poslednji poziv

Poziv državljanom Egipta

Kairo, 21. maja (AFP). Egiptovski predsednik Gamal Abdel Naser je danes pozval egiptovske državljane, naj povedo svoje mnenje, kakšen vladni sistem naj bi uvedli v Egiptu, ko bo minila prehodna doba oblasti egiptovskega revolucionarnega sveta. Objavil je tudi, da bo danes odpravljena cenzura tiska glede vseh vprašanj, ki bi obravnavala bodočo obliko uprave v Egiptu.

Italijanski gospodarstveniki v Beogradu

Beograd, 21. maja (Tanjug). V Beograd je prispelo šest zastopnikov italijanske industrije orodnih strojev. V Jugoslaviji se bodo seznanili z našo industrijo iste panoge.

Cez dan so zastopniki italijanske industrije obiskali tovarno kmetijskih strojev »Zmaj« in industrijo traktorjev in strojev v Zemunu. V ponedeljek bodo imeli sestanek z zastopniki prizadetih jugoslovanskih podjetij in se pogovorili z njimi o sodelovanju omejenih industrijskih panog Jugoslavije in Italije.

Pred prihodom v Beograd so bili zastopniki italijanske industrije orodnih strojev nekaj časa tudi v Zagrebu in Ljubljani.

da sporazum ne bo podpisan pred koncem tega meseca.

Francoska in tunizijska delegacija zasedata še naprej. Danes sta imeli sestanek, na katerem sta urejevali besedilo konvencije.

V Parizu so zapazili, da se Habib Burgiba trudi doseči med članstvom Neodesturja

Spor med Britanijo in Grčijo

Oster odgovor Foreign Officea na grške proteste

London, 21. maja. (Tanjug). Britansko ministrstvo za zunanje zadeve je danes zelo ostro odgovorilo na poročila časopisov o protestu grške vlade proti nerazumljivemu vedenju vojaških oblasti na Cipru do posadk grških letal, ki so se vrnili iz Koreje. Uradni zastopnik Foreign Of-

Kaiserjeve besede vzhodnim Nemcem

Berlin, 21. maja (Reuters). Zahodnonemški minister za vsemenske zadeve Jacob Kaiser je danes po radiu pozval Nemce iz Vzhoda. Nemčije, naj ne beže na Zahod, razen če se iz kakšnega razloga boje za življenje. Minister je navedel, da število beguncev v Zahodni Nemčiji stalno narašča in da ta problem resno skrbi vlado. Po njegovi sodbi morajo Nemci iz Vzhodne Nemčije prav sedaj ostati v svojem kraju. »Na Saškem, v Turingiji, Brandenburg in Meklenburgu so nam prav sedaj potrebni ljudje, da bomo lahko vedno opozarjali na njihovo željo po svobodi,« je

dejal in pripomnil, da je odločnost vzhodnonemškega prebivalstva najbolj prepričljiv dokaz, ki ga Zahodna Nemčija lahko navede za »ponovno združitev Nemčije v svobodi«.

Očitki Mendes-Franceu

Pariz, 21. maja (Reuters). Kongres ljudskega republikanskega gibanja v Marseillu je obtožil bivšega predsednika francoske vlade Pierre Mendesa-Francea, da je s tem, ko je podpisal premirje v Indokini, zapetil bodočnost Indokine na severu in jugu. Očita mu tudi, da ni uredil razmer v Tuniziji.

in mu predložili svoje zahteve glede zvišanja plač.

Ce bi prišlo do napovedanih stavk, bosta železniški promet in delo v najvažnejših britanskih pristaniščih skoraj popolnoma ustavljena. Britansko ministrstvo dela in generalni svet kongresa Trade Unionov skušata z vsemi močmi preprečiti stavki, ki bi občutno vplivali na britanski uvoz in izvoz, ter najti kompromisno rešitev.

Pristaniški delavci nameravajo stavkati, da bi s tem podprli zahtevo za uradno priznanje njihovih sindikalne zveze po delodajalcih. Železničarji pa zahtevajo zvišanje plač. Stavkati nameravajo, ker so propadla večtedenska pogajanja med delavci in komisijo za transport ter zastopniki ministrstva za delo in generalnim svetom kongresa Trade Unionov.

GAZA, 21. maja (AFP). Na demarkacijski črti med Egiptom in Izraelom je izraelska patrulja sinoči streljala na arabske pastirje, davi pa so izraelski vojaki napadli egiptovsko patruljo, ki je odgovorila z ognjem. Streljanje se je nehalo šele, ko so prišli na kraj dogodka opazovalci Združenih narodov.

— Kdo bo potegnil krajši konec? (Karikatura: M. Bregar)

»Jožef Stefan« bosta Glinšek in Pečnikar referirala o konstrukciji eksperimentalnega akceleratorja tipa Van de Graaff. Sodelavec Havliček iz istega instituta bo poročal o konstrukciji eksperimentalnega neutronskega generatorja, ki ga izdelujejo v ljubljanskem inštitutu. Sodelavci zagrebškega inštituta, ki bo kot prvi v državi izgradil ciklotron za proizvodnjo vrste radioaktivnih izotopov, bodo referirali o magnetnem polju ciklotroma, zlasti zagrebškega, in o pospešitvi tako imenovanega fluksa v ciklotromu. Skupina znanstvenikov instituta v Vinči je izdelala referat o proučevanju pojavov v zvezi z vplivom tehničnih efektov na mehanične lastnosti materiala v heterogenih reaktorjih.

Pomembno mesto v referatih jugoslovanskih znanstvenikov zavzema problematika raziskavanja in proizvodnje nuklearnih surovin. Tako bo član beograjskega inštituta Milan Ristić poročal o najdiščih nuklearnih surovin v Jugoslaviji ter bo v svojem referatu razložil, kje vse bi bil uran v Jugoslaviji na razpolago. Jugoslovanski znanstveniki bodo v svojih referatih poročali tudi o pridobivanju urana iz maloprocenčnih rud. Pomen takih rud je velik, kot

eno sto stališče do novega sporazuma. Burgiba generalni sekretar Salah ben Jusuf je večkrat odkrito napadel francosko-tunizijski sporazum, češ da ne predpisuje prenosa notranje avtonomije na Tunizijo. Njegovo stališče je povzročilo razcepjenost med članstvom Neodesturja, kjer sta se pojavili dve stremeljni: Habib Burgiba, ki zagovarja sporazum, in Salaha ben Jusufa, ki mu nasprotuje. Da bi dosegel enotnost, je Burgiba poslal v Ženevo na razgovore z Ben Jusufom tunizijskega ministra Mongi Shima. V tunizijskih krogih sodijo, da je leta nagovoril generalnega sekretarja, da bo odstopil od javne kritike sporazuma in se z Burgibo vrnil v Tunizijo. Menijo, da bo kongres, ki bo sklical po podpisu sporazuma odobril stališče Burgiba.

generalnemu konzulu in osebu grškega konzulata vse olajšave, da so lahko pozdravili posadko. Guvernerju pa se ni zdelo umestno, da bi dovolil posadkam grških letal vstop v mesto, češ da je bilo nevarno za nemire. Sporočilo končuje, da ni jasno, zakaj je grška vlada ukazala letalom, naj pristanejo na Cipru in ni obvestila britanskih oblasti o njihovem prihodu.

Kakor trdijo grški krogi v Londonu, je Združeno poveljstvo na Koreji obvestilo britansko veleposlaništvo v Tokiju, da se nameravajo grška letala na poti v domovino ustaviti na Cipru.

V britanskem ministrstvu za zunanje zadeve so povedali, da grški veleposlanik v Londonu še ni protestiral pri Foreign Officeu.

Generali pred sodiščem

Vlada Južnega Vietnama jih obtožuje izdajstva

Sajgon, 21. maja (AFP). Južnovietnamska vlada je sporočila, da bodo postavljeni pred sodišče zaradi izdaje trije generali in en polkovnik. To so bivši generalni inspektor vietnamskih oboroženih sil general Nguyen Van Vij, ki je obtožen hujšanja na državni udar, polkovnik Nguyen Tuyen, bivši poveljnik cesarske garde, katerega obtožuje, da je sodeloval pri državnem udaru, general Nguyen Hu Tan in general Le Van Vien, ki sta obtožena izdaje.

Obtoženo so tudi številni pripadniki ločine Bin Ksien. Med njimi bivši generalni ravatelj policije Lai Hu Sang in politični svetnik generala Lo Van Viena.

V bojih, ki so trajali od 28. aprila do 8. maja med silami narodne vojske in uporniške verske ločine Bin Ksien, je po nepopolnih podatkih padlo 215 ljudi, ranjenih pa je bilo 1.500. Porušenih je 8.000 hiš.

Agencija France Presse poroča iz Sajgona, da je revolucionarni svet, ki podpira Ngo Din Diema, danes poslal predsedniku Francoske repub-

liko, predsedniku vlade, predsedniku narodne skupščine in predsedniku sveta republike, predsedniku ZDA, predsedniku ameriškega kongresa in

liko, predsedniku vlade, predsedniku narodne skupščine in predsedniku sveta republike, predsedniku ZDA, predsedniku ameriškega kongresa in

liko, predsedniku vlade, predsedniku narodne skupščine in predsedniku sveta republike, predsedniku ZDA, predsedniku ameriškega kongresa in

liko, predsedniku vlade, predsedniku narodne skupščine in predsedniku sveta republike, predsedniku ZDA, predsedniku ameriškega kongresa in

liko, predsedniku vlade, predsedniku narodne skupščine in predsedniku sveta republike, predsedniku ZDA, predsedniku ameriškega kongresa in

liko, predsedniku vlade, predsedniku narodne skupščine in predsedniku sveta republike, predsedniku ZDA, predsedniku ameriškega kongresa in

liko, predsedniku vlade, predsedniku narodne skupščine in predsedniku sveta republike, predsedniku ZDA, predsedniku ameriškega kongresa in

liko, predsedniku vlade, predsedniku narodne skupščine in predsedniku sveta republike, predsedniku ZDA, predsedniku ameriškega kongresa in

liko, predsedniku vlade, predsedniku narodne skupščine in predsedniku sveta republike, predsedniku ZDA, predsedniku ameriškega kongresa in

liko, predsedniku vlade, predsedniku narodne skupščine in predsedniku sveta republike, predsedniku ZDA, predsedniku ameriškega kongresa in

liko, predsedniku vlade, predsedniku narodne skupščine in predsedniku sveta republike, predsedniku ZDA, predsedniku ameriškega kongresa in

liko, predsedniku vlade, predsedniku narodne skupščine in predsedniku sveta republike, predsedniku ZDA, predsedniku ameriškega kongresa in

liko, predsedniku vlade, predsedniku narodne skupščine in predsedniku sveta republike, predsedniku ZDA, predsedniku ameriškega kongresa in

liko, predsedniku vlade, predsedniku narodne skupščine in predsedniku sveta republike, predsedniku ZDA, predsedniku ameriškega kongresa in

liko, predsedniku vlade, predsedniku narodne skupščine in predsedniku sveta republike, predsedniku ZDA, predsedniku ameriškega kongresa in

liko, predsedniku vlade, predsedniku narodne skupščine in predsedniku sveta republike, predsedniku ZDA, predsedniku ameriškega kongresa in

NOVIC V SLIKI

Predsednik francoske republike Rene Coty je pred kratkim obiskal Dansko. To je tretjič, da je francoski državnik obiskal Dansko, vendar je bil zadnji francoski obisk že pred petdesetimi leti. Prvič pa se je zgodilo, da je francoska predsednica spremljala na uradnem obisku njegova žena. Na sliki: Rene Coty in danski kralj Friderik IX se peljeta v kraljevski kočli skozi Kjopenhaven

Spremembe v bolgarskem kmetijstvu

Sofija, 21. maja (Tanjug). Kakor poroča bolgarska brzojavna agencija, sta bolgarska vlada in CK komunistične partije določila nov sistem planiranja v kmetijstvu. Odslej bodo planirali samo proizvodnjo, potrebno državi: obseg kmetijskih pridelkov v okviru obveznih dobav državi, plačila strojnotraktorskih postajam v naravi, nakup kmetijskih pridelkov po vezanih cenah, povprečni donos žita, vinogreje in sadjarstva ter skupen obseg kmetijskih strojnotraktorskih postaj.

Samostojni kmetje bodo morali izpolnjevati samo plan o obvezni dobavi državi in odkupu kmetijskih pridelkov. Kmetijske zadruge bodo same odločale, kolikšne površine bodo zasejale z žitom, same bodo odločale glede vzreje živine in obsega uslug strojnotraktorskih postaj.

Spremembe v sistemu planiranja so, kakor je rečeno v sporočilu, posledica velikih napakam, ki so se pokazale pri dosedanjem zlo centraliziranem sistemu planiranja. Izkušnje so pokazale, da je dosedanja načina določanja setvenega načrta za vse vrste kultur dušil iniciativo in da planiranje iz enega središča v mnogih primerih onemogoča, da bi vsestransko upoštevali potrebje, kakovost zemljišča in krajevne gospodarske potrebe.

Ofenziva proti Mau Mau

Nairobi, 21. maja. (AFP). Britanske policijske sile so davi začele ofenzivo proti organizaciji kenjskih domorodcev Mau-Mau. Razgovori v tem smislu, da bi se pripadniki te organizacije sami izročili britanskim oblastem, so se namreč končali z neuspehom. Pravijo, da je sedanja ofenziva zelo široko zasnovana in se ne bo nehala, »dokler ne bo vidnejših uspehov«.

Zahvala dr. Figla

Beograd, 21. maja (Tanjug). Minister za zunanje zadeve Avstrije dr. ing. Leopold Figl se je državnemu sekretarju za zunanje zadeve Koči Popovici zahvalil za čestitke ob podpisu državne pogodbe z naslednjo brzojavko:

»Prisrčno in iskreno se zahvaljujem Vaši ekscelenci za čestitke, ki ste jih poslali ob podpisu državne pogodbe. Čestitke so zame dokaz dobrih zvez med našima državama.«

Tuje vojaštvo zapušča Avstrijo

Dunaj, 21. maja (Tanjug). Sovjetski visoki komisar Iljičev je obvestil kanclerja Rbaaa, da bodo ruska vojaška poveljstva odslej ostala samo v tistih mestih, kjer so še sovjetske enote. Poveljstva ne bodo več nadzorovala avstrijskih upravnih organov, pač pa se bo njihovo delo omejilo samo na potrebe garnizij.

Po mnogih poročilih se iz vzhodne cone že začelo evakuiranje sovjetskih enot. Tudi iz Salzburga poročajo, da bodo vsi ameriški vojaki, ki žive v Avstriji brez družine, do srede junija zapustili Avstrijo, ostali pripadniki ameriške okupacijske uprave pa se bodo odselili med poletjem. Iz Saalfeldena sta odšla pravkar dva transporta ameriških čet.

Svojim cenjenim odjemalcem in vsemu prebivalstvu ptujskega okraja čestitamo k 10. obletnici osvoboditve!

Trgovska podjetja:

»ZARJA«

»DOM«

»SLAVICA« — P t u j

POMOČ iz ZRAKA

Kako koristno služi že danes letalstvo človeku! Če skoraj na vseh področjih se uveljavljajo letala. Poleg športnega, turističnega in vojnega letalstva lahko govorimo že tudi o gospodarskem letalstvu, saj obstaja nad 60 raznih vrst dejavnosti v gospodarstvu, za katere uporabljajo letala in v zadnjem času tudi helikopterje. Na vsem svetu je sedaj nad 8500 letal raznih vrst v gospodarskem letalstvu. V ZDA je n. pr. leta 1949 bilo 779 podjetij gospodarskega letalstva s skupno 5000 letali. V letu 1951 so v tej deželi zaprli in poškropili proti raznim rastlinskim boleznim in škodljivcem z letali 7.060.000 ha polj. Na 5.168.000 ha sadovnjakov so z letali in helikopterji osumkali listje za hitrejšo dozorevanje sadu. 851.000 ha polj so iz letal pognojili z umetnimi gnojili itd. V letu 1952 so v 46 državah opravila letala razna že omejena koristna dela na 16 milijonih hektarjih v 706.179 urah letenja. Od tega odpade na zapravljanje proti škodljivcem in boleznim v kmetijstvu 43,4%.

In uspehi? V Kanadi so n. pr. doleteli na 500 akrih z letali zapravljenih žitnih polj zaradi uničenja škodljivcev za milijon in pol povezoval žita večji donos. V Kaliforniji so povečali donosnost z uporabo letal pri zatiranju škodljivcev za 40%. Neko ameriško društvo za proizvodnjo električne energije, ki kontrolira svoje daljnovode s helikopterji, prihrani tako 15% pri stroških za nadzorstvo daljnovodov itd.

Tudi pri nas nismo začetniki

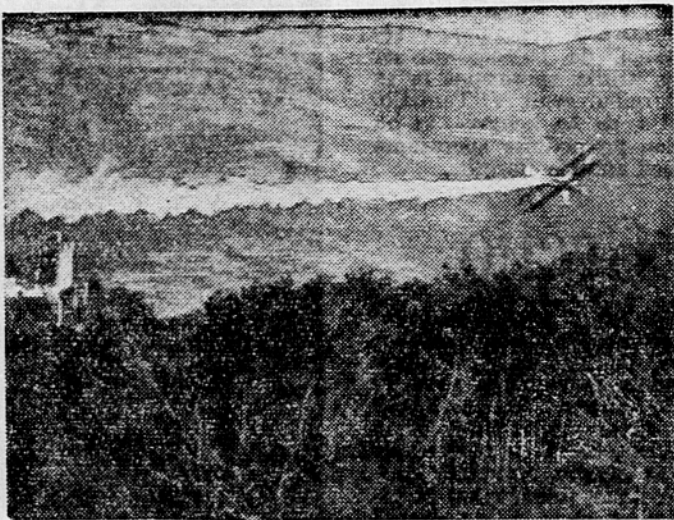
Tudi pri nas nismo v gospodarskem letalstvu popolni začetniki. Že leta 1932 so v Jugoslaviji prvič uporabili letala proti drevesnim škodljivcem nad gozdovi Romanije. Gospodarsko letalstvo pa se je pri nas znova začelo pojavljati leta 1947 predvsem pri zatiranju gozdnih škodljivcev in boleznih. V letih 1947-49 so napravile gosence v Banatu na 18.390 ha nasadih sladkorne pese škodo za okrog 150 milijonov dinarjev. Gosenci pa so popolnoma uničili z zapravljanjem iz letal. Za to so znašali stroški le 2 milijona. Tako so letala rešila lepe milijone pred škodljivci. Lani so pri nas letala v raznih akcijah v gospodarstvu preletela 572 ur. Od tega odpade na borbo proti raznim škodljivcem in rastlinskih boleznim 216 ur in na uničevanje komarjev 270 ur. Če vemo, da lahko letalo n. pr. v 1 uri zaprli do 220 ha zemljišča ali do 120 ha gozda, spoznamo, da so naša letala tudi v teh 572 urah opravila precejšnje delo. V večji meri so se doslej letala posluževala predvsem večja posestva v naših ravninskih predelih. Svojo koristnost pa so pokazala letala in helikopterji pri nas tudi že ob raznih naravnih katastrofah, prav v zadnjem času pa se začelja uveljavljati s svojimi hitrimi prevozi tudi v turizmu.

Lep razvoj se nam obeta

Pri nas ima letalstvo vse pogoje za lep razvoj. Vzemimo za primer najprej naše gozdarstvo. Po ocenah naših strokovnjakov znaša površina gozdov, ki bi jih morali vsako leto redno čistiti proti raznim škodljivcem, nad 60.000 ha. Letos pričakujejo napad raznih škodljivcev na površini 370.000 ha gozdov. Če računamo, da napravijo ti škodo najmanj za 2000 din na hektar, je to že nad 700 milijonov din. Iz dosedanjih izkušenj pa tudi vemo, da stane zapravljanje 1 hektara gozda z letalom 600 din, pa tudi če bi ti stroški znašali 1000 din na hektar, bi to še vedno ne bilo niti polovico škode, ki bi jo s takim zapravljanjem lahko preprečili.

Tudi sadjarstvo pretrpi vsako leto velikansko škodo zaradi raznih škodljivcev in boleznih. Zavrata bolezen je zajela vse naše nasade sliv in je doslej uničila okrog 16 milijonov dreves. Sedaj imamo samo na ozemlju, ki je že precej okuženo nad 21 milijonov dreves ogozroženih ob boleznih. Če računamo vrednost enega drevesa na 3000 dinarjev, je znašala škoda že doslej nad 50 milijard dinarjev. S pravilnim organiziranjem zaščite dreves, — pri tem bi nam lahko predvsem na večjih nasadih letala veliko pomagala, bi lahko škodo popolnoma odpravili ali pa vsaj znatno zmanjšali.

Tudi v poljedelstvu je mnogo možnosti za uporabo letal in helikopterjev za uničevanje škodljivcev in boleznih. Pri tem je na prvem mestu uničevanje ple-

Letalo uničuje z zapravljanjem borov prelic nad gozdovi Branika

vla. V zadnjem času so za to iznašli tudi odlično kemično sredstvo heroicid. S tem zapravljujejo žitna polja in tako znatno povečajo donos žita. Stevilke nas spet najbolje prepričajo. V Jugoslaviji je 1.884.100 ha posejanih s pšenico. Povprečna donosnost pšenice na hektar je 1200 kg. Toda strokovnjaki so izračunali, da bi lahko bil ta prinos vsaj za 500 kg višji na hektar, če bi zatirali plevele (na Danskem znaša donos pšenice na hektar 2920 kg). Stroški za zapravljanje z letalom pa znašajo skupaj z uničevalnimi sredstvi le 1500 do 1800 din. Tako bi, če bi dosegli vsaj za 15% povečanje donosa pšenice, imeli 2500 din čistega dobička na hektar.

Letala bi lahko uporabljali tudi pri škropljenju vinske trte v večjih vinogradih. Sedaj znašajo pri nas stroški za škropljenje 1 hektara vinograda iz letala 454 din, za navadno škropljenje z roko pa 960 din. Nadalje bi nam letala lahko dobro služila za hitro in uspešno setev predvsem riža, trave, za gozdozgojavanje golčav, za zatiranje vinogradov in polj pred mrazom, za kontrolo posevkov in gozdov. Koristno bi nam služila letala tudi za aerofotogrametrijo, za kartografijo, za razna projektiranja in trasiranja, v elektrogozdarstvu pri postavljanju dalekovodov in njihovem nadziranju, ribištvu bi pomagala odkrivati jate rib in še v mnoge druge koristne namene.

Nove ustanove gospodarskega letalstva

Zaradi tega je tudi uprava civilnega letalstva FLRJ sklicala za 27. in 28. maj posebno konferenco, na katero so povabile vse naše gospodarske in ostale ustanove ter strokovnjake, ki so zainteresirani za to gospodarsko dejavnost našega

letalstva. Ustanoviti nameravajo tudi zvezno samostojno podjetje gospodarskega letalstva, poleg tega pa še po eno tako podjetje verjetno v Zagrebu in Sarajevu.

V Ribnici bodo proslavili tri pomembne obletnice

V Ribnici na Dolenjskem bodo 4. in 5. junija proslavili tri pomembne obletnice. Minilo bo 36 let, ko je bila ustanovljena v prestolnici suhe robe meštanska šola, 30 let, odkar je bilo sezidano lepo in moderno šolsko poslopje, in 10 let, odkar je prevzela šola vlogo nižje gimnazije. Septembra 1919, leta je bila v Ribnici na željo trških in okoliških prebivalcev ustanovljena meštanska šola, ki je ves čas svojega obstoja veljala za eno najboljših šol te vrste v Sloveniji. Ves čas se je šola morala boriti za svoj obstanek, saj si je že od prvega dne nakopala nenaklonjenost in nerazumevanje trških klerikalnih veljakov na čelu s takratnim dekanom, zlasti še, dokler ni imela svojih prostorov. Trn v peti vsem tem ljudem je bila prav zaradi tega, ker so se v njej izobraževali predvsem otroci delavcev, obrtnikov in malih kmetov, saj so trdili, da so izobražbo ljudstva popolnoma zadostuje osnovna šola. Leta 1925 je Posojilnica zgradila meštanski šoli novo šolsko poslopje in je bila tako ribniška šola v Sloveniji najbolj opremljena in urejena. Vsem učencem je dala široko splošno izobražbo in čeprav je nudila več kakor takratne nižje

V Ljubljani pa so že pred dnevi pri Letalski zvezi Slovenije ustanovili posebni biro za uporabo letalstva v gospodarstvu. Glavna naloga tega biroja je, da bo proučevala razne možnosti za pomoč letal v gospodarstvu, predvsem v kmetijstvu. Biro se bo ukvarjal z vsem, kar smo že navedli v članku. Letalska zveza Slovenije je tudi že formirala pri svojih aeroklubih v Lescah, Ljubljani, Celju, Mariboru in Ptujtu stalne reševalne letalske skupine po 5 članov. Te bodo posebej opremljene, da bodo sposobne priskočiti takoj in uspešno na pomoč ob raznih naravnih in drugih nesrečah. Novoustanovljeni biro pri Letalski zvezi Slovenije bo za vsa dela, ki smo jih navedli, uporabljal domača letala »Matajur« in »L.K. 1.«, za uspešno izvedbo vseh teh nalog pa bo LZS morala slej ko prej misliti tudi na nakup helikopterja, ki si v zadnjem času vedno hitreje utira pot po vsem svetu.

B. K.

gimnazije, so imeli učenci zaradi takratnih pogojev razmer velike težave pri prestopu v druge šole za nadaljevanje študija. Poleg rednega pouka so bili v šoli vsa leta razni gosposki tečaji za dekleta ter tečaj lesne obrti za fante, v katerih so pridobili pod vodstvom dolgoletnega šolskega ravnatelja Janka Trošca izredno mnogo za napredek do matere obrti suhe robe. Tudi ti tečaji so bili kamen spodbite kakratnim motenjem, zato so odpravili vsi potrebne stroje, s čimer so tudi tečaji prenehali delovati. Volna je prizadela šoli veliko škodo. Že v začetku so Italijani zasedli šolsko poslopje in popolnoma izropali kabinete s šolskimi učili ter je morala šola za precej časa prenehati pouk. Ves čas vojne so pokazali dijaki svojo visoko narodno zavest. Zlasti se je izkazal takratni IV. razred, razred najstarejših, ki je dal iz svojih vrst, čeprav mladih, precej kasnejših borcev in tudi nekaj padlih za svobodo.

Šola je med vso vojno neredno delala, precej časa tudi v poslopju osnovne šole, dokler nista bili leta 1944 obe šolski poslopji uničeni. Takrat so se posamezni razredi preselili v okoliške vasi, obisk pouka pa je bil silno ne-

8 SEJE OKRAJNEGA ODBORA SZDL LJUBLJANE

O vajenski mladini

Ne motimo se, ako postavimo trditve, da okrajni odbor Socialistične zveze delovnih ljudi Ljubljane v letošnjem letu izredno sistematično obravnava notranje in zunanje politične probleme. Doslej so na sejah okrajnega odbora SZDL med drugim razpravljali o družbenem upravljanju v pravnem, zdravstvu, socialnem zavarovanju, o pripravah za prehod na komunalni sistem, o gospodarski situaciji na področju mesta Ljubljane, in okolice, o družbenem planu za leto 1953, o tarifni politiki in sindikatih in nekajkrat o zunanje politični situaciji. Na eni prihodnjih sej bo na dnevnem redu družbeno upravljanje na področju kulture. Opaža se, da tako delo okrajnega vodstva SZDL že daje svoje rezultate in se odraža v delu odborov SZDL v komunah. Le-ti se vse bolj utrjujejo in že postajajo samostojna politična vodstva.

Na zadnji seji je okrajni odbor SZDL obravnaval vzgojno-politične probleme delavske, vajenske srednješolske in kmečke mladine. Zaradi obsežnosti te problematike, bi posneli iz referata in razprave le najbolj

pereča vprašanja. Posebno pomembne so ugotovitve o stanju med vajensko mladino. Vse premalo namreč sindikalne organizacije, delavski sveti in upravni odbori ter delovne inšpekcije nadzorujejo in spremljajo izvajanje uredbe o vajenosti in ostalih predpisov, s katerimi je urejen položaj vajencev. Opaža se mnogo primerov izkoriščanja vajencev, zlasti po privatnih obrtnikih, pa tudi v podjetjih in tovarnah premalo skrb za zanje. Zato so mnogi vajenci upravičeno pritožujejo glede dopustov, ki jim niso pravilno odmerjeni. Pri obrtnikih pa tudi v podjetjih uk vajencev zlasti v prvem in drugem letu ni urejen in se odvíja neorganizirano. Niso osamljeni primeri, da se vajenci pritožujejo, da opravljajo težakša dela, da se nič ne nauče, ker jih uporabljajo samo za čiščenje delovnih prostorov itd. Na podeželju mnogi vajenci nimajo urejenih pogojev ali pa so le-te le na papirju. Obrtniki, delavci, mojstri in pomočniki premalo pazijo na vzgojo vajencev, njihovi odnosi so čestokrat takšni, da slabo vplivajo na vajence. Tako se dogaja, da jih še zmeraj pošiljajo po malico, vstopnice za kino, cigarete itd., premalo pa skrb za njihovo strokovno izpopolnjevanje. V tem pogledu je tudi premajhna skrb prosvetnih delavcev v vajenskih šolah. Na osnovi vsega tega se prav gotovo z vso upravičenostjo postavljajo vprašanja, kaj in kako delajo sindikalne podružnice, obrtno-zbornice in zlasti delovne inšpekcije. Vajenci, ki žive v takšnih okoliščinah, ne morejo sami sebi pomagati. Mladinska organizacija zaradi težkih pogojev tudi težko prodre do dna tem težavam. Zato ni lahko govoriti o vzgojno-političnem vplivu na vajence, dokler ne bomo teh nezakonitosti in nepravilnosti energično odpravili.

Z vso resnostjo so na seji razpravljali o politiki štipendiranja. Ugotovljeno je bilo, da so sredstva, ki so na razpolago za štipendije, zadostna, vendar

pa niso pravilno in smotno uporabljena. Okrajni in podjetja v tem pogledu marsikaj je zavzemajo enotnih stališč. Dogaja se, da prejemajo štipendije dijaki, ki jih ne zaslužijo. Podjetja sklepajo pogodbe s labilnimi in nenadzorovane njihovih učnih uspehov. Vse premalo je skrb za delavske in kmečke otroke, ki so jim zaradi nesmotne politike štipendiranja vrata v višje šole marsikdaj zaprta. Učitelji na podeželju so poklicani opozarjati svete za prosveto pri občinskih ljudskih odborih in okrajnem ljudskem odboru o tem, katerega učenca bi bilo najpametneje štipendirati za nadaljnji študij. Ker je celotni sistem štipendiranja v razpravi, pričakujemo, da bo politika štipendiranja postala realna takrat, ko bodo o štipendijah odločale komune.

V razpravi so govorili o vključevanju mladine v poklice, o vedenju mladine, o mladinskih organizacijah, o kmečko-nadaljevalnih šolah in o skrbi za partizanske sirote. Sklenjeno je bilo, da naj Socialistična zveza s svojimi starejšimi in izkušnejšimi kadri neposredneje pomaga ljudski mladini pri reševanju mladinskih vprašanj. Socialistična zveza naj tesneje sodeluje z raznimi društvi, v katerih je zbrano mnogo mladine, in zlasti z Društvom prijateljev mladine. Ker na podeželju v mnogih vaseh niso utrjene mladinske organizacije, so komunisti in Socialistična zveza dolžni storiti vse za organizacijsko razširitev mladinskih vrst.

Trije novi kulturni domovi

V Trbovljah so imeli prvič drugo svetovno vojno tujarji za kulturno udeleževanje le Delavski dom. Po vojni pa se je v tem oziru tudi v trbovski dolini marsikaj spremenilo. Na ruševinah starega Društvenega doma so zgradili nov kulturni dom, ki ga uporablja »Svoboda II.« V njem imajo lepo dvorano in ostale društvene prostore. V pozejskem času sta se pridružila temu še dva. V spodnjem delu Trbovelj so zgradili dom »Svobode« Dobrna in na Dobrni »Svobode« Dobrna.

RAZPIS

Po 90. členu uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtovi in pooblastilu Okrajnega ljudskega odbora Kočevje razpisuje Ljudski odbor mestne občine Kočevje mesto

DIREKTORJA

pri gostinskem podjetju Hotel »Pugled« v Kočevju — Trg 3. oktobra

Pogoj: višja, strokovna izobrazba v gostinskih stroki s prakso ali kvalificiran delavec z najmanj 10-letno prakso samostojnega vodenja večjega gostinskega podjetja in z znanjem vsaj dveh tujih jezikov.

Plača bo po tarifnem pravilniku podjetja.

Kolkovane prošnje z življenjepisom, dokazili šolske in strokovne izobrazbe in z navedbo dosedanjih zaposlitve dostaviti na Ljudski odbor mestne občine Kočevje najkasneje do 1. junija 1953.

Trgovsko podjetje
„LES“ OZZ Ptui
čestita delovnemu ljudstvu k prazniku
10. obletnice osvoboditve.

Predsednikovske skrbi

Tisto deževno jesensko jutro je predsednik okrajnega odbora Socialistične zveze sedel za svojo pisalno mizo in se pripravil za popoldansko predavanje. Pobrskal je po kupu beležki, ki jih je imel pred seboj in jih je podčrtaval.

Potrkal je na vrata. Pokrit s širokokrajnim klobukom, je vstopil močan možakar, star okrog 50 let. Izpod klobuka je osato pogledoval: »No, no, kaj bo, očka, kaj boste povedali?« ga je vprašal predsednik. »Kaj bom povedal. Vrag jih vzemi. Prišel sem, da bi mi davke malo znižali. Preveč so mi jih narežili, saj imam komaj 15 oralo zemlje.« — »Ampak tukaj ni davčni urad. Zmotili ste se, mu je odvrnil predsednik. — »Kaj bi se zmotil. Kar vi bi povedali tistim, ki dajejo davke, pa še na občini povrho, da naj mi jih znižajo. Lanska letina je bila slaba. Sam dež na dež. Žita je bilo malo. To bi se moralo kam napisati. No, in, ker ste vi ta višji, bi kar vi namesto mene povedali. Možakar je končal, se pothajal za usesom in pijunil mimo mize v kot.

»Kaj pa občinska davčna komisija, kaj pravi?« ga je nadalje vpraševal predsednik Klemen. — »Kaj bo na občini? Ni nisem vprašal. Tisti-le tajnik večkrat kriči. Ni golant, kakor bi moral biti. Rjoveti pa tudi tajnik ne sme. Kriči lahko samo doma nad ženo, če se mu pusti.« — »V uradu se mora pa lepo pogovarjati in svetovati, mu je odvrnil predsednik Klemen. — »No, vi pravite, da moram kar sam stopiti k nim gori na okraj. No, pa ne zamerite, da sem vam vzel malo časa. Možakar se je pokrklj, pozdravil in odšel.

Predsednik Klemen se je zopet zatopil v material za predavanje. Kmalu je zopet potrkalo na vrata. V sobo je prišla ženska osemindesetletnih let, suha, izčrpana obraz. Nerodno je obstala pri vratih.

»Kaj notri mamica, kar notri,« jo je poklical predsednik Klemen. — »Kaj bo novega, kaj vas teži. Vsedite se!« Zenska je sedla in potegnila iz žepa rutico ter si obrisala solze, ki so ji tekale po licih. — »No, saj ni treba jokati, kar lepo povejte za kaj gre.« — »Težko življenje imamo, je stokačo go-

vorila. »Šest nedolžnih otrok, mož hodi pa za drugo, z neko mlado frkljo se shaja. Seveda, mlada je. Lepo se zna obelici in nasminirati. Tudi jaz sem se le po oblačila, dokler sem bila mlada. Pa sedaj, sedaj... Šest otrok, pa taka draginja. Uh, dedec nemarni, star je 52 let, da ga le sram ni. Prosila bi vas, da bi ga vi vzeli v roke in ga dajte dobro ozmerjati, tako da ga bo v oči zeblo.« Zenska se je umirila in nervozno obračala v rokah žepni robec.

»Dobro, poklical ga bom. Če le bo kaj zalego. Kaj pa za otroke kaj skrbi? Ali daj zaslu-

žek vam za preživljanje družine?« jo je vprašal Klemen. — »Zelo malo daj, večnoma zapije, pa za tisto frkljo gleda. Mi pa večkrat stradamo, je zopet dejala ženska in krčevito zajokala. Predsednik Klemen jo je tolažil: »Kaj pa pravi direktor, tam, kjer je v službi. Ali niste bili nič pri njem.« Klemen se je zazrl v njen objokani in shujšani obraz. »Bila sem, bila pri direktorju, pa mi je odgovoril: kar vaš mož zasluži, mu plačamo. Za družinske preklarije se pa ne brigamo. To je njegova osebná zadeva, na našem obratu vlada demokracija.« — »A tako, tako je rekel?« jo je prekinil predsednik Klemen. »Bom pa še direktorja poklical. Važno bi bilo, da bi zaslužek dal za družino.« — »Potem pa naj se podi za tisto frkljo, je dejala žena. »Zaka me je pa vzel. Zato sem prišla k vam, da bi ga dobro vzeli v roke in da se bo spomnil na družino. Druge ženske pravijo: pojdi, pojdi. Nežka! Vzemim palico in nažgi tisto frkljo. Vendar me je sram, ker sem mati šestih otrok, da bi se zaradi nemarnega dedca preganjala z mlačnozobno žensko.«

»No, poklical ga bom in ga poučim, kakšne dolžnosti ima kot oče in državljani do svojih številnih otrok.« je dejal predsednik Klemen. Zenska je vstala in še ostala pri vratih. Preden je šla ven, je se opogorila, nekaj za njo ves. — »Ej, dra-

gi možakarji, z razbijanjem po mizah se malo opravi. No, vprašali bomo, vendar obljubiti ne morem, čeprav bi vam iz srca rad pomagal, je odvrnil Klemen. — »Pa naj drugje počakam, jo in v naš kraj naj se nekaj daš, so trmasto vztrajali možakarji. «No, mi smo mislili, da bomo le letos imeli vodovod,« so se dejali možakarji. — »Brez načrtov in sredstev, dragi mojli, se ne dā. Počakati bo treba, jih je tolažil Klemen. Počasi so vstajali in odšli. »Ampak čimprej, čim skopni sneg, pridite gori k nam pogledat, da boste sami videli, kako smo res zelo potrebni,« so govorili še od vrat in štorikljaje odšli.

Nekaj minut je bil mir. Klemen je že mislil, da se bo pripravi na študij, a se bo kmalu spet potrkalo. Prišel je velik in močan možakar z rjavim klobukom in lovskim znakom na njem. Vsedel se je samozavestno na stol, kakor da bi bil že vajen pisarne. — »No, kaj bo stric, kaj bo dobrega?« ga je vprašal Klemen in vstajal izza mize. — »I, kaj bo no, je malomarno odgovoril možakar. »Zena me je pustila.« — »Oho, oho, pa sedaj na starost vas je pustila,« se je začudil Klemen. — »Ej, no, ja, predlanskim sem se še enkrat poročil, ona je stara 35 let, no, ja, jaz sem pa malo starejši. Pol grunta sem ji zapisal, pol grunta pa zase obdržal, pa ni bila zadovoljna. Jaz mislim, da to ne gre. Kar je žena, to je mož, tako slišim, da so naši zakoni. Ona hoče pa cel grunt imeti sama. No, malo sva se pričkala, pa jo je kar potegnila k sorodnikom. Vrag jo vzemi! Pravi, da se bo vrnila, če ji zapisek še ostalo prosveto. Samo za učitelja je treba gledati, da dobi stanovanje, da dobi drva. Tudi učitelj je človek.« je odvrnil Klemen. — »No, pa še eno prošnjo imamo.« je hitela zgovorna ženska, »da bi nam izposlovali na okraju nekaj denarja, da bi kupili nove knjige za ljudsko knjižnico.

Vstali so in še po hodniku vzkliskali: »Pa da veste, da nam skomandirate takega učitelja!« Klemen je pogledal na uro, pol dvanajstih, ob enih bo moral že predavati. Nervozno se je vsedel za mizo in si hitro delal beležke. Kmalu je zopet potrkalo. V sobo je vstopil močan, velik delavec, pokrit s sivno kapo.

»Kaj bi rad tovariš?« ga je vprašal Klemen. — »No, ker sem na okraju, pa so mi rekli, stopi na še gori do onega, ki ima Socialistično zvezo čez. V našo tovarno naj bi prišel predavati drugi teden. Bi malo govoril o gospodarstvu. Te stvari nas zanimajo.« — »Bom,« je obljubil Klemen. — »No, potem pa še tisti, oni sindikalni naj pride, bo povedal, kako se najbolje napravijo tarifni pravilniki. Tako, da bomo zadovoljni.« Dogovorila sta se za datum in uro in mladi delavec je zadovoljen odšel iz pisarne.

Klemen še ni sedel za mizo, ko je zopet potrkalo. Prišel je nizek, širok mož z osivelimi brki. Ko je sedel, si je neprestano vihal brke. »Upravnik sem zadržanih gostin, pa bi rad videl, da ne bi plačal nič takse, da bi se plesalo brez takse. Da bi vi tako rekli nam na notranji in prosveti.« — »Hm, za take stvari pa mi ne posredujejo dosti. Za veselice in ples se bile in bodo takse,« je odvrnil Klemen. — »No, no, morda bi se pa vendar dalo, saj veste, naš kraj, to so veseli fantje in dekleta,« je govoril upravnik in si kar naprej vihal brke. — »No, dobro, bomo vprašali,« je odvrnil Klemen. — »Če boste to storili, ne bom sam jaz hlažen, temveč tudi fantje in dekleta,« je odvrnil gostilničar in odšel vesel iz sobe.

Klemen je pogledal na uro, pol ena, hiteti mora, površno bo pripravljen. Obrčal je liste, podčrtaval, prepisoval številke in zlagal lističe v žepni notes. Vmes pa je mislil, kaj vruga delajo ljudje na občinah, da ne poučijo ljudi, kakšne pristojnosti ima občina in kaj morajo vedeti državljani. Poprskal se je za usesom, si pokrklj klobuk in zamrmral: »V pisarni je dan, podoben dnevu...«

M.H.

Novo obdobje Slovenske Matice

Po dolgem presledku je Slovenska Matica obnovila svoje redne izdaje in pravkar razpoložljive naročnikom prvi dve knjige nove serije, ki obsega tri knjige. V njeni več kot devetdesetletni zgodovini je to dogodilo, ki ga je treba z zadoščanjem vpisati v našo kulturno kroniko. Res je, da od l. 1945. ni minilo leto, da ne bi ta naša najstarejša založniška organizacija izdala vsaj eno knjigo. Z l. 1952 se sega še bolj na široko: tega leta sta med drugim izšla prva knjiga Prijateljevih Esajev in Drugi Trubarjev zbornik. Lanjsko leto je izdala poleg novega zvezka Shakespeara drugo knjigo Prijatelja in pomembni spis prof. Melika »Slovenski aspekti«.

Te in druge knjige, ki jih je izdala v zadnjih letih Slovenska Matica, so pač pričevale o njeni volji do življenja, vendar je šele s serijo rednih izdaj navezala svoje delo na častitljive tradicije, na svojo devetdesetletno preteklost. Na stopnja je novo pot, s katero pa samo nadaljuje svoje staro poslanstvo.

Odbor je ob podpori naših prosvetnih oblasti in nekaterih mestnih ljudskih odborov obnovil sistem zbirki in pripravil knjižni program, ki je pritegnil dva tisoč naročnikov. Upravniki Slovenske Matice, književnik Ferdo Godina je s spretnimi organizacijskimi prijemi in z zalozniško izkušnostjo, ki jo ima iz prvih let Slovenskega knjižnega zavoda, dosegel uspeh, kakršnega si je mogla Slov. Matica komaj obetati ob sedanjih objektivnih pogojih, ki so za knjigo dokaj neugodni. Uspele mu je pridobiti 76 poverjenikov in ti so v vseh krajih Slovenije od Lendave in Murske Sobotice do Nove Gorice, od Rave na Koroškem do Krškega vobdili novo zanimanje za Matičine redne izdaje. Malone vsi poverjeniki so prosvetni delavci: profesorji in učitelji. Tako sta si n. pr. v Celju dva profesorja (Anton Janežič in Vivod) razdelila delo in organizirala v mestu in okolici goste poverjenjstva mrežo. Sad tega prizadevanja je bil prav zadovoljiv: okrog 350 naročnikov. Podobno je v mariborskem okolici učitelj Hinko Jošt pridobil Slov. Matici vrsto poverjenikov, ki so storiili vse, kar je bilo mogoče storiti. Nekateri tihi, neznamni prijatelji slovenske knjige so se spomnili slavni tradiciji Matice in niso prikrivali navdušenja, da je obnovila svoje redne izdaje. »Vedite, da je

mnogo ljudi presrečnih,« je pisal neki naročnik iz Konjice, »da je Slovenska Matica začela ponovno z rednimi izdajami. Bilo bi napak, če bi omalovaževali te občutke, ki kažejo, da se lahko nekdanja vnaša »matičarjev« prenese tudi na mlajše generacije. In samo oseba vnema in ljubezen do knjige utegneva premagati moč tistih objektivnih dejstev, ki ovirajo dobro knjigo pri njenem prodiranju med ljudstvo.

Tako sta torej izšli dve knjigi redne serije: Rousseaujeve »Izpovedi« in satirični roman M. J. Saltikova »Štedrina« »Zgodovina mesta Glupova«. Tehnični razlogi so proti vsem organizacijskim prizadevanjem in vsej dobri volji nekoliko zadržali tretjo knjigo, najpomembnejšo med vsemi in po pravici najbolj pričakovano: prof. Milka Kosa »Zgodovina Slovencev«. Čez dobra dva meseca bo tudi ta knjiga dostavljena poverjenikom ali naročnikom. — Knjižne zbirke zastavljajo izdajateljem zelo zahtevno nalogo; težko je ustreči raznoterim okusom in zahtevam, namogoče zadovoljiti prav vsakogar. Toda Rousseaujeve »Izpovedi«, katerih prva knjiga šteje 328 strani, so delo, ki sodi na knjižno polico slehernega kulturno razglednega bralca. »Izpovedi« niso samo eno izmed zglednih memoarskih del, marveč so tudi velik dokument o življenju in navedb 18. stoletja. To klasično delo francoske in v širšem smislu evropske literature prevaja Silvester Škerl. Druga knjiga —

roman »Zgodovina mesta Glupova« — ima opazno mesto v bogati ruski literaturi 19. stoletja. Avtor »Gospode Golovjovih«, ene najznamenitejših knjig ruskega slovstva, je z »Zgodovino mesta Glupova« ustvaril velikopotezno, čeprav malce groteskno in fantastično politično satiro, ki pa je napisana tako spretno, da ji ni mogel do živega niti absolutistični režim, zoper katerega je naperjena z vsemi ostimi svoje duhovite satire in prizadevate humorja. Knjigo je prevedel Janko Moder, Vera Brnčičeva pa je prispevala spremeno besedo o pisatelju in njegovem delu. Morda ni odveč pripomba, da sta obe knjigi natisnjeni na dobrem papirju in lično opremljeni (ing. arh. Jakica Accetto).

Ko bo izšla še Kosova »Zgodovina Slovencev«, bo že znan nadaljnji program rednih izdaj, druga serija se bo pripravljala za tisk. Vsi, ki so se strinili okrog Slovenske Matice, njen odbor, njena uprava — vsi so prepričani, da mora ta častitljiva knjižna družba, pri kateri so sodelovali najvidnejši slovstveni in znanstveni delavci slovenskega naroda od Frana Levstika dalje, nadaljevati svoje poslanstvo, seveda v okviru spreminjenih pogojev in novih potreb. Ob strani rednega knjižnega programa, ki bo tudi v prihodnje jedro njene dejavnosti, bo Slovenska Matica izdajala še nadalje »Vezano besedo«, v kateri izide v kratkem Shakespeareov »Rihard III.« v prevodu pesnika Mateja Borca in z

obsežnim uvodom dr. Bratka Krefta. Kot novo zbirko, ki naj poglobi njeno kulturno pomembnost, čeprav ne obeta večjega gnotnega uspeha, je Matica ustanovila »Filozofsko knjižnico« in pravkar oddala tiskarni Platonovo trilogijo »Poslednji dnevi Sokrata« (Apologija, Kriton, Phaidon). Te tri spise slovečega atenskega modroslovca je popolnoma nanovo prevedel in opremil z uvodi in komentarjem naš najkompetentnejši poznavalec antike, akademik prof. dr. Anton Sovrč. Ustanovitve »Filozofske knjižnice«, v kateri bodo izhajala v najboljših prevodih klasična dela modroslovca, misli vseh časov in narodov, pomeni dragoceno uslugo slovenski kulturi, ki takih del kratkoročno in malo ne more pogrešati, če naj bo kar se da smotrna v svojem majhnem, vendar pa zaključnem krogu.

Obrisi nadaljnjega dela Slovenske Matice so čedalje bolj jasni in čvrsti. Med našimi prizadevanji za izboljšanje in ostanje mesta, na katerem ima svoje že tradicionalno poslanstvo: skrbeti za izbranimi deli za intelektualno in umetniško povzdigo slovenskega naroda. V dobro urejenem »Glasniku Slovenske Matice«, katerega 4. številka je v tisku, najdemo več sestavkov o teh njenih programskih nalogah in njeni kulturni funkciji. To je — kar budi posebej poudarjeno — pri nas edini časopis, ki ga dobivajo bralci zastoj, kajpada pod pogojem, da so naročniki Matičine zbirke. Glasnik ni samo dobra povezava naročnikov z družbo, marveč je tudi z raznimi svojimi članki izpod znanih peres prijeten informator in spodbuden idejni spremljevalec Slovenske Matice. B. B.

V Moderni galeriji razstavlja znameniti angleški kipar Henry Moore. Na sliki njegova »Družinska skupina« (bron, 1946)

ZAPISKI S CELJSKEGA GLEDALIŠKEGA FESTIVALA:

Igor Torkar: PISANA ŽOGA

Igor Torkar ni več novo ime na slovenskem odru. Leta 1946 smo gledali v Ljubljani njegovo »Veliko preizkušnjo«, predlaskim pa »Pravljico o smehu«. S »Pisano žogo«, ki jo je na celjskem festivalu prvič uprizorilo Prešernovo gledališče iz Kranja, se je Igor Torkar vrnil spet k svoji prvotni tematiki, k narodnosvobodilni vojni kot moralni preizkušnji človeka, kar je narodnosvobodilna vojna za vsakogar, ki jo je sodoživljal, nedvomno tudi bila.

Ce primerjamo »Pisano žogo« s Torkarjevimi dramskim prvencem, tedaj lahko takoj in brez truda ugotovimo, da je pisatelj v svojem zadnjem delu storil po oblikovno tehnični plati velik korak naprej, in to kljub temu, da dramska tehnika tudi sicer ni bila nikoli njegova slabost in da je pisatelj od vsega začetka kazal razvit smisel za spretno grupacijo dramskega gradiva in efektno uporabo odskih izraznih sredstev. »Pisana žoga« je v tem pogledu dokaj kompliciran, toda dramsko v glavnem precej skrbno zgrajen mehanizem, sestavljen iz devetih časovno in krajevno razmaknjenih slik, ki si ne sledijo shematično, temveč rastejo druga iz druge v zakrivljenem loku in v smiselnem vzročnem zaporedju. S te strani tedaj avtorju ni kaj očitati: njegovo delo je iz enega kosa in teče — lahko rečemo — skoraj brezhibno.

Kar bi mu s tem v zvezi lahko opomneli, je kvečjemu to, da je avtor po vsej prikljici precejeval pomen oblikovno tehnične zgradbe in odskih tehničnih sredstev in da je deloma morda tudi zaradi tega zanemaril nekatere druge elemente, ki so pa po mojem globokem prepričanju pri dramskem delu bistveni, nepogrešljivi in odločilni za presojanje njegove umetniške vrednosti. Ne bi sicer hotel jemati dobesedno podnaslov »scenska barvna kompozicija iz sedmih slik«, ki si ga je Igor Torkar izposodil s področja likovne umetnosti in ga nedvomno bolj

v metaforičnem pomenu pripisal svojemu delu. Če ga omenjam, ga omenjam samo zato, ker nas ta podnaslov jasno opozarja na določeno potezo, ki vseskozi kot karakteristična izstopa iz Torkarjevega dela, namreč na avtorjevo izrazito nagnjenje k zunanemu, tehničnemu obravnavanju zastavljenega dramskega problema, to se pravi v skrajni konsekvenci: k precejevanju sekundarnega na škodo primarnega. Če pa je kaj primarnega v dramati, potem je to nedvomno človek. Ne človek z veliko začetnico, tisti, ki stoji kot soha v parku izven dobrega in zla, temveč pravi, resnični človek, tisti, ki se giblje sredi življenja in nosi zlo in dobro v sebi, ki se dviga nad to svojo dvojnost ali pada pod njo ali pa je nemara samo klečel in se bo pobral.

Tudi Igor Torkar nam govori o tem človeku. Govori nam o vsem tistem, kar zanima in kar mora zanimati dramatika, in nič ni takega v njegovem delu, kar bi tematsko ne sodilo v okvir dramske obdelave. Vzel je tri mlade, žal človeško dokaj anonimne ljudi in jih postavil v častik pred izbruhom vojne. Pokazal jih je v njihovi brezskrbni igrivosti, z morebitno izjemo enega samega med njimi, pesnika Sana, povsem nepriljubljene na težke odločitve in moralne preizkušnje, ki jih bo v kratkem prednje postavila okupacija in narodnosvobodilna vojna. Toda, ko se sproži nad njimi viharni čas, se hkrati sproži in začne nevidno delovati tudi mehanizem avtorjeve dramske konstrukcije, in nič se ne ve, kateri izmed obeh čititeljev odsele bolj odločno in nepreklicno poseza v nadaljnji razvijajoč dogodek in v usodo treh mladih ljudi. Mladega pesnika Sana najdemo na smrt bolnega v družbi s prijateljem Rencem v koncentracijskem taborišču, Sanova dekle, Gašo, pa v okupatorjevi ječi. Nič bolj močnega kot to. Gaša, ki smo doslej vedeli o njej samo, da je mlada, da ljubi barve in da bi rada bi-

la slikarka, je sicer medtem postala zrel in prekaljen človek, ki s suvereno samozvestjo in odločnostjo borce odgovarja na vprašanja nevidnega gestapovca. Tudi to je možno, zakaj po vsej verjetnosti je Gaša tačas preživel marsikaj, kar jo je preoblikovalo in utrdilo. Manj možno je, da je taka, kakršno smo jo pravkar spoznali, klonila pred gestapovcem in se mu vzdala, zato da reši iz taborišča bolnega Sana. Toda denimo, da je, in denimo, da je gestapovec proti svojim dobrim običajem držal besedo. Zdaj je naenkrat San tisti, ki ne mara na svobodo, pa ne zato, ker bi vedel, za kakšno ceno mu je bila kupljena, temveč zato, ker ima druge moralne pomisleke, te namreč, da ne bo na smrt bolan nikomur nič več koristil, medtem ko bi Rencova roka lahko nosila partizansko puško. Visoka etika, tako visoka, da nima prav nobene zveze več ne z resničnostjo, ne s psihologijo živlega človeka. Toda denimo, da je možno tudi to, in navzrimo k temu še, da je bila zamenjava Sanove in Rencove identitete v taboriščnih razmerah izvedljiva. Zdaj srečamo Renca v partizanih, in to kot izvrševalca obsodbe nad Gašo, obtoženo zvez z gestapom, ki jih je — kot vemo — tudi imela. Čudna igra naključja, da je sodnik prav tisti Renc, ki je pristal na zamenjavo števil v taborišču in nosil težek del odgovornosti za Sanovo smrt, ali recimo rajši: licenčna poetika, ki je v dramati konflikt razreši med istimi osebami, med katerimi se je bil spočel. Krivi Renc oprosti Gašo krivde, ki jo je bila ta že sama oprala s tem, da je ubila svojo gestapovca, medtem ko se je bil Renc svoje krivde komaj zdaj malo zavedel. Toda igra naključja že spet poseže vmes: Gaša ni prav razumela Renca; misleč, da jo hoče še vedno ubiti, se mu je iztrgala iz rok in bežečo jo je podrl rafal iz bližnje sovražnikove postojanke, najprej njo, potem pa še Renca, ki ji je obupan prihitel na pomoč. Dramski krog je zaključen, krivda je razdeljena in plačana.

Toda, ali se vam ne zdi, da je vse to pisano strašno iz glave, izmišljeno in na silo narejeno in da je zaradi tega strašno mrzlo in mrtvo, kot je lahko mrzla in mrtva samo razumska konstrukcija? Ali ni to bolj podobno vrtoglavi telovadbi na trapezih, ki deluje na gledalčeve živčevje, srce pa ostane prazno in neprizadeto? In ti trije mladi ljudje, ki govorijo v krčevitem jeziku, polnem nabreklih patetike in aforiističnih modrijanstva? Ali niso nastali: le v avtorjevi epruveti, obsojeni na zgolj deklarativno eksistenco in izgubljeno tavanje med gledališkimi zavesami, daleč stran od živga okolja živih ljudi? Med kopico aforizmov, ki

jih govore Torkarjevi junaki in med katerimi so — rad priznam — nekateri lepi in tehtni, se mi zdi, da sem silil tudi tega: »Razum ne pozna tragedije.« Ostal mi je v spominu, ker po moji presoji zadeva v črno problematiko Torkarjevega dela. In v resnici že zlepa nisem gledal drame, kjer bi se toliko govorilo o človeku, človeka samega pa bi bilo na odru tako bore malo.

S Torkarjevo »Pisano žogo« se je na celjskem gledališkem festivalu predstavilo Prešernovo gledališče iz Kranja. In reci moram, da se je v glavnem dobro predstavilo. Predvsem bi tu poudaril režijo Igorja Pretnarja in sceno Saše Kumpa, ki sta oba zelo zvesto in točno postavila na realnost privzdignjeno vzdušje avtorjevega dela. Dali sta uprizoritvi ustrezen stil in se pokazali domiselni tudi v detajlni izvedbi. Med igralci je največ iztisnila iz svoje vloge Nada Bavdževa kot Gaša. V začetnem in končnem prizoru je bila sicer hladna in premalo otroško pristrana, toda zlasti v prizorih z gestapovcem in v zadnjem prizoru z Rencem se je povzpela do nekaterih zelo lepih mest. Laci Cigoj je kot Renc prinesel na oder mnogo osebne topline in je imel pogoje, da v svojo vlogo vnese nekaj več življenja, če bi ne bil prelopljen v dikciji. Slabotna in meda postavka v zasedbi je bil Jože Kovatič kot pesnik San. Tujega okupatorja (Jože Pristov), pa bi nam poklikno gledališče lahko prahrnilo.

DRAGO ŠEGA

Lepa počastitev

Diagileva v Londonu

Pred kratkim je bila v Londonu velika razstava, posvečena spominu enega najpomembnejših ustvarjalcev sodobnega baleta — spominu pred 25 leti umrlega Sergeja Pavloviča Diagileva. Za razstavo je vladalo v Londonu izredno zanimanje, saj so jo morali podaljšati na celih šestih obiskovalcev, ki jih je bilo v celoti nad 170.000.

Ni naključje, da je London po 25 letih spet tako gostoljubno sprejel in počastil Diagileva. — Anglijska publika je bila vedno naklonjena baletni umetnosti. Najbolj slavni plesalci iz vseh krajev sveta so gostovali v Londonu in vedno so bili navdušeno sprejeti. Tako je tudi Diagilov s svojim znamenitim ruskim baletom pogosto obiskoval London in prav gotovo je imel s tem velik delež pri porajanju angleškega nacionalnega baleta. Številni prvaki sodobnega angleškega baleta so bili nekdanji člani njegove skupine.

Razstavna zbirka je obsegala nad 650 predmetov: različne kostume, nacrte dekoracij za baletne predstave, številne slike in fotografije, risbe, oltarje, akvarele ter posamezne kipe, portrete in karikature, nad 160 raznih knjižic, ki govorijo o Diagilovu, pa originalne rokopise partitur, pisma in podobne ter še polno drugih zanimivosti, ki so bogatilo posest in privlačile raziskovalce. Posebej je treba omeniti dvoran, kjer je obiskovalce lahko poslušal balet, ki jo je nekateri posredovali svetlu Diagilov. Na programu so bila tudi zanimiva predavanja, s katerimi so njegovi nekdanji sodelavci poizkušali in poskušali osrednjo vlogo Diagilova in njegovo skupino na tedanje baletno, pa tudi koreografsko, glasbeno, scensko in slikarsko ustvarjalnost. METOD USTVARJALNOST.

SESTDESETLETNICA ERNSTA JUNGHERJA

Pred kratkim je dopolnil šestdeset let nemški pisatelj Ernst Jünger, ki ga mnogi od Thomasa Mannu ali tako za njim štejejo za današnjega vodilnega nemškega pisatelja. Jünger je našel pisati pod visokim prvim svetovno vojno in bil tedaj militaristično usmerjen. Pozneje je svoje poglede močno spremenil, pisal utopične knjige o prihodnosti, dela, ki so bila na pol pripovedna, na pol esejistična, in prišel zadnje čase na položaje, ki so skoraj povsem nasprotni njegovemu izhodišču. Njegovo delo obsega že čez dvajset knjig.

Ob šestdesetletnici so mu stavili nemški listi in revije povelje, da dalše ali krajše članka.

„Socialistična misel“ ob 60-letnici Moderne

V letošnjo proslavo desetletnice osvoboditve vključujemo tudi veliko in pomembno kulturno praznovanje: šestdesetletnico revolucionarnih pojavov v naši literarni in splošno kulturni zgodovini, ki jih poznamo pod skupnim imenom slovenske Moderne. Velikim možem, kot so bili Cankar, Župančič, Kette, Murn, pa Jakopič, Jama, Grohar in Strmen ter drugi, veljajo v teh dneh številne počastitve, ki jih prirajajo po vseh naših kulturnih in prosvetnih žariščih: po naših osrednjih kulturnih in znanstvenih ustanovah, po kulturno prosvetnih društvih, »Svobodah« in po šolah. Praznovanje jubileja slovenske Moderne se tako razširja v široko manifestacijo, ki prča o tem, da najvišji dosežki naše umetnosti in kulture resnično postajajo last našega delovnega človeka. Hkrati je to praznovanje novo potrdilo o tem, da so tvorci naše Moderne drgnali svojo resnico iz najglobljih narodovih korenin. Boj, ki so ga oni začeli v imenu svojih visokih kulturnih in revolucionarnih idealov, je vzel neposredno do boja in zmage našega delovnega ljudstva.

Praznik slovenske Moderne je v celoti posvečen tudi četrta številka revije »Socialistična misel«, napolnjujejo pa jo prispevki uglednih kulturnih znanstvenih delavcev. Uvodnik mislim, ki jih je podpisalo uredništvo sledi najprej članek Josipa Vidmarja »Ob knjižnem prazniku«. O začetkih naše in svetovne Moderne in o »jubileju slovenske Moderne« piše nato Anton Slodnjak in Alfonz Gspan. Zanimiv prispevek k zgodovini slovenske Moderne je zgodovinski oris »Cukrarnes, proučevala bivališča tedanjih revužev, proletarcev, študentov in umetnikov, izpod peresa Dušana Pirjevca. »Oblikovno izrazne prvine in Cankarjevi umetnosti« je naslov odlomku iz obširnejše razprave, ki ga je prispeval dr. Joža Mahnič. »Fragment o dramski slovenske Moderne« pa je prispeval dr. Bratko Kreft. O slikarski Moderni, o »Impresionizmu na Slovenskem« pi-

še umetnostna zgodovinarica Jelavica Copic. France Bevk je zabeležil svoje »Spomine ob prvih knjigah Moderne«. Stevilko zaključujeta še dva zanimiva sestavka: Bogomila Gerlanca »Zunanja podoba slovenske knjige in Moderne« ter Janka Travnja »Slovenska Moderna in slovensko gledališče«. Uredništvo pripominja, da bo svoj namen »prikazati delo in pomen slovenske Moderne na vseh področjih« izpolnilo še s člankom o slovenski glasbi v tej dobi, ki bo izšel v eni prihodnjih števil.

Ze samo našeti naslovi nam kažejo, da se je četrta številka »Socialistične misli« spremeniла v pravcati zbornik o slovenski Moderni, ki nam prinaša marsikatero novo in dragoceno misel ter poglede in tudi novega gradiva o tem pomembnem razdobju naše kulturne zgodovine. Pričujoči skopi prikaz, ali bolje, opozorilo, pač ne more povzeti niti poglavitnih stvari. Zato naj za zaključek morda poudarimo le

WILLIAM FAULKNER O AMERIŠKIH PISATELJIH

Na vseučilišču v Mississippiju so zastavili Williamu Faulknerju vprašanje, katerih pet novodobnih ameriških pisateljev ima za najboljših in v kakšnem zaporedju bi jih ocenil. Faulknerjev odgovor je zbudil v literarnem svetu precej začudenja in tako misljal, tako da je v pogovoru s Harveyem Breilom potofzil, da ga niso prav razumeli, in ponovno pojasnil, kako je mislil svoje besede. Zato jih tukaj podajamo v obliki, kakršno jim je dal s tem dopisnilom.

Faulkner je našel imena v tem zaporedju: Thomas Wolfe, Faulkner, Dos Passos, Caldwell in Hemingway. O vseh skupaj je rekel, da niso uspeli: nobenemu se ni posrečilo uresničiti sanj o popolnosti in njihovo zaporedje se ravna po tem, kolikor manjši je bil njihov neuspeh pri prizadevanju, da uresničijo nekaj nemogočega. Po Faulknerjevi misli je največ poskušal Wolfe, ker je skušal vse človeško izkustvo zajeti v literaturo. Za njim je največ poskušal Faulkner in tako misljal, tako da je v Hemingwaya je postavil na zadnje mesto, ker je ostal pri tistem, kar zna in zmore. To je opravičil imenitno, toda nemogočega ni poskušal.

Po drugačnih vidikih, pravi Faulkner, bi bilo seveda iste avtorje mogoče razvrstiti drugje.

še lepo značilnost: da je tolikšno pozornost posvetila Moderni prav »Socialistična misel«, glasilo delavskih prosvetnih društev »Svoboda«. Moderna je v svojem času rasla in zorela vzporedno z razvojem in zorenjem slovenskega proletarskega gibanja, s tem gibanjem je bila tudi po svoji vsebini neločljivo povezana. In kulturna volja osvobodjenega delovnega človeka je njen naravni dedič.

Klavirski diplomski koncert Brede Strniševe

Po rahli indispoziranosti, ki se je čutila ob izvedbi Bachove Partite v B-duru, je mlada pianistka iz razreda rednega profesorja Antona Ravnika zbrala vse svoje moči v koncentracijo in se pogrnala v osrednjo točko sprejema — v Beethovneve c-mol variacije, je gigantsko in edinstveno delo te vrste v svetovni klavirski literaturi. 32 variacij na kratak enoperioden dramski tema iz črpa obsežno skalo klavirskih razpoložljivih in malone tudi klavirsko tehniko. Združiti vseh teh dvajdeset drobcov z bolj raztegnjeno zaključno variacijo v monumentalno zgradbo, kakor se je to zamislil veliki mojster, bo ostal siej ko prej eden najtršjih orhrov za slehernega pianista, čeprav velikega formata. Breda Strniševa je to težko nalogo rešila s polno mladostjo in učni stopnji primerno: ne le zadovoljivo, temveč odlično, saj nas je s svojo v detajlnih do vseh potankosti izdelano igrjo prižela nase, da smo delu sledili z užitkom. V naslednjih delih: Brahmovi rapsoziji v h-molu op. 79. Lipovskovem imenitnem v c-molu, op. 48 št. 1. Etudi v a-molu, op. 25 in Scherzu v h-molu, op. 20 — se je njen mladi umetniški in virtuozni začetek stopnjeval tako, da se je s svojim plametnim temperamentom in v slehernih detajlnih klavirskih izdelanih lero približevala že moštstvu. Se posebno nas je presenečala nlena umetniška zrelost in globok smisel za logično zaporedje v posameznih frazah, ne da bi pri tem kršila celotno koncepcijo zgradbe predvalanih skladb.

Strniševa je letos že tretja absolventka iz klavirskih razredov bratov Pavlikov, ki sta nositelja tega odličnega Akademije in že nad trideset let izpopolnjena naša glasbena kadra z vedno večjim nesebi. Skozi njihove roke so šle skoraj tri generacije naših najboljših pianistov, ki dvi-

gajo rast glasbene kulture širom po naši okoli domovini in v našem kulturnem središču — Ljubljani. Ob treh poslednjih, tako uspešnih diplomskih klavirskih koncertih (Verbečeva, Rantčičeva in Strniševa), ki v našem glasbenem življenju veljajo za najvišjejo vrsto praznjanja, ki posega globoko v problem naše glasbene vzgoje ter glasbene ustvarjalne in poustvarjalne dejavnosti: to je vzgojna usmeritev naše glasbene mladine. Dobro se zavedamo, da mora vzgoja temeljiti na treh preizkušnih in utrditvenih principih, t. j. predvsem na klasični in delno tudi na romantiki. Vendar bi bilo tudi zelo zgrešeno, če bi obitali na tem mestu in zapirali naš mladini razgled v svet sodobnega glasbenega ustvarjanja. Stojlino pred nevarnostjo, da bo naš glasbeni svet okorel in bomo morali v bodočnosti z mnogo večjim trudom dohiteti to, kar bi sedaj zamudili. Ob zadnjem nastopu slušateljev zagrebške in beograjske Akademije smo se lahko prepričali, da so na njih zavodnih pravilno usmerili potrebe trenutne glasbene vzgoje ter povedli svoje polence (poleg dovolj utrjene klasične) v sodobno glasbeno ustvarjalnost, brez katere ni poleta, niti stremljenja, ki pomeni gonilno silo v umetnosti. Na to pot naša Akademija se ni dovolj zavestno krenila.

Drugi problem — če hočemo tudi mnogo važnejši od prejšnjega — je naša domača glasbena ustvarjalnost, za katero kažejo naše srednje in nižje glasbene šole mnogo večje razumevanje, kot bi ga moral v prvi vrsti pokazati naš osrednji vzgojni glasbeni zavod. O tem smo se lahko prepričali, ko smo prebrali snorede koncertov po naših glasbenih šolah, ki so se vršile proslavo desetletnice. Vsa naša mladina v največji meri in v prvi vrsti domačo glasbeno ustvarjalnost, na svojih glasbeno vzgojnih zavodih se posebno, polaga na njo svoje težišče in si tako ustvarja svojo glasbeno tradicijo, in katere

zraste v določeni dobi samonikel glasbeni slog. Takšne svojostne glasbene sloge so si ustvarili drugi narodi, dočim pri nas še ne moremo o njem govoriti. Le čim pogostejša izvajanja domačih glasbenih del bodo povečala in zboljšala našo glasbeno produktivnost. To zadeva tudi ostale naše reproduktivne glasbene ustanove, v prvi vrsti pa našo glasbeno vzgojno zavode z Akademijo za glasbo na čelu.

Bilo je samo nekaj misli, ki sem jih izrekel ob tej priložnosti in ob velikih uspehih naše Akademije za glasbo zadnjih desetih let, ki naj služijo našemu najvišjemu glasbeno vzgojnemu zavodu za še bolj smotno in še pravilneje usmerjeno delo, ki bo uspehe zavoda gotovo še povečalo.

KAROL PAHOR

Izid nagradnega natečaja za izvirno besedilo za otroško slikanico

Na naš razpis smo prejeli 28 rokopisov, ki jih je pregledala posebna komisija uredništva »Slovenskega poročevalca«, in dodelila naslednje nagrade:

1. in 2. nagrado si razdelita Vera Albreht za slikanico »Doživljanji male Lupinice« in Janez Trnove za slikanico »Za očetom«, tako da prejme vsak 40.000 dinarjev;

3. nagrado v znesku 20.000 dinarjev prejmeta Milanček in Steško Seme za slikanico »Na morje«.

Komisija je nadalje predlagala za odkup slikanico Marije Batagelj »Deček z verigico«.

Ostali avtorji lahko dvignejo svoje rokopise v tajništvo »Slovenskega poročevalca« od petka, 27. t. m. dalje.

Nagradence prosimo, da se zglaš v četrtek, 28. t. m., ob 9. uri dopoldne v tajništvo »Slovenskega poročevalca«, Tomšičeva ulica 7, kjer se bodo skupno podelile nagrade.

NAJDIHOJCA

PES POLAK

ČRTICA IZ TITOVE MLADOSTI

Pri Brozovih so imeli psa, ki so ga klicali za Polaka. Bil je to velik, koderast, ovčarski pes. Ponoči je stražil hišo, čez dan pa je mirno ležal pod mizo ali v kakem kotu. Iztegnjen, z glavo na prednjih tacah ali na podu je dremuckal. Če je zaslišal kak nenavaden šum, je dvignil glavo, prišpilil ušesa in zalajal: »Hov, hov!« To je pomenilo: Se sem tu, ki skrbim za varnost hiše.

Bil je dober čuvaj. Proti tujcem je bil hud in neizprosni, proti odraslim nezaupljiv, le z otroki je bil prijateljski in nežen. Ti so ga smeli vleči za ušesa in za dlako. Imeli so ga za konjička in so jezili na njegovem hrbitu do mile volje. Naj so mu storili karkoli, jim ni zameril, prijazno je mahal z repom. Včasih jih je z zobmi zgrabil za roko ali za nogo, narahlo kot za šalo, da jih nič ni bolelo.

Otrokom ni bil le za varu-ha, bil jim je tudi za pestu-njo. Učil jih je hoditi. Tudi Jožo. Ko je ta začel drsati po tleh kot vsi otroci, preden shodijo, se je igral s Polakom, ki je ležal na podu. Grabil ga je za dolgo dlako, a pes je samo strigel s kosmatimi ušesi. Vstal je počasi in z njim se je postavil na noge tudi Joža, ki ga ni izpuštil. Pes je šel po izbi, a za njim tudi Joža, korak za korakom. Če je pes prenalgo stopil, so se Jožu zapletle noge, da se je sesedel na pod. Ta igra je bila preveč mi-kavna, da bi je Joža ne bil zopet začel. S hojo je šlo vedno bolj gladko in vedno hitre-

je. Tako se je Joža s Polakovo potrpežljivostjo naučil hoditi. To prijateljstvo nikoli ni prenehalo. Ko so otroci že shodili, jim je bil najzvestjši tovariš. Spremljal jih je na vsak

korak. Hodil je z njimi na pašo, na vrt ali na njivo. Opa-zoval je njihove igre. Če ni smel z njimi, jih je čakal doma. Pazil je na vsak glas, ki mu je naznanjal, da se vrača-jo. Ko jih je zaslišal ali zagledal, je bil ves nor od ve-se-lja. Pozdravil jih je z laje-žem in jim tekel naproti. Ma-hal je z repom in poskakoval od radosti.

Tudi otroci so bil navezani nanj. Ne bi mogli živeti brez njega. Bilo bi jim hudo, če bi ga izgubili.

In vendar je nekoč le malo

hišo in gledali za psom, ki jih je za vedno zapustil. Polak se je čutil, kam ga peljejo. Venomer se je oziral po otrocih, ki so žalostni gledali za njim.

Hiša je ostala pusta in prazna.

A glejte — oče se še ni vrnil, ko je bil pes zopet doma. Kot nor je planil v hišo in za-cuil od radosti.

Otroci so zopet imeli solze v očeh. Zdad ne od žalosti, temveč od veselja, da imajo zopet svojega prijatelja. Polak jih je gledal, kot bi hotel reči: »Vidite, pa sem jih le ukanil.« Z otroci, ki so ga vršče ob-jemali, se je valjal po podu. Tudi materi je to dobro de-lo. Saj je trpela, ko je videla, kako so otroci zaradi psa hudo potrti. Samo nasmihala se je in nobene ni rekla. A bila je zaskrbljena. Kaj bo nastalo iz tega?

Oče se je začudil, ko se je vrnil in našel psa v hiši. Lepo mu je skuhal Polak, to mu ni bilo po volji. Oskrbnik si bo lahko mislil, da ga je hotel na

Pomladna pesem

Zvonček je pozval po livadi
cin, cin, cin,
pukala trobentica je izza
travnih lin,
veselo škrjanček v zraku
je zapel,
saj sonček zopet zemljo
je ogrel.

Tam oživilo zopet je mravljišče,
mravlje mravlje so odšle po
kruh.
Glej, tam čebela prvi med si
išče,
v toplem zraku spreletava roj
se muh.

Otroci skačejo po travi
na trati, kjer polček žubori,
vsi so veseli, vsi so zdravi,
saj v njih je mlada, neugnana
kri.

Napisala Tončka Kalan
iz Kranja

Dragi bralci!

Najprej vas moram opozoriti na povest »Lišček« hrvatsko pi-sateljice Andjelke Martić, ki jo začnemo objavljati v današnji številki Najdihojca. Andjelka Martić je mlada hrvatska pi-sateljica, ki pa je v svoji ožji do-movini že zelo znana. Njena po-vest o partizanki Zeljku in srnjačku Liščku je naletela na lepo priznanje kritikov in številnih mladih bralcev. Zato smo se odločili, da jo prevedemo, in upamo, da bo tudi vam ugajala. Posebej pa vas opozar-jamo, da »Lišček« ne bo izhajal samo v Najdihojci, temveč v vsaki nedeljski številki Sloven-skega poročevalca, in sicer na stalnem mestu. Glejte torej, da kakšnega nadaljevanja ne za-mudite, saj se boste kmalu la-hko prepričali, da je zgodba v re-snici vredna zanimanja.

In zdaj o pismih.

ta način prevarati. To bi ne bila poštena kupčija.

Psa bi bil rad pustil otrokom, a ga je drugi dan zopet odpeljal novemu gospodarju. Ni šlo drugače. Zdad otroci ni-so več jokali. Gledali so za psom in si tiho mislili, da se bo zopet vrnil.

In res se je zopet vrnil. Se pred očetom.

Oče je bil hud. Presneti pes! Ali naj ga mar vsak dan vla-či k oskrbniku, da se bo še pred njim vračal domov? Skle-nil je, da ga odpelje še tret-jič. A zdaj naj ga gospodar trdo priveže, da mu ne bo mo-gel več uteči.

Toda ko je oče drugo jutro iskal psa, ga ni bilo nikjer. Niti v hiši, niti zunaj hiše. Iz-ginil je, kot da se je v tla vdrl. Vprašal je otroke, če so ga kje videli. A oni niso ve-deli zanj.

Le oči so jim govorile dru-gače.

V bližini Kumrova je več gozdičev. V enega izmed njih so otroci na skrivaj odpeljali psa, da bi ga rešili. Privezali so ga, da bi ne prišel v hišo ali v vas in se izdal. Spleti so mu majhno kolibo, da se je vanjo umaknil pred dežjem.

Pes je bil pameten. Zdelo se je, da ve, čemu to jetništvo. Ni cvilil, niti lajal, da bi ne izdal svojega skrivališča. Otroci so mu na skrivaj prinašali hrane. Enkrat Joža, drugič kdo drugi, kdor se je mogel ne-opazno izmuzniti od doma. In vsak je nekaj časa ostal pri njem da mu ne bi bilo dolgčas.

Oskrbnik je očeta opominjal na dolg. A oče je Polaka za-man iskal in vpraševal po njem. Psa ni bilo, nihče ni kaj vedel o njem. Tudi otroci so trdo molčali.

Tako so tekli dnevi. Kdo ve, koliko jih je prebregnilo, deset, petnajst, morda tudi več. Psa ni bilo nazaj. Oskrbnik se je naveličal terjanja in je utih-nil. Tudi oče ni več mislil na Polaka.

Ta pa se je neki dan prika-zal v hiši. Delal se je, kakor da se nič ni zgodilo. Otroci so se držali, kot da ne vedo, kaj je bilo z njim. Mati je bila zadovoljna. Tudi oče se je tiho nasmihal predse. Oskrbnik je samo zamahnil z roko. Kaj ho-če s psom, ki noče ostati pri njem!

Polak je v veliko veselje otrok ostal pri hiši.

Priredil France Bevk. Iz »Knjige o Titu«, ki izide pri »Mladinski knjigi«.

Maršal Tito prijatelj otrok in mladine

Skozi zvezdno noč zgodnje jeseni je v molku hitela brigada. Tokrat se ni pomikala v napad niti se ni umikala. Drugačna je bila njena naloga. Pripravljala se je ofenziva, o kateri se je zadnji čas čedaje več govorilo, in ljudstvo plodne Slavonije je pohitelo, da bi z žitom podprlo Liko in Banijo. Neštevilni vozovi, natovorjeni z vrečami pšenice, so bili zaupani brigadi, ki je bila pripravljena vsa popadati, toda do konca opraviti nalogo.

Noč je bila mirna. Tišino je motilo samo enolično škripanje voz, pritajen šepet brigadirjev in zdaj pa zdaj nenadni glasni klic voznika, ki se je izpozabil.

A ta enoličnost ni trajala dolgo. Predhodnica brigade je dosegla progo in legla v zasledo.

Prvi voz je zaropotal čez tračnice, potem drugi in za njim tretji. Nemoteno so se prepeljali in v srcih se je začelo buditi upanje, da bodo prešli tudi vsi drugi.

A iznenada so se od vseh strani oglasile puške in strojnice, po progi pa se je prikotali velik železni oklopnik, ki je sipal cele roje svetlečih izstrelkov.

Vozovi so še naprej prehajali. Zastoja ni bilo. Padali so tudi prvi ranjenci, na nosilih so odnašali tudi prve mrtve. Strahovito streljanje je paralo zrak, vse to pa se je mešalo z naglim ropotanjem težkih voz.

Kri je tekla, da Lika in Banija ne bi ostali lačni. Slavonski partizani so padali na progi pri Lipovljanu.

Ko je nazadnje prešel tudi poslednji voz, se je noč bližala koncu. Streljanje je ponehalo in vse hujši hlad je ogrinjal borce, izmučene od boja in pohoda. Čedalja gostejša megla je kazala, da smo prišli do cilja — da Save, čez katero bo žito prepeljano na ono stran.

Motna in umazana reka je tekla mirno; medtem ko je na njenih bregovih vse vrvelo od naglice in so se raz-legali glasni klici ter hrzanje prezojenih konj, so po njenih ledjih, komaj nagubanih od jutranjega vetriča, že drsli prvi tovori žita.

Naveličala sem se stati ob reki in mraz me je pregnal dalje. Hodila sem med vozovi, se pogovarjala z vozniki, civilisti, ki so pač preživeli burno in naporno noč. Kadil so tobak, zaviti v časopisni papir, se ukvarjali s konji ali tiho cmokali, čudeč se, da so vsi vozniki srečno ušli iz nočnega pekla.

Naenkrat, kakor da bi jih ogrel slabotni dim cigaret, so razpletli pogovor. Poslušam, kaj govorijo. Eden med njimi, že upognjen starček, srčne žganje iz steklenice, si obilne posinjela usta in začne:

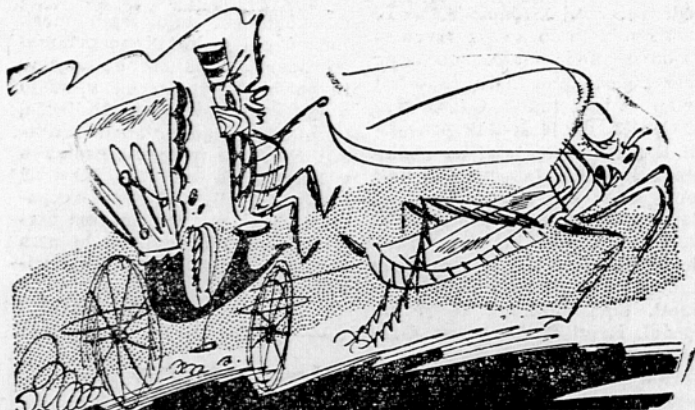
»Bogme, drag bo tale kruh. Vsaka drobtinica bo blagoslovljena in gorje tistemu, ki bo zapravil samo trohico...« in pokaže s posinjelo roko na vreče na svojem vozu.

»Da, da, prav praviš,« mu pritruje drugi, »saj ni malo krvi steklo zaradi njega.«

»Uh, kako so vžigali, kakor da bi bil sodni dan,« se oglasi mlad, golobrad fant, skoraj otrok. »Če bi puške in topove vozili, ne bi huje streljali,« pravi, a videti je, da uživa, ker je prebil iste težave kakor ti stari možaki.

»Kaj bi ne. Kruh je nevarno orožje, in še kako,« de spet tisti starček in zalije svoje besede s požirkom žganja.

Drumetna nesreča

Drveja je po cesti kočija križem kraja; v njej ženin ob nevisti, a spredaj kočijaž.

Voznik si je popeval, a eden onih dveh je pravilce pogreval o soucu in ljudih.

Tedaj jim je nasproti s kolesom polž prišel, kot bi imel peroti, po poti je brzel.

A črček kar po cesti s kočijo križem kraja, v njej ženin ob nevisti, on spredaj — kočijaž.

Kočija — kakor gora — je vtila polžu strah, prišla ni zavora in vse zavil je prah.

Prav kmalu se nabrala je množica otrok, ki pasli so zijala in tekali okrog.

Na kraju tem nesrečo ustavil se motor je milice leteče, če kdo je za v zapor.

Polž bil je skoraj mrtev od straha za kolo, no, vendar smrtnih žrtev kljub temu ni bilo.

Na koncu so dognali, kdo je nesrečo kriv: bil to je črček mali, ki se ga je napil.

Vsega ni kriv bil črček, saj bil je le pijan — zato je tudi črček bil hkrati kaznovan.

Napisal Frani Puntar

»Ne damo ga!« so vzklicali. »Polak je naš! Ne damo Polaka!«

Zgrnili so se okoli psa in ga objemali. Polak, ki ni razumel, za kaj gre, je bil začuden. A dobrikanje mu je dobro delo in je veselo mahal z repom.

Vse nič ni pomagalo. Kupčija je bila sklenjena. Očetu je bilo hudo zaradi otrok, a če hujša je bila skrb, kako bo čez zimo.

Drugo jutro je oče navezal Polaka na vrvico, da ga odpelje novemu gospodarju. Otroci so jokali. Tekli so pred

Lojze Beltram:

UGANKA

Hišica majhna kot kaksen zaboj, v njej prebivalcev kritih nebroj. Deklile pridne, fantički pa leni. V hiši zakladi medeni, voščeni, (Fant s čebelarji in troji)

Križanka »Škorec«

VODORAVNO: 2. predlog. 4. le-pilo, 6. v zemljo zabiti kol ali pi-lot, 8. eden najboljših nogometa-šev v Jugoslaviji, 10. žensko ime, 11. znak italijanskih avtomobi-lov, 13. rdeča barva, 16. vrsta rib, 18. drugi soglasnik in prvi samo-glasnik, 19. velika pesnitev, 21. prebivalec največjega polotoka.

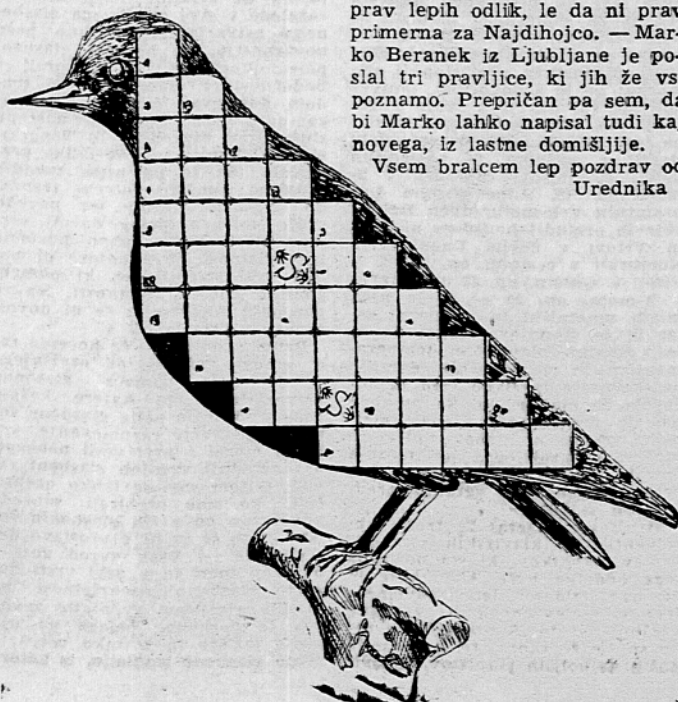
NAVPIČNO: 1. hrib pri Ljublja-ni, 3. geološka ledene dobe, 5. svehjen omikanega lanu, 7. znak za ploščinsko mero, 9. hišni pro-stor, 12. priprave za merjenje, 14. nadležna žuželka, 15. poljska rastlina, 17. priimek slovenskega pesnika, 20. drugi sklon povratno osebnega zaimka.

REŠITEV KRIZANKE »CVETICE«

VODORAVNO: 7. napovedovalec, 12. on, 13. balne, 14. se, 15. seno, 17. iti, 18. orek, 20. Soton, 22. ce-lec, 24. aparata.

NAVPIČNO: 1. danes, 2. sobota, 3. celina, 4. komica, 5. macola, 6. mesec, 7. nos, 8. ve, 9. DIT, 10. ve, 11. cel, 16. ne, 19. Re, 21. op, 23. et.

Za knjižni nagradi sta bila iz-šebana STANE PODLOGAR iz Most in MARKO SIFRER iz Stra-žice pri Kranju. Naj sponzorita

Indijanske zgodbe
F.COOPRA

STEZOSLEDEC

Riše MIKI MUSTER

7. Če ste hči seržanta Dunhama, sem tisti, ki ga iščete, je dejal Stezosledec. »V resnici se pišem Natty Bumpo.« — »Seveda sem Mabel Dunhamova in tamle gresta stric Kap in Puščica.« — »Škoda, da niste našli kakšnega bolj zanesljivega vodnika. Sicer pa pojdemo zdaj skupaj. Doli imamo čoln in varno vas prepeljemo čez brzice. Bal sem se že, da smo vas zgrešili.«

8. Ko so bili vsi zbrani, je Stezosledec predstavil svoja spremljevalca, Veliko Kačo in mladega moža, Jaspara Westerna po imenu. Pošli so sedli k južini in se zapletli v pomenek. »Vase lovsko življenje, je dejal Kap, »mora imeti nekaj pustolovskega in mikavnega, le da ste zmeraj na suhem.« — »Prav tako često ravnamo z veslom kot s puško,« je menil Natty.

9. »Tisto nekaj vode in brzic pač ni vredno govorjenja,« je spet začel svojo posmehljivo pesem stari pomorščak, ki je bil že mero ponosen na svoj poklic. Stezosledec mu je potrpežljivo odgovarjal in nazadnje je stari menil: »Če je ontarijsko jezero res tako veliko, kot pravite, homo na tej strani vsaj varni pred Indijanci, ki jih ščuvajo ti prekleli Francozi.«

Baletka v tramvaju.

1. lastnorodno pisano prošnjo (kolokovano z 30 d.n.) z navedenimi točnimi naslovi in pošto;
2. zadnje šolsko spričevalo;
3. izpisek iz rojstne matične knjige;

4. zdravniško spričevalo z röntgenskim pregledom pljuč in protituberkuloznim dispencerju;
5. življenjepis;

6. odjavno matičnega urada o stalni spremembi bivališča prineseno na uradu, ki bodo stanovali v Domu učencev ob pričetku pouka.

Pouk se prične prvi dne septembra. Učenci, ki bodo sprejeti, bodo obveščeni pisмено. Pomnankljivo opremljene prijave ne bomo upštevali.

Učna doba traja tri leta. Pouk je teoretičen v šoli in praktičen v šolskih delavnicah pod vodstvom strokovnih učiteljev. V času šolanja prejemajo učenci mesečno nagrado: za polico pod točko a) od 1.500 do 4.000 dinarjev in za polico pod točko b) od 2.000 do 6.000 din. Socialno šolski učenci, ki so marljivo in pokažejo dober uspeh v šoli, lahko zaprosijo za dodelitev štipendije Zvezne Ravnice. Med potniščinami pripada učencem enomesečni neplačani dopust, ob semestru pa tedenski plačani odmor. Ostale dni potniščin opravljajo učenci praven v šolskih delavnicah.

Učenci izven Ravnice, ki želijo stanovali v Domu učencev, morajo to navesti v prošnji. Dobi učenci knajo stanovanje brezplačno. Trije obroki hrane z malimi stanejo v »Domu Zvezarjev« 4.200 dinarjev mesečno.

V prostem času se učenci udeležujejo v športu, šahu, glasbi, itd.

Ravne na Koroškem, dne 12. 5. 1955.

Metalurško Industrijske šole
Uprava
Ravne na Koroškem.

Srednja tehniška usnarska šola — Usnarski tehnikum v Domžalah sprejema prijave novih dijakov (in) za letošnje leto 1955-56.

Pogoji: dovršena nižja gimnazija ali osemletka, dokončana industrijska ali vajenska šola sorodne stroke. Sprejemni izpiti 14. in 15. junija 1955. Na pisnem prijavu je priloženo znakovno bomo kandidati poslali pojasnila o šoli, sprejemnem izpitu in oskrbi v dijaškem domu. — Ravnateljstvo.

Urade, ustanove in podjetja vabi ravnateljstvo Administrativne šole v Ljubljani, da prijavijo nakasneje do 10. junija potrebe in želje za naslednje leto. Objavljen v dnevnem časopisu naknadno.

V letošnjem šolskem letu ne bodo sprejemali v I. letnik naslednje medicinske strokovne šole. Višja šola za fizioterapevte v Ljubljani. Šola za medicinske sestre v Celju. Oddelek laboratorij pri Šoli za sanitarne tehnike.

GOSTILNA
„Tavčarjev hram“

odprta z 21. t. m.

Točimo pristna
haloška vina VZ Ptuj

In istrski refoški.
Topla in mrzla jedila

K 10. obletnici čestitamo
delovnim kolektivom našega okraja in jim želimo še nadaljnji zmag pri graditvi socializma.

Trgovsko podjetje
»MAVRICA« PTUJ

Svojim odjemalcem se
še naprej priporočamo!

Zadovoljili vas bomo s
solidno postrzbo in velik
izbiro kvalitetnih izdelkov.

Čenjenemu občinstvu
sporoča

»SAVEZ« — VIS
Ljubljana

Trubarjeva ulica 7

da je odprl novo gostilno
na Tržaški cesti 46
pri črpaliki Petrola.

Točimo pristna in priznana
vina z otoka Vis.

Kuhinja prvovrstna, cene
ugodne, postrežba so-

liha.

DNEVNE VESTI

KOLEDAR

Nedelja, 22. maja: Milan

Pred 140. leti se je na današnji dan v Leipzigu rodil skladatelj Richard Wagner.

Spominjamo se danes še velikega francoskega pisatelja in pesnika, najrazglednejšega predstavnika francoske romantike Victorja Hugoja. V književnosti se je pojavil že dvajsetleten z »Osmi in badladni«, ugled pa mu je prinesla prva knjižna drama »Cromwell«, prvi primer svobodne dramatike, katere predgovor je postal manifest francoske romantike. Hugo je bil eden največjih in vsekar eden najbolj vsestranskih francoskih književnikov; pisal je lirčne pesmi, ki jih odlikuje bogata fantazija, lep jezik in čut za melodijo, lirčne drame, zgodovinske romane, v katerih je obravnaval družbene in politične razmere svoje dobe. Razen tega se je zelo aktivno udeleževal političnega življenja, bil francoski pr. sodeloval v ustanovitvi narodni skupščini, pisal pisma, povelja in satire. Leta 1841 je postal član francoske Akademije. Umrli je 22. maja leta 1885.

Danes poteka 13. let, odkar je bil formiran prvi slovenski korpus.

Ljubljana: za nujne primere — Poliklinika, Miklošičeva cesta 20, tel. 23-081; sobotna in nedeljska služba: v soboto od 15. do ponedeljka do 6. uro, nedeljska služba vsak dan od 20. do 6. ure zjutraj.

Celje: dr. Maksim Sešek, Ljubljanska 36.

Za inženirja kemije je bila dipl. inženirka Olga Škubic in Ljubljani. Prijateljstvo.

Dr. Pregel Andreju iz St. Lovrenca ob Tolminu, ki je dokončal študij na medicinski fakulteti v Ljubljani za zdravniško splošno medicino — čestitamo!

Za doktorja vsega zdravstva je dokončal študij tov. Anton Mikac, čestitamo čestitajo prijatelji!

Najprejrežnega zahvala dr. prof. Savrniku, dr. asistenta Poljanjsku in dr. Mavcu Pavlu za odzdravljenje moje hude bolezni na onkološkem zavodu. — Brezovšek Julija.

Poročila sta se Pezdži Janez, dr. godarski tehnik in Rems Nenka, bančni koncern. Čestitamo!

Za proslavo 10. obletnice osvoboditve ter 30. obletnice maturantov iz leta 1925 se bodo zbrali člani tolniškega učiteljskega društva v Tolminu, hotel Krn, dne 6. VIII. 1955. Vabljeni vsi prejšnji in kasnejši člani.

DPD »Svoboda« — Poljane priredi v počastitev rojstnega dne maršala Tita v ponedeljek, dne 22. t. m., ob 20. uri v dvorani Doma Ivana Cankarja pri četrti prosvetni večer. O liku maršala Tita bo govoril generalni sekretar, poslanec Jaka Avšič. Lep kulturno-prosvetni program pa bodo izvajali dijak in dijakinja Administrativne šole pod vodstvom ravnateljstva, prof. Christofa Draga in pevcevdice Božice Bogarice. Vstopnice ni.

Himni svetov v Ljubljani priporočamo, da se naročijo na slovensko izdajo glasila protituberkulozne zaščite »Odrbana«. Revija, ki prinaša zanimive članke o protituberkulozni zaščiti in je bogato ilustrirana, se naroča v Mestnem domu pri Potniki, Glasila št. 1, Krekovi št. 2, in sicer do 4. junija 1955, v dopoldanskem času. Letna naročnina znaša 109 dinarjev. — Svet stanovalnice skupnosti Ljubljana I.

V počastitev spominj. pok. učitelje Albin Bradacski poklanja pok. učiteljica Albin Bradacski v Kranju 1.200 din za slepo mladino, iskrena hvala!

Okrajni odbor Društva upokojencev Ljubljana vabi vse članstvo na proslavo desete obletnice osvoboditve, ki bo v Mestnem gledališču Nazorjeva, dne 23. maja 1955 ob 18. uri.

Društvo upokojencev, podružnica Viš, vabi svoje članstvo, da se v čen večjem številu udeležijo proslave v počastitev 10-letnice osvoboditve, ki jo prireja okrajni odbor Društva upokojencev v Ljubljani, v ponedeljek, dne 23. maja 1. v Mestnem gledališču v Ljubljani, Nazorjeva ulica.

Upokojenci družnice center! Okrajni odbor društva upokojencev v Ljubljani priredi v počastitev desete obletnice osvoboditve slavnostno akademijo v Mestnem gledališču Nazorjeva (pasaja), dne 23. 5. 1955 ob 18. uri. — Špored je razviden iz lepakov. — Vstopnice ni, prostovoljni prispevki dobrodošli. — Vabimo članstvo, da se te naše prve prireditve poljubno udeležijo. Turistično prosi udeležence potovanja v TORINO, ki se niso izpolnili, formularjev za italijansko vizo, da se nujno oglasijo v BIROJU. S seboj naj prinesejo 3 fotografije. Interesanti, ki posedajo svojo potni list, se lahko prijavijo. Vse prijavitelje naprošamo, naj od 23. do 25. maja t. l. dvignje programe, bone in prospekte. — Zahtevajte informacije v TURISTIČNI BIROJU, Ljubljana, Miklošičeva 17, telefon 30-645.

MESTNO GLEDALIŠČE

LJUBLJANA, Gledališka pasaja

Nedelja, 22. maja ob 20: John van Druten: »Grlice glase«. Izven.

Torek, 24. maja ob 20: Plaut: Dvojica. Abonma red Terek. — Vstopnice so tudi v prodaji.

Sreda, 25. maja ob 20: Igor Torkar: Pisana zoga. Abonma red Sreda. Vstopnice so tudi v prodaji.

Sreda, 25. maja ob 20: Bitenc: »Ugasile luči, drama, red A. Vstopnice so v prodaji.

Četrtek, 26. maja ob 20: Schiller-Zupancič: »Marija Stuart, tragedija, gostovanje Mihalca Sarčeva. Ob 20: Bitenc: »Ugasile luči, drama, red A. Vstopnice so v prodaji.

Sreda, 25. maja ob 20: Bitenc: »Ugasile luči, drama, red A. Vstopnice so v prodaji.

Četrtek, 26. maja ob 20: Schiller-Zupancič: »Marija Stuart, gostovanje Mihalca Sarčeva, izven.

Prodaja vstopnic v Mestnem domu, rezervirani tel. št. 32-860.

OBRTNIŠKO GLEDALIŠČE

Komenskega 12

Nedelja, 22. maja ob 16: »Pastirček Peter in kralj Briljantna, bajka v štirih dejanjih. Ob 20: »Utopljenca«, veselogra. Blagajna odprta dve uri pred pričetkom predstave.

MESTNO LUTKOVNO

GLEDALIŠČE MARIONETE

Lestvnikov (Sentjakovski) trg

Nedelja, 22. maja ob 11. Kuret: »Obuti mačke«. Zaključek sezone.

ROČNE LUTKE

Ponedeljek, 23. maja ob 9: Gostovanje na Raketu. Ob 11:30: Gostovanje v Starem trgu pri Ložu. Ob 16: Gostovanje v Loškem potoku. Ob 18: Gostovanje v Novi vasi pri Raketu. Torek, 24. maja ob 8: Gostovanje v Ribnici. Ob 11: Gostovanje v Dolnji vasi pri Ribnici. Ob 16: Gostovanje v Kočevju. Prodaja vstopnic za marionetno predstavo pol ure pred začetkom pri gledališki blagajni.

PRESERNOVO GLEDALIŠČE

Kranj

Nedelja, 22. maja ob 18: Igor Torkar: »Pisana zoga«. Izven in za podelje.

Torek, 24. maja ob 20: Literarni večer Kranjskega akademkega društva. Četrtek, 26. maja ob 16: Igor Torkar: Pisana zoga. Red C in izven, vstopnice so še na razpolago. Petek, 27. maja ob 20: Igor Torkar: Pisana zoga. Red B in izven, vstopnice so še na razpolago. Sobota, 28. maja ob 20: Slavnostna akademija v čast 80-letnice ustanovitve gasilstva na Gorenjskem in 10-letnice osvoboditve.

MESTNO GLEDALIŠČE

Jesenice

Nedelja, 22. maja ob 19:30: Janko Gregor: »Melodije srca. Opera v treh dejanjih. Zvezje z vstopnicami.

MESTNO GLEDALIŠČE

Celje

Torek, 24. maja ob 20: Milos Milčič: »Dež v ponedeljni noči«. Abonma red Terek in izven. Četrtek, 26. maja ob 20: Jože Javoršek: Kriminalna zgodba, I. Abonma red Terek in izven. Petek, 27. maja ob 15: Jože Javoršek: Kriminalna zgodba, I. Abonma red Terek in izven. Sobota, 28. maja ob 20: Brecht: »Dobri človek iz Sečuana. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven.

Nedelja, 29. maja ob 20: Sremac: »Pop Čira in pop Spira. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven. Ponedeljek, 30. maja ob 20: Dostojevski: Zločin in kazen. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven. Posebej opozarjamo občinstvo na gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda, ki bo gostovalo s svojimi najboljšimi deli te sezone.

MESTNO GLEDALIŠČE

Celje

Torek, 24. maja ob 20: Milos Milčič: »Dež v ponedeljni noči«. Abonma red Terek in izven. Četrtek, 26. maja ob 20: Jože Javoršek: Kriminalna zgodba, I. Abonma red Terek in izven. Petek, 27. maja ob 15: Jože Javoršek: Kriminalna zgodba, I. Abonma red Terek in izven. Sobota, 28. maja ob 20: Brecht: »Dobri človek iz Sečuana. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven.

Nedelja, 29. maja ob 20: Sremac: »Pop Čira in pop Spira. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven. Ponedeljek, 30. maja ob 20: Dostojevski: Zločin in kazen. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven. Posebej opozarjamo občinstvo na gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda, ki bo gostovalo s svojimi najboljšimi deli te sezone.

MESTNO GLEDALIŠČE

Celje

Torek, 24. maja ob 20: Milos Milčič: »Dež v ponedeljni noči«. Abonma red Terek in izven. Četrtek, 26. maja ob 20: Jože Javoršek: Kriminalna zgodba, I. Abonma red Terek in izven. Petek, 27. maja ob 15: Jože Javoršek: Kriminalna zgodba, I. Abonma red Terek in izven. Sobota, 28. maja ob 20: Brecht: »Dobri človek iz Sečuana. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven.

Nedelja, 29. maja ob 20: Sremac: »Pop Čira in pop Spira. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven. Ponedeljek, 30. maja ob 20: Dostojevski: Zločin in kazen. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven. Posebej opozarjamo občinstvo na gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda, ki bo gostovalo s svojimi najboljšimi deli te sezone.

MESTNO GLEDALIŠČE

Celje

Torek, 24. maja ob 20: Milos Milčič: »Dež v ponedeljni noči«. Abonma red Terek in izven. Četrtek, 26. maja ob 20: Jože Javoršek: Kriminalna zgodba, I. Abonma red Terek in izven. Petek, 27. maja ob 15: Jože Javoršek: Kriminalna zgodba, I. Abonma red Terek in izven. Sobota, 28. maja ob 20: Brecht: »Dobri človek iz Sečuana. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven.

Nedelja, 29. maja ob 20: Sremac: »Pop Čira in pop Spira. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven. Ponedeljek, 30. maja ob 20: Dostojevski: Zločin in kazen. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven. Posebej opozarjamo občinstvo na gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda, ki bo gostovalo s svojimi najboljšimi deli te sezone.

MESTNO GLEDALIŠČE

Celje

Torek, 24. maja ob 20: Milos Milčič: »Dež v ponedeljni noči«. Abonma red Terek in izven. Četrtek, 26. maja ob 20: Jože Javoršek: Kriminalna zgodba, I. Abonma red Terek in izven. Petek, 27. maja ob 15: Jože Javoršek: Kriminalna zgodba, I. Abonma red Terek in izven. Sobota, 28. maja ob 20: Brecht: »Dobri človek iz Sečuana. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven.

Nedelja, 29. maja ob 20: Sremac: »Pop Čira in pop Spira. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven. Ponedeljek, 30. maja ob 20: Dostojevski: Zločin in kazen. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven. Posebej opozarjamo občinstvo na gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda, ki bo gostovalo s svojimi najboljšimi deli te sezone.

MESTNO GLEDALIŠČE

Celje

Torek, 24. maja ob 20: Milos Milčič: »Dež v ponedeljni noči«. Abonma red Terek in izven. Četrtek, 26. maja ob 20: Jože Javoršek: Kriminalna zgodba, I. Abonma red Terek in izven. Petek, 27. maja ob 15: Jože Javoršek: Kriminalna zgodba, I. Abonma red Terek in izven. Sobota, 28. maja ob 20: Brecht: »Dobri človek iz Sečuana. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven.

Nedelja, 29. maja ob 20: Sremac: »Pop Čira in pop Spira. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven. Ponedeljek, 30. maja ob 20: Dostojevski: Zločin in kazen. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven. Posebej opozarjamo občinstvo na gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda, ki bo gostovalo s svojimi najboljšimi deli te sezone.

MESTNO GLEDALIŠČE

Celje

Torek, 24. maja ob 20: Milos Milčič: »Dež v ponedeljni noči«. Abonma red Terek in izven. Četrtek, 26. maja ob 20: Jože Javoršek: Kriminalna zgodba, I. Abonma red Terek in izven. Petek, 27. maja ob 15: Jože Javoršek: Kriminalna zgodba, I. Abonma red Terek in izven. Sobota, 28. maja ob 20: Brecht: »Dobri človek iz Sečuana. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven.

Nedelja, 29. maja ob 20: Sremac: »Pop Čira in pop Spira. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven. Ponedeljek, 30. maja ob 20: Dostojevski: Zločin in kazen. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven. Posebej opozarjamo občinstvo na gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda, ki bo gostovalo s svojimi najboljšimi deli te sezone.

MESTNO GLEDALIŠČE

Celje

Torek, 24. maja ob 20: Milos Milčič: »Dež v ponedeljni noči«. Abonma red Terek in izven. Četrtek, 26. maja ob 20: Jože Javoršek: Kriminalna zgodba, I. Abonma red Terek in izven. Petek, 27. maja ob 15: Jože Javoršek: Kriminalna zgodba, I. Abonma red Terek in izven. Sobota, 28. maja ob 20: Brecht: »Dobri človek iz Sečuana. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven.

Nedelja, 29. maja ob 20: Sremac: »Pop Čira in pop Spira. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven. Ponedeljek, 30. maja ob 20: Dostojevski: Zločin in kazen. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven. Posebej opozarjamo občinstvo na gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda, ki bo gostovalo s svojimi najboljšimi deli te sezone.

MESTNO GLEDALIŠČE

Celje

Torek, 24. maja ob 20: Milos Milčič: »Dež v ponedeljni noči«. Abonma red Terek in izven. Četrtek, 26. maja ob 20: Jože Javoršek: Kriminalna zgodba, I. Abonma red Terek in izven. Petek, 27. maja ob 15: Jože Javoršek: Kriminalna zgodba, I. Abonma red Terek in izven. Sobota, 28. maja ob 20: Brecht: »Dobri človek iz Sečuana. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven.

Nedelja, 29. maja ob 20: Sremac: »Pop Čira in pop Spira. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven. Ponedeljek, 30. maja ob 20: Dostojevski: Zločin in kazen. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven. Posebej opozarjamo občinstvo na gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda, ki bo gostovalo s svojimi najboljšimi deli te sezone.

MESTNO GLEDALIŠČE

Celje

Torek, 24. maja ob 20: Milos Milčič: »Dež v ponedeljni noči«. Abonma red Terek in izven. Četrtek, 26. maja ob 20: Jože Javoršek: Kriminalna zgodba, I. Abonma red Terek in izven. Petek, 27. maja ob 15: Jože Javoršek: Kriminalna zgodba, I. Abonma red Terek in izven. Sobota, 28. maja ob 20: Brecht: »Dobri človek iz Sečuana. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven.

Nedelja, 29. maja ob 20: Sremac: »Pop Čira in pop Spira. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven. Ponedeljek, 30. maja ob 20: Dostojevski: Zločin in kazen. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven. Posebej opozarjamo občinstvo na gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda, ki bo gostovalo s svojimi najboljšimi deli te sezone.

MESTNO GLEDALIŠČE

Celje

Torek, 24. maja ob 20: Milos Milčič: »Dež v ponedeljni noči«. Abonma red Terek in izven. Četrtek, 26. maja ob 20: Jože Javoršek: Kriminalna zgodba, I. Abonma red Terek in izven. Petek, 27. maja ob 15: Jože Javoršek: Kriminalna zgodba, I. Abonma red Terek in izven. Sobota, 28. maja ob 20: Brecht: »Dobri človek iz Sečuana. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven.

Nedelja, 29. maja ob 20: Sremac: »Pop Čira in pop Spira. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven. Ponedeljek, 30. maja ob 20: Dostojevski: Zločin in kazen. Gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda. Izven. Posebej opozarjamo občinstvo na gostovanje Beogradskega dramskega gledališča iz Beograda, ki bo gostovalo s svojimi najboljšimi deli te sezone.

RADIO

SPORED ZA NEDELJO

Poročila ob 6.05, 7.00, 12.30, 15.00, 19.00 in 22.00.

6.00-8.00 Dobro jutro, dragi poslušalci (peser glasbeni spored) — vmes ob 6.30-6.35 Pregled tiskar. 7.15-7.30 Reklame; 7.30-7.45 Radijski koledar in prireditve dneva; 8.00 O sportu in sportnikih; Letošnji partizanski izleti; 8.15 Domače pesmi za prijetno nedeljsko jutro; 9.00 Otroška predstava: Ostrežek I. del (Radijska igra Mica Kureta po Lorenzini); 9.15 Povesti; 10.00 Družinski pogovori — Helena Puhar; Trije govori pod eno streho; 10.10 Dopolinski simfonični koncert — Georges Bizet: Domovina, uvertura — Friderik Chopin: Koncert za klavir in orkester št. 1 v c-molu; 11.00 Oddaja za Beneške Slovence; 11.20 Opoldanski spored lahke glasbe; 12.00 Pogovor s poslušalci; 1

MALI GLASI

STRANKE, ki zahtevajo pismo naslovo malih oglasov ali kakršnekoli informacije, naj priložijo za odgovor znamko za 15 dinarjev. V nasprotnem primeru ne bomo odgovorili.

CENA MALIH OGLASOV: do 10 besed štane beseda 20 din, vsaka nadaljnja 15 din. Za oglas pod šifro, oz. dajanje naslovov (Naslov v ogl. odd.) + 30 din na gornjo ceno. Cena za ženski oglas: beseda 30 din. Za nedeljske objave + 20%. Za posiljen denar v navadnih pismih ne odgovorjamo. Naslovov oglasov, ki so pod šifro, ne izdajamo. Uprava Slovenskega poročevalca.

ZAJEMLITEV

MIZARSKA POMOČNICA, sprejem takoj. Breg 6, 8901-1.

KNJIGOVODJO (KINJO), trgovske pomočnice in vajence sprejme takoj. Kmetijska zadruga Adlešič pri Črnomlju. Plača po kolektivni pogodbi. Prednost imajo rojstni prosti. 8754-1.

IZURJENJA pohištvenega mizarkega pomočnika (veščega tudi furnirnih del) sprejme takoj. Wendling Jurij starejši, Kranj. 8759-1.

STROJNEGA KLJUČAVNIČARJA, inženjerskega, sprejem. Inž. Terlep, Jernejeva 9, 8780-1.

GOSPODINSKO POMOČNICO 7 navedbo dosedanjih zaposlitev. Ponudbe poslati v ogl. odd. pod "Cista". 8901-1.

LETA vd. up. želi v manjšo gospodinjstvo. Naslov v ogl. odd. 8759-1.

LETA gospodinjstva. POMOČNICA išče službo pri majhnih odraslih družinah. Naslov v ogl. odd. 8752-1.

»KEM«

KOVINSKO, ELEKTRO IN MEHANIČNO PODJETJE, LESCE pri BLEDU sprejme večje število kvalificiranih in visoko kvalificiranih

STROJNEGA KLJUČAVNIČARJEV ORODARJEV **INSTALATERJEV** **VARILCEV** in **KLEPARJEV** Plača po tarifnem pravilniku, oziroma po dogovoru.

USLUŽBENKA z večletno prakso v blaginjskem poslovanju in obratovanju med iste premetstev v Ljubljani. Ponudbe pod "Ljubljana" v ogl. odd. STAREJŠO OSEBO z znanjem kuhinjskega pomočnika, ki se ukvarja s pomočjo v gospodinjstvu. Naslov v ogl. odd. 8758-1.

FRIZERSKO POMOČNICO, dobro in pošteno, ki je sigurna v samostojnem delu, sprejem takoj. Grm Franc, briv, frizer, salon, Smarjno pri Liti. 8759-1.

PISARSKO MOČ za blaginjske in admn. posle išče. Ponudbe pod "1. junij 1953".

SPREJMEMO V SLUŽBO 2 mlajša ključavničarja. Nastop takoj. Naslov v ogl. odd. 8759-1.

RAŠICA, tovarna čipk in pletenin. Gmelj pri Ljubljani, sprejema na delo nekvalificirane delavce za pričetek na pletilnih strojih. Nastop takoj ali po dogovoru. V prvi vrsti pridejo v poštev interese iz bližnje okolice tovarne. 7189-1.

SOBARSKO kuh. pomočnico in eno administrativno moč z znanjem vsaj nemškega jezika išče hotel na Gorenjskem. Ponudbe pod "Vestnost" v ogl. odd. 8817-1.

II. GIMNAZIJA Ljubljana - Rakovnik sprejme snalžiko. Plača po uredbi. Prijave osebno v ravateljstvo pisarni. 8802-1.

GOSTINSKO PODJETJE "Planja" v Kamniku išče za svoje obrate "Planja" in "Kavarna" 2 kvalificirani natakarici. Nastop službe najkasneje do 1. VI. 1953. Zazeleno znanje vsaj enega tujega jezika. Plača po tarifnem pravilniku. Samostojno stanovanje zagotovljeno. Ponudbe pošljite na upravo podjetja. 8878-1.

Sprejememo takoj na delo večje število nekvalificiranih in kvalificiranih delovne sile. Prevoz na delo iz Ljubljane s tovarniškim avtobusom.

E. L. M. A. ČRNUČE

UPRAVA ZA CESTE - Tehnična sekcia v Celju (Lava 42), sprejme v stalno zaposlitev kvalificiranega črkošlikarja. Plača po uredbi. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Pismene ponudbe na Upravo za ceste, Tehnična sekcia v Celju. V ponudbi je navesti vse dosedanje zaposlitve, po možnosti se priložiti tudi prepis svedčevala o usposobljenosti. 8875-1.

FRIZERSKA POMOČNICA z večletno prakso dobi stalno zaposlitev. Javilo se naj samo dobro moč, plača odlična. Lavrišek Stane, frizer Krško. 8874-1.

2 PEČARSKA POMOČNICA za delavnico sprejem. Stanovanje in hrana preskrbljena. Naslov v ogl. odd. 8872-1.

SOFERJA - knjigovodjo sprejem. Pismene ponudbe pošljite: Kmečka knjiga, Ljubljana, Miklošičeva 6. 8862-1.

MLAD CEVLJARSKI POMOČNIK mirne narave išče opremljeno sobo, gre tudi kot sostanovalec. Ponudbe pod "Miren" v ogl. odd. 8827-1.

GOSPODINSKO POMOČNICO večjo kuhinjsko sprejem v junijem. Dalmatinova 13-III. levo. 9009-1.

FINANČNEGA KNJIGOVODJO s prakso v industrijskem knjigovodstvu sprejem. Telefon 30-064, Ljubljana. 8834-1.

VODOVODNEGA INSTALATERJA, dobro izvežbanega, takoj sprejme M. Kajtna, Liti. 40. Plača po dogovoru. 8840-1.

SOFER KATEGORIJE D s 16-letno prakso v splošnem prometu želi zamenjati službeno mesto. Ponudbe pod "Zanesljiv" v ogl. odd. 8829-1.

GOSPODINSKO POMOČNICO - iščem ali oddam sobo za pomoč v gospodinjstvu v dopoldanskem urah. Naslov v ogl. odd. 8891-1.

KMEČKO DEKLE, 35 do 40-letno, čedno, dobroščno, pošteno, dobi službo. Ponudbe pod "Zasluzek" v ogl. odd. 8833-1.

20 KOVINOSTRUGARJEV sprejem takoj. Inš. Ljubljana-Mest. Ob. železnice. 8105-1.

Tovarna gumijevih izdelkov »Sava« Kranj sprejme v službo **KALKULANTA** Pogoj: ekonomska srednja ali nižja ustrežajoča praksa. Plača po dogovoru. Nastop službe 1. junija. Interesenti naj se oglasijo osebno ali dostavijo pismene ponudbe upravi podjetja.

GOSPODINSKO POMOČNICO z znanjem kuhinjske sprejem. Nastop 1. julija 1953. Naslov SP. Celje. 8843-1.

SAMOSTOJNEGA materialnega knjigovodjo sprejememo takoj. V službo pride le doba poslovna moč. Plača po tarifnem pravilniku. "Standard", splošno gradbeno podjetje, Tolmin. 8800-1.

KMETIJSKO POSESTVO »JESKOV«, Ljubljana, sprejme v službo pomočnega knjigovodjo (knjigovodkinjo) in poljedelskega delovodjo. Nastop službe takoj. Samostojno stanovanje zagotovljeno. 8704-1.

GOSPODINSKO POMOČNICO zdravo, samostojno, sprejem takoj družina v Ljubljani. Naslov v ogl. odd. 8714-1.

TRGOVSKO POMOČNICO sprejem Kmetijska zadruga Begunje pri Lescah s 1. VI. Stanovanje zagotovljeno, prednost imajo pomočnice z večletno prakso. Ponudbe pošljite na naslov: Kmetijska zadruga, Begunje pri Lescah. 8790-1.

KNJIGOVODJO (KINJO) s prakso za knjiženje sprejem takoj ali po dogovoru. Posiljate na upravo Kmetijskega posestva Sostanj. Nastop službe 1. junija do 15. junija 1953. 8795-1.

BOLNIŠNICA Novo mesto razpisuje mesto zdravniškega specializanta iz kirurgije in zdravniškega specializanta iz tuberkuloze. Nastop službe takoj. 8793-1.

FRIZERSKO POMOČNICO, samostojno, sprejme salon "Ivanka", Titova 15, Ljubljana. 8844-1.

GOSPODINSKO POMOČNICO - Pismene ponudbe z opombo dosedanjih zaposlitev poslati na upravo Kmetijske zadruga Komenda do 31. maja. 8871-1.

KMETIJSKA ZADRUGA v Ivančini gori (Dolenjska) sprejme upravnika s primerno izobrazbo in prakso. Plača po dogovoru. Sodobno družinsko stanovanje na razpolago. Interesenti naj pošljijo izpolnjene pismene ponudbe na upravni odbor zadruga. 8850-1.

ADMINISTRATIVNO URADNICO z znanjem strojepljenja in korespondence sprejememo takoj na delovno mesto tajnice gradbišča na Grosupljem. Oglasile se: Gradis, dječja, Ljubljana, Bohorjeva 24. 8895-1.

»SOPOLEŠKA« Bled, išče 4 soboslikarje in plekarje. Nastop takoj. Plača po tarifnem pravilniku. Reflektanti naj se obrnejo direktno na Sobopoleš. Bled. 8894-1.

GOSPODINSKO POMOČNICO za Opatijo sprejem takoj. Naslov v ogl. odd. 8846-1.

KMETIJSKA ZADRUGA TOMIŠELJ išče upravnika in trgovskega pomočnika (col). Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj. Pismene ponudbe poslati na KZ Tomišelj, p. Zg. Iz pri Ljubljani. 8196-1.

BOLNIŠNICA STREŽNIK, ki je že delal pri tem poslu, dobi takoj službo. Prošnje, pravilno kolokacije z življenjskim poslati na upravo doma onemoglih. Vojnik. 8022-1.

SOBOSLIKARSKEGA in plekarkega pomočnika (samo kvalificiranega) ter vajence sprejme na gradbišču. Plača po dogovoru, preskrbljena hrana in stanovanje. 9001-1.

VEČ POHISTVENIH MIZARJEV in 5 mlajših žensk za poliranje sprejem mizarso podjetje "Krim", Ljubljana, Linhartova ulica. Plača po tarifnem pravilniku. 9006-1.

KLJUČAVNIČARJE, kovače, kovinostrugarje, livarje, plekarje in nekvalificirane delavce sprejme. Zanimajo podjetje za popravilne vozne in stroje Ljubljana-Siska, Parmova ulica. 9052-1.

VIŠJI GRADBENI TEHNIK z nad 20-letno prakso želi spremeniti mesto. Ponudbe s pogojem pod "Praktika" na SP. Celje. 9023-1.

KNJIGOVODJO (KINJO), samostojno moč, sprejememo takoj ali s 15. junijem v stalno službo. Ponudbe na upravni odbor Kmetijske zadruga Griže. 9024-1.

SADJARJA, samostojnega, ki je oddušil vojaški rok, sprejememo. Plača po dogovoru. Kmetijska zadruga Radovljica. 9019-1.

KMEČKO DEKLE, pošteno, lahko začetnica, sprejememo takoj. Maslini družini. Naslov v ogl. odd. 9015-1.

SLIKARKE in plekarke pomočnice išče »Savica«, zadruga sobno dekorativnih slikarjev, Ljubljana, Rimska c. 19. 9011-1.

PRITČENEGA DELAVCA in vajence za strojno ključavničarstvo sprejememo. Kavčič, Celovška 180. 9002-1.

ISČEM starejšo žensko s štiri-mesečnim otrokom v dopoldanskem ali popoldanskem urah. Velušček, Komenskega ul. 33-I. 9001-1.

GOSPODINSKO POMOČNICO - sprejemem k trem osebam. Hrana in stanovanje, ostalo po dogovoru. Naslov v ogl. odd. 8899-1.

MIZARSKA POMOČNICA in vajence sprejme Prelovec, Pot na Rakovo ješlo 15. Trnovo - Ljubljana. 8893-1.

GOSPODINSKE POMOČNICE z lastnim stanovanjem v Ljubljani sprejema v stalno službo Gospodinski biro, Trubarjeva 8. 8876-1.

ZENSKO, vajeno kuhinjsko gospodinjstvo, sprejme dobra družina na Dolenjskem blizu kolodvorja. Plača in lepo ravnanje. Ponudbe v ogl. odd. pod "Domsrtna preskrba". 8853-1.

GOSPODINSKA POMOČNICA - išče službo pri majhni družini. Ponudbe pod "Vestna" v ogl. odd. 8958-1.

TRAKTORISTA za traktor "Star" sprejme takoj Kmetijsko posestvo Boštanj, p. Grosuplje. Plača po tarifnem pravilniku, hrana in stanovanje preskrbljeno. 8869-1.

URARSKA POMOČNICA sprejem. Pistotnik Albin, urar, Cevljarska 15, Konj. Stanovanje in hrana preskrbljena. 8891-1.

GOSPODINSKO POMOČNICO, samostojno, iščem. Nazorjeva 4-I. 9009-1.

DVA DELAVCA, ki se želita priučiti v cementarski stroki, sprejemem. Cementni izdelki, Goriska 3, Siska. 9067-1.

KLJUČAVNIČARSKA POMOČNICA sprejme Znidaršič Jakob, Tržaška cesta 88, Ljubljana. 9063-1.

KNJIGOVODJO - upokojenca za računovodstvo in administracijo sprejme v službo samostojna trgovina z živili. »Pri Livariju«, Ljubljana, Džakoviceva 2. 9060-1.

ZAVOD ZA FARMACIJO in kontrolno zdravlje, oddelke za analitično, Ljubljana, Strossmayerjeva 1, razpisuje mesto laboranta (absolvent srednje farmaceutske šole ali absolvent srednje tehnične šole - kemični oddelke). Plača po uredbi. Podrobna pomenila dobite pri gornjem naslovu. 9058-1.

SAMOSTOJNO KNJIGOVODKINJO, honorarno, sprejememo takoj. Lastnoročno pisane ponudbe v ogl. odd. pod "Center". 9047-1.

ISČEM službo od 8. do 14. ure kot kurir ali delavec. Ponudbe v ogl. odd. pod "Honorar". 9053-1.

DELAVCA za skladišča dela sprejememo takoj Iskra-Servis, Ljubljana, Mestni trg 12. 9052-1.

ZASLUZEK

SLIKE ZA VSE LEGITIMACIJE Vam v 2 urah lepo izdela FOTO »PAULI«, Trubarjeva 38 (bivša Sv. Petra cesta). 9006-2.

POSTREZNICO išče tričlansko družino v dopoldanskem urah Dobro plača. Petruška, Zaloška št. 51 a-III. 8870-2.

ZASLUZEK

VAJENKO sprejme frizerski salon »Slavica«, Kardeljeva 6. 8813-3.

TAKOJ SPREJMEM mizarkega vajenca in pomočnika za pohištvo. Za vajenca hrana in stanovanje preskrbljeno. Naslov v podružnici SP Kranj. 9018-3.

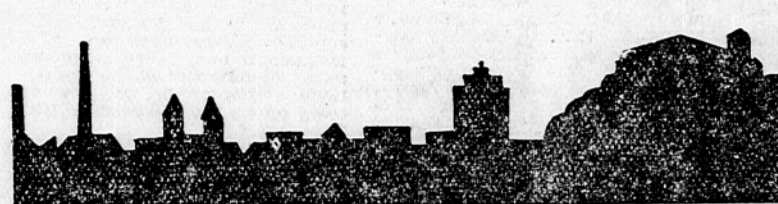
KI sprejme Znidaršič Jakob, Tržaška cesta 88, Ljubljana. 9006-3.

GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE

»BIŠČITE«

I. MEDNARODNO RAZSTAVO PREDELAVE IN UPORABE LESA

OD 4. - 13. JUNIJA 1953

SAMOSTOJNEGA avtotapetniškega pomočnika sprejememo takoj. Službo stalno. Plača po dogovoru. Zglašite se na naslov: Bruno ali pismeno. Belantič, ul. Milana Majcena 29, Ljubljana VII. 9004-1.

KMETIJSKO - GOSPODINSKO SOLA Mala Loka sprejme takoj 4 stalne poljske delavce (vojašne proste) in 4 sezonske poljske delavce, po možnosti samostojne. Plača po Uredbi o plačah delavcev na državnih ustanovah. Hrana in stanovanje na posestvu. Ponudbe pošljite na naslov: Kmetijsko-gospodinska sola, Mala Loka, p. Velika Loka. 9012-1.

SPREJMEM službo nakupovalca živine v pujskem okraju, tudi za export. Naslov v podružnici SP Ptuj. 9015-1.

SPREJMEM Zagorja za kmečko žago, ki se razume pri kmečkem milnu. Mauko, Zagorjska gora. 9023-1.

KROJASKEGA POMOČNIKA za velike kose in vajence sprejememo takoj. Vovko, krojač, Trubarjeva 30. 8868-1.

ZENSKO za varstvo 5-letne punčke sprejememo od 7. do 14. ure. Naslov v ogl. odd. 8852-1.

GOSPODINSKO POMOČNICO sprejemem k tričlanski družini takoj. Zglašite se od 3. ure dalje. Naslov v ogl. odd. 8852-1.

GOSPODINSKO POMOČNICO - vajeno kuhinjsko gospodinjstvo. Plača po dogovoru. Miškar, K. Ljubljana, Koblarjeva 3, K. deljevo. 9076-1.

»RAŠICA«, tovarna čipk in pletenin. Gmelj pri Ljubljani, sprejema na delo nekvalificirane delavce za pričetek na pletilnih strojih. Nastop takoj ali po dogovoru. V prvi vrsti pridejo v poštev interese iz bližnje okolice tovarne. 7189-1.

20 VRTNIH gostilniških mliz prodaja Hafner Tomaž, Vaše 3, Medvode. 8706-4.

PISALNI STROJ »Remington« prodam. Naslov v ogl. odd. 8870-4.

PRODAM

MIZARSKO STISKALNICO »Kozle« prodam. Naslov v Slovenskem poročevalcu.

PLOŠČICE ZA STEDILNIK, prave, sionokotne, barve, 200 kosov, ugodno prodam. Naslov v ogl. odd. 8733-4.

TOVORNI AVTO, 4-t., na bencin, prodam ali zamenjam za majhni osebni avto, najraje DKW. Pismene ponudbe v ogl. odd. 8816-4.

ELEKTRICNI OJACEVALEC za džipsam ali havajsko kitaro prodam. Kunstel, Klanc 110 - Kranj. 8750-4.

ZA AVTO Lanchia Aprila 907, ugodno prodam. Michelin gum, značilno in obroč 165 x 400. Medveček, Elprova 21 a, Ljubljana. 8741-4.

GUMI VOZ nosilnosti 5 do 6 ton prodam. Ložar Matevž, Zaboršt št. 9, p. Dol pri Ljubljani. 8902-4.

VEČ LEPIH OLEANDROV prodam. Predjamska 76, Rožna dolina. 8901-4.

PRODAM dobro ohranjen zadiljiv štedilnik. Naslov v ogl. odd. 8900-4.

RADIO »Kosmaj 49«, amaterski, prodam. Ogled od 14. ure dalje. Lončar, Njegoševa 5. 8899-4.

SIVALNI STROJ, moški »Singer« prodam. Bukovec, Poljan. 8894-4.

ROČNI VOZIČEK nosilnosti 500 kilogramov prodam. Ogled med 12. in 17. uro v Zvezni ulici 10. 8869-4.

KMETIJSKA ZADRUGA Homec, p. Radomlje bo prodajala dne 22. maja 1953 ob 13. uri na javni dražbi mlatilnico »Lanz«. 8868-4.

RADIO »PHILIPS« 5+1, dobro ohranjen, prodam. Poljane 71, Sentvid nad Ljubljano. 8896-4.

PRODAM: gumni voz, 3 do 4-tonski, gumni dingo in zapravljenček. Naslov v ogl. odd. 8773-4.

KOŠNJIK, primerno za kozljerice, oddam. Vodnikova cesta 25. 8893-4.

POCENI PRODAM 6 kompletnih oken in 5 travcev od 3,5-5,6 m dolžine. Poizve se pri Zuli Aneli, Rudnik 21. 8776-4.

PRODAM voz na peresih (diro), nosilnost 2000 kg. Gostiša Fr. Bevk, 15, p. Vrhnika. 8775-4.

MDRO OBLIKOVAN zimski plašč za 14 do 15-letnega fanta prodam. Malgaševa 2-L, levo. 8774-4.

PRODAM dobro ohranjen kompletno spalnico iz česnjevega lesa, belo otroško posteljo, temno rjav zložljivo mizo in štiri stole iz trdega lesa za jedilnico ter kompletno kuhinjo. Cena zmerna - po dogovoru. Naslov: Dobrova pri Ljubljani št. 52. 8778-4.

SLOVENIJA AVTOPROMET SAP-LJUBLJANA

sprejme takoj v službo več:

1. kvalificiranih in visokokvalificiranih kleparjev,
2. kvalificiranih in visokokvalificiranih mizarjev,
3. kvalificiranih in visokokvalificiranih ličarjev,
4. kvalificiranih in visokokvalificiranih ključavničarjev.

Nastop službe takoj, plača po tarifnem pravilniku

SAP - Ljubljana

SIVALNI STROJ »Kaiser«, otroški voziček, globok, športni, usnjen, avto-mot, dobro ohranjen, in potestično prodam. - Naslov v ogl. odd. 8804-4.

KOLO, deklisko, za 6 do 10 let, prodam. Kanc, Podsmreka 25, Tržaška cesta. 8784-4.

PRODAM dobro ohranjen zapravljenec na olinati osi in plug. Poizve se: Rode, Lj., Zaloška cesta 28. 8772-4.

TURBINO »Peltan«, malo, z regulatorjem za večji padeč, poceni prodam. Ponudbe v ogl. odd. pod "Turbina". 8758-4.

CEBELARJI prodam najboljšemu ponudniku 10-15 predvidenih 48 rojev. Vsadnja v kupčev panje. Držaj Josip, Jernejeva v. s. Črnomelj. 8735-4.

LEPO ZLATO ZAPESTNICO prodam. Naslov v ogl. odd. 8763-4.

COLN naprotilj. Predjamska 8. 8762-4.

DVOOSEBNI SOTOR, nov, prodam. Ogled popoldne Delavski dom I, soba 4. 8735-4.

SPALNICO, rabljeno, poceni prodam. Podgora 19, Sentvid, Ljubljana. 8736-4.

KRAVO, dobro mlekarico, 8 mesecev teje, prodam. Tome Miha Dor, p. Sentvid nad Ljubljano. 8637-4.

KOMPLETNA SPALNICA iz trdega lesa ugodno prodam. - Naslov v ogl. odd. 8843-4.

BENCINSKO CISTERNO za 15.000 litrov in črpalko v dobrem stanju prodam. Zlična, Tržaška cesta 69. 8876-4.

TRAVERZE profila I prodam (0,20x3,25, 0,20x3,60, 0,24x3,60). - Naslov v ogl. odd. 8217-4.

LETOVIŠČNO HISICO z vrhom ob Ljubljani prodam. Naslov v ogl. odd. 8212-4.

PRODAM dirco z gumij kolesi in voz zapravljenec. - Domžale, Ljubljanska c. 68. 8210-4.

ITALIJANSKO ŠPORTNO ZENSKO KOLO prodam. Tomačevska 35. 9049-4.

MOŠKO ŠPORTNO KOLO, italijansko, prodam. Vižmarje 16. 9034-4.

KUHINJSKO OPRAVO s pomilovalno mizo, moderno, skoraj novo, prodam. Terlep, Zg. Sika, Bizjanova 7. 9039-4.

RADIO, 5-cvni, incenzemske znamke, prodam. Zulan, Petkovščova 41. 8990-4.

DEKLISKO KOLO prodam. Tomašič, Kersnikova 8-II. 9033-4.

SIVALNI STROJ, prvovrsten, skoraj nov, pogreznjen, z okroglim čolnikom, napredaj. - Naslov v ogl. odd. 8933-4.

CEVLJARSKI CILINDER šivalni stroj ugodno prodam. Plevčak, Zabuškova 19 pri Zalcu. 9027-4.

NOVEJŠO KUHINJSKO OPRAVO prodam. Naslov v ogl. odd. 9010-4.

KLAVIR z železnim mehanizmom (primeren za družina) prodam. Naslov v ogl. odd. 8846-4.

PRODAM pogreznjen šivalni stroj in motorno kolo »DKW« 125 cm³. Zglašite se: Društvena 15. 8845-4.

MOTORNKO KOLO »Zündapp« 500 cm³, v odličnem stanju, prodam. Smartinska 18, Ljubljana. 8836-4.

MOTOR »NSU« prodam. Teslova št. 22. 8935-4.

UGODNO PRODAM dobro ohranjeno kredenco in stensko urre. Anli Jakic, Mencingerjeva 11. 8932-4.

AVTOMOBILSKI KOMPRESOR napredaj. Berlot, Celovška 74. 8929-4.

BRIVNICO takoj prodam. Pismene ponudbe podružnici Maribor pod »Maribor«. 8924-4.

»OROSKI VOZIČEK«, eleganten, tapetiran, globok (kombiniran tudi kot športni), modre barve prodam. Meglič Lavričeva 5. 9024-4.

DAMSKO KOLO znamke »Mille«, dobro ohranjeno, prodam. Lemic Anja, Slomškova 5. 9046-4.

PRODAM stroj za izdelovanje strešne cementne opeke (znamke Ambli) za 400 kosov modelov ter električni motor 3 KS, pripraven za pogon mlaitilnice. Oboje je še malo rabljeno in v popolnoma dobrem stanju. Nahajal Feliks, Trebelno pri Mokronogu. 8992-4.

ITALIJANSKO KOLO prodam. Zaloška 89, Moste. 9045-4.

ZENSKO KOLO, v dobrem stanju, prodam ali zamenjam za moško. Ogled samo dopoldne. »Krojaštev«, Elprova 5 (pri Cerkevna), Trnovo. 9031-4.

ZENSKO ITALIJANSKO KOLO, v odličnem stanju prodam. Kranjc, Križevniška 6-II. 9034-4.

ZENSKO KOLO, rabljeno, prodam po ugodni ceni. Naslov v ogl. odd. 9044-4.

ZENSKO KOLO prodam. Avenik, Njeguševa 10, I. stopnišče, 4. nadstropje. 8951-4.

CILINDER za avto »DKW« napredaj. Berlot, Celovška 74. 9034-4.

VOJVOJANSKA AGENCIJA v Ljubljani, Tavčarjeva 3 ima zelo ugodno ponudbo za vse vrste prašičev. Sunkaš od 158 do 163, špeharji po cca 171 din. Mast, svinjska, po 215 kosov. Hamburg, svinjska po 310. Riž, pulpe, cement, opek, z razrezo, zidna opeka. Podrobnosti v pisarni. Tavčarjeva 3 ali telefon 21639, 20392, 20069. 9092-4.

TESAN LES za strop in star ostanli les prodam. Naslov v ogl. odd. 9094-4.

PRODAM možno italijansko polgiralno kolo in možki šivalni stroj »Singer«, oboje v dobrem stanju. Stanežič 41, Sentvid nad Ljubljano. Ogled popoldne. 8809-4.

20 VRTNIH gostilniških mliz prodaja Hafner Tomaž, Vaše 3, Medvode. 8706-4.

PISALNI STROJ »Remington« prodam. Naslov v ogl. odd. 8870-4.

PRODAM možno italijansko polgiralno kolo in možki šivalni stroj »Singer«, oboje v dobrem stanju. Stanežič 41, Sentvid nad Ljubljano. Ogled popoldne. 8809-4.

20 VRTNIH gostilniških mliz prodaja Hafner Tomaž, Vaše 3, Medvode. 8706-4.

PISALNI STROJ »Remington« prodam. Naslov v ogl. odd. 8870-4.

PRODAM možno italijansko polgiralno kolo in možki šivalni stroj »Singer«, oboje v dobrem stanju. Stanežič 41, Sentvid nad Ljubljano. Ogled popoldne. 8809-4.

20 VRTNIH gostilniških mliz prodaja Hafner Tomaž, Vaše 3, Medvode. 8706-4.

PISALNI STROJ »Remington« prodam. Naslov v ogl. odd. 8870-4.

PRODAM možno italijansko polgiralno kolo in možki šivalni stroj »Singer«, oboje v dobrem stanju. Stanežič 41, Sentvid nad Ljubljano. Ogled popoldne. 8809-4.

20 VRTNIH gostilniških mliz prodaja Hafner Tomaž, Vaše 3, Medvode. 8706-4.

PISALNI STROJ »Remington« prodam. Naslov v ogl. odd. 8870-4.

PRODAM možno italijansko polgiralno kolo in možki šivalni stroj »Singer«, oboje v dobrem stanju. Stanežič 41, Sentvid nad Ljubljano. Ogled popoldne. 8809-4.

20 VRTNIH gostilniških mliz prodaja Hafner Tomaž, Vaše 3, Medvode. 8706-4.

PISALNI STROJ »Remington« prodam. Naslov v ogl. odd. 8870-4.

PRODAM možno italijansko polgiralno kolo in možki šivalni stroj »Singer«, oboje v dobrem stanju. Stanežič 41, Sentvid nad Ljubljano. Ogled popoldne. 8809-4.

20 VRTNIH gostilniških mliz prodaja Hafner Tomaž, Vaše 3, Medvode. 8706-4.

PISALNI STROJ »Remington« prodam. Naslov v ogl. odd. 8870-4.

PRODAM možno italijansko polgiralno kolo in možki šivalni stroj »Singer«, oboje v dobrem stanju. Stanežič 41, Sentvid nad Ljubljano. Ogled popoldne. 8809-4.

20 VRTNIH gostilniških mliz prodaja Hafner Tomaž, Vaše 3, Medvode. 8706-4.

PISALNI STROJ »Remington« prodam. Naslov v ogl. odd. 8870-4.

PRODAM možno italijansko polgiralno kolo in možki šivalni stroj »Singer«, oboje v dobrem stanju. Stanežič 41, Sentvid nad Ljubljano. Ogled popold

KUPIM brežljive benedicke la-
djski motor za visoko obremena-
nje, 4-cilindrski, 4000 obr./min.
(nastavljen) od 20 KM naprej. Po-
nude po »Dusko« v ogl. odd.
8853-5

KUPIMO dobro ohranjen pisarni-
ski stroj, Ponudbe v ogl. odd.
8853-5

Navedbo cene na naslov: Uprava
za komunalno gospodarstvo
LOMO Radce 8851-5

PLETILNE STROJE vseh vrst ku-
pimo. Ponudbe z op. som in ce-
no v ogl. odd. pod »Tolmin«.
8879-5

KAROSERIO FIAT 100, novejši
tip, v vsakršnem stanju, kupi-
mo. Avtomobilski, Titova 35.
8881-5

MOTORNO KOLO Vespa ali slič-
no, rabljeno, tudi neuporabno,
kupim. Naslov v ogl. odd. 8859-5

TEHNIČNO za živino 1000 kg ali
mnoštvo kupi KZ Ledine, p.
Idrija. 8754-5

MANJSI KLAVER ali planino ku-
pim. Kafje, Hotel Evropa, fer.
Kranj. 9017-5

ZELEZNI ZLOZILJI otroški jo-
zicek kupim. Marta Novak, Lj.
Prežakova 15-prtlj. 8893-5

KUPIM zlato za zobe. Ponudbe
s ceno v ogl. odd. pod »Zlatov«.
8837-5

KRATEK KLAVER, dobro ohran-
jen, kupim. Ponudbe v ogl.
odd. pod »Kratek«. 8839-5

10 gr ZLATA za zobe kupim. Po-
nude v ogl. odd. pod »Zlatov«.
8894-5

OMARO, veliko, kupim za shram-
bo materiala. Hribcnik, Tito-
va 37. 8894-5

KUPIM moško in žensko šport-
no dvokolo v odličnem stanju.
Sprošite: Felician Berta, Ve-
lenje. 8894-5

GRAJENI OKROGLI LES, janski
les, dva za kurjavo potrebujemo
za naše klijente v vsaki količini.
Obrnite se na Vojvodjansko Agri-
cijo, Tavčarjeva 3, telefon 21639,
2092 in 20049. Potrebujemo vsako
količino opa od 5-7 dinarjev, vrvi
za vodnjake, hmeljke, les za
ograde, itd. 9093-5

GOSPODARSTVO, ki bi želelo
rabiti naše zobe, vsako količino.
Obrnite se na Vojvodjansko Agri-
cijo, Tavčarjeva 3, telefon 21639,
2092 in 20049. 9091-5

KUPIMO: močnejše konja, razne
ze rabljene poljedelske stroje in
razne seljalne inozemske
izvorne. Ponudbe na Zavod za
izvorne, Ljubljana, Dalmatinova 10.
9077-5

RABLJENO PORCELANASTO STRA-
NISKO SKOLJKO kupim takoj.
Pisane ponudbe pod »Skoljak« v
ogl. odd. 8894-5

TOVORNI AVTO, nosilnost cca 3 t,
kupim. Ponudbe s ceno poslati v
ogl. odd. pod »Avto«. 9043-5

DOBRO ŽENSKO KOLO kupim. Po-
nude v ogl. odd. 9053-5

VRATA, rabljena, kupim. Naslov
v ogl. odd. 9046-5

ZAMENJAM

LOKAL na Viču 50 m² zamenjam
za manjšega. Ponudbe v ogl.
odd. pod »Ugodno«. 8833-6

POSEST

NJIVO v bližini aerodroma na
Slovenski strani prodam. Naslov
v ogl. odd. 8715-5

VINOGRAD s hišo in eno hišo z
veliko njivo blizu Petrovč prodam.
Naslov SP Celje. 8733-7

HIŠO z gospodarskim poslopji in
zemljiščem (ca. 3 ha) v Le-
scah pri Bledu takoj prodam.
Pozivejte: Franc Panguc, Bled,
Zagorice 80. 8746-7

IZAZIDLIJA PARCELA 642 m² v
Mostah blizu travnjaka ugodno
prodaj. Ponudbe pod »Lepa
lega« v ogl. odd. 8737-7

ENODRUŽINSKO HIŠICO na
Bledu zamenjam za enako v
Ljubljani ali okolici. Naslov v
ogl. odd. 8732-7

IZAZIDLIJO PARCELO kjer koli
Ljubljani ali bližnji okolici
takoj kupim — Ponudbe pod
»Sončna« v ogl. odd. 8221-7

PRODAM lepo stavbeno parcelo
18 km od Ljubljane na promet-
nem kraju ob železnici. Ponu-
be pod »Lepa lega« v ogl. odd.
8887-7

KOMFORTNO VILO na otoku
Ratu prodam. Perović, Gorana
Kovačiča 73, Rijeka. 8822-7

ZAMENJAM v Ljubljani dvodru-
žinsko hišo za enodružinsko.
Naslov v ogl. odd. 8889-7

ZARADI BOLEZNI naprodam po
maksimalni ceni hišo in 80 arov
zemlje za stavbišče nasproti ki-
no dvorane. Ulica bratov Milav-
cev, Cesta Črne 22, Brežice. 8849-7

EPISTANOVANJSKO HIŠO z vr-
tom in njivo blizu postaje za
600 ar. din prodam. — Mešek,
Rakek. 8887-7

POSESTVO, gospodarsko poslopje
in 3 ha zemlje prodam. Marinko,
Pšata 23, Dol pri Ljubljani. 8894-7

ENOSTANOVANJSKO HIŠO v Zg.
Pirničah (sadi pri 20 ar njive),
20 minut od Zbiljske jeze-
re, prodam. Zg. Pirnič 115,
Novak. 8855-7

IZAZIDLIJO PARCELO 700 m²
lepo ležečo, sončno, na Mirju
ugodno prodam. Naslov
odd. 8853-7

STAVBENO PARCELO, 20 minut
od postaje Lesce prodam. Vo-
dovod in elektrika takoj zra-
vno. Naslov v ogl. odd. 8218-7

LEPO MANJŠE POSESTVO z vi-
nogradom, novo hišo in vinča-
ni v bližini mesta prodam.
Ponudbe pod »Vinoograd 16« na
upravo lista Maribor. 9030-7

MALO POSESTVO s hišo in go-
spodarskim poslopjem napro-
dam. Pozive se pri Bač, Smarje
pri Jelšah. 9026-7

MANJŠE POSESTVO, 18 minut od
postaje Stranje prodam. Vpra-
šati: Celje, Babilo 9. 9022-7

PRODAM manjšo posestev v cen-
tru Domžal. Ponudbe v ogl. odd.
8833-7

ENODRUŽINSKO VILO z vr-
tom na Dobrači pri Plesudih. Ponu-
be pod »Vintgar« v ogl.
odd. 8892-7

NJIVO V KLECAH (64 arov) za-
menjam v Mestnem logu za
travniki, kjer je sladka trava ali
prodam. Jagodice, Korunova 7.
9007-7

V SKOFJI LOKI prodam poceni
zezidljivo parcelo posojeno z
ročevitnim sadnim drevjem ter
2 ha gozda in njive. Naprodaj
skupaj ali posamezno. Bernik,
Skofja Loka, Spodnji trg 2. 9025-7

LOKAL (takoj vseljav) prodam.
Celovška 44. 8862-7

UGODNO PRODAM na periferiji
Ljubljane hišo z vselijem stan-
jem in parcelo. Ogled po-
poldne. Naslov v ogl. odd. 8893-7

DVOSTANOVANJSKO VILO, najso-
bližje grajeno, komfortno z vse-
mi sodobnimi napravami, v najlep-
šem delu Ljubljane, 12 minut peš
od gl. post. prodam — celo ali
polovico. Vrta je 800 m². V po-
stev je takojšnje plačilo v goto-
vini. Cena za polovico: 2 in pol,
za celo 5 milj. Ponudbe v ogl. odd.
pod »Brez posredovanja 18«. 9083-7

POSESTVO ugodno naprodam ob glav-
ni cesti Ajdovščina—Sturje, Idrijs-
ka 28, 8/ha njiv, travnikov, gozda
— primerno za obrt, gostinst-
vo. Naprodaj industrijski štedil-
nik, avtomobil, avtomobilski deli.
Peter, Ajdovščina, Idrijska 22 —
Semič Franc, Ljubljana, Maršov
trg 3. 8964-7

GOZD, polnoražen, na Dolenjskem
okoliščini Ribnice (7 ha), lahko tu-
di manjši del prodam proti takoj-
šnji gotovini. Ponudbe v ogl. odd.
pod »Jelovina«. 9087-7

STANOVANJE, trosobno in dvo-
sobno, lepo, sončno, z vsem kom-
fortom v centru prodam. Ponudbe
v ogl. odd. pod »Park«. 9074-7

DVOSTOBNO IN ENOSTOBNO lepo
komfortno stanovanje v sredini
mesta prodam. Ponudbe v ogl. odd.
pod »Lep razgled«. 9073-7

PRODAM pritrjeno dvostanovanjsko
hišo z vr-tem. Stanovanje vseljav-
no po dogovoru. Cesta na Loko 30,
Trnovo. 9064-7

PRODAM zelo ugodno polovico vse-
ljive enostanovanjske hiše z vr-tem
ali brez (3 sobe, kuhinja, priklju-
čilo, železnice, zamenjav, vsaj ena
soba. Ponudbe pod »Kolezija« v ogl.
odd. 9081-7

STANOVANJA

ZAMENJAM sobo in kuhinjo za
enako v Ljubljani. Ogled od
14.—18. ure. Jagrič Franc, Slo-
škova 11. 8853-5

SOBO oddam ženski osebi za po-
moč v gospodinjstvu. Tudi po-
danskim urah ali popoldne. Pod-
milščakova 22-I. 8805-9

LEPO SONČNO SOBO s predso-
bo zamenjam za garsonjero ali
erosobno stanovanje, dam de-
narno nagrado ali posojilo. Po-
nude v ogl. odd. pod »Evropa«. 8770-9

ZELO VISOKO nagrado dam ti-
stemu, ki mi odda sobo in ka-
binet ali veliko prazno sobo.
Pisane ponudbe v ogl. odd.
pod »Brez posredovanja 18«. 8893-9

DVOSTOBNO LEPO STANOVANJE
za Bežigradom zamenjam za
podobno z vr-tem od Šiške do
Sentvid. Ponudbe v ogl. odd.
pod »Bežigrad«. 8768-9

ENOSTOBNO STANOVANJE zame-
njam za enako ali večje v
horčevih ulicah 27. Ogled od 14.
do 19. ure. Dobelek. 8804-9

ENOSTOBNO STANOVANJE za-
menjam za enako. Miheli, Tru-
barjeva 71-L. 8898-9

EVO DVOSTOBNO in 1 enosobno
stanovanje zamenjam za 1 dvo-
sobno s kabineto. Ponudbe v
ogl. odd. pod »Takoj«. 8806-9

ZAMENJAM enosobno večje sta-
novanje v centru (dvigalo) za
enosobno s kabineto ali dvo-
sobno. Naslov v ogl. odd. 8893-9

SOBO s posebnim v-
hodom v Šiški zamenjam za kjer koli.
Ogled od 8. do 11. ure popoldne.
Horjak, Knezova 22. 8806-9

STANOVANJE, eno ali dvosob-
no, na Vrhniki zamenjam za
enako v Ljubljani. Ponudbe pod
»Selitev po želji« v ogl. odd. 8867-9

TRISOBNO STANOVANJE s ka-
binetom v Piranu (ob morju) za-
menjam za enako ali manjšo v
Ljubljani. Naslov v ogl. odd. 8894-9

DVOSTOBNO STANOVANJE, veli-
ko, v vili, zamenjam za manjšo
dvosobno. Ponudbe pod »Rožna
dol.« v ogl. odd. 8855-9

ZAMENJAM veliko lepo enosob-
no stanovanje z vsemi pritlik-
nami za manjšo. Ponudbe
»Lepo« v ogl. odd. 8839-9

PROSTORNO DVOSTOBNO STA-
NOVANJE v centru zamenjam
za manjšo dvosobno, komfort-
no. Telefon 31-785 (popoldne). 8835-9

MIRNA ŠIVILJA s strojem šije
sobo, pomaga v gospodinjstvu.
Naslov v ogl. odd. 8853-9

KUPIM ali vzamem v najem
majhno samsko sobo na Jese-
nicah. Plačam za več let na-
prej ali dam brezobrotno poso-
jilo. Ponudbe pod »19« na SP
Jesenice. 9021-9

LEPO SOBO (prazno) isto asi-
stenta Univerze. Ponudbe pod
»Visoka nagrada« v ogl. odd. 8893-9

ENOSTOBNO STANOVANJE ali
samo sobo iščem, dam nagrado.
Perović, Sentvid 22. 8894-9

ENOSTOBNO STANOVANJE s ka-
binetom zamenjam za dvosob-
no za lepo nagrado. Ponudbe v
ogl. odd. pod »Sončno«. 8841-9

V SREDIŠČU MESTU zamenjam
lepo sončno enosobno stanova-
nje. Ponudbe v ogl. odd. pod
»Razgled«. 8843-9

DVOSTOBNO STANOVANJE, kom-
fortno, v centru, zamenjam za
enako enosobno. Ponudbe v ogl.
odd. pod »Centr«. 8894-9

ENOSTOBNO STANOVANJE lepo
v Zelenci jami, zamenjam za
enako v mestu. Plačam selitev.
Ponudbe v ogl. odd. pod »Me-
stov«. 8865-9

DVOSTOBNO SONČNO STANOVA-
NJE v centru mesta zamenjam
za večje komfortno tudi v me-
stu. Ponudbe pod »Nagrada« v
ogl. odd. 8850-9

ZAMENJAM dvosobno poceni
stanovanje v centru Ljubljane
za večje. Naslov v ogl. odd. 9000-9

VISOKO NAGRADO dam tiste-
mu, ki mi preskrbi dvo ali eno-
sobno stanovanje kjer koli v
Ljubljani (pritrjeno), po možno-
sti z vr-tem. Naslov: Demšar,
Vilharjeva 33, Ljubljana. 8827-9

SOBICO IŠČEM, prazno ali
opremljeno, dam nagrado, pla-
čam dobro. Mlekarna, Mikloš-
čeva 7. 8895-9

ENOSTOBNO STANOVANJE na Vi-
ški zamenjam za večje separirano
sobo blizu centra. Ponudbe pod
»Tržak« na ogl. odd. 8891-9

DVA SAMICA (moška) sprejemam
na stanovanje z manjšo vso posojila
za popravilo hiše. Naslov v ogl.
odd. 9045-9

ENOSTOBNO STANOVANJE
pogoj travnjaka zamenjam za po-
dobno. Ponudbe v ogl. odd. pod
»Sožilec«. 9085-9

PROSTORNO KOMFORTNO STANO-
VANJE v strogem centru zamenjam
za enako ali večje z vr-tem. Po-
nude v ogl. odd. pod »Poletje«. 9070-9

ZAMENJAM novo komfortno dvo-
sobno stanovanje na Titovi poti za
nekomfortno. Vprašati: Maistrova
št. 10-I. 9071-9

ZA UPKOJENKO iščem prazno so-
bo. Ponudbe pod »Pomoč v gospo-
dinjstvu« v ogl. odd. 9039-9

STUDENT išče prazno ali opre-
mljeno sobo. Plača najboljšo. Po-
nude pod »Tehnik« v ogl. odd. 9081-9

SOBO, prazno, polopremljeno ali
opremljeno, v centru ali na peri-
feriji (intelektualca), oba v službi,
priljubljena inštitucija, priželjska,
plačam za eno leto naprej. Po do-
govoru. Ponudbe v ogl. odd. pod
»Visoka nagrada«. 9088-9

IZGUBIJE

IZGUBIL UHAN (bela perla in
mali beli kamčiči). Lepo pro-
sim, da ga iz uslug oddate v
trgovini. Brež 20. 8864-10

NASEL SE JE lovski ptičar, rjav,
nemški. Lastnik ga dobi pri hiš-
niku, Gorjupova 30, Ljubljana. 8855-10

RAZNO

OBZALUJEM, da sem pomotoma
čejansko napadel tov. Vilharja
Franc, Trstenjakova 4, ter se
mu zahvalujem da je odstopil
od tožbe. Vurnik Franc, Titova
cesta 15. 8810-11

INTELEKTEN skromen fant
(srečljiv let) želji poznavstva z
dobrosrčnim dekletom od 25
let. Ponudbe pošljite na SP
Kranj pod »Dom«. 8791-11

28-LETNI SOLIDEN INTELEKT,
dobro situiran, nekadiček, želji
spoznati simpatično gospodino
čedne postave od 20 do 28 let.
Resne ponudbe v ogl. odd. pod
»Tajno«. 8832-11

TRŽAČANKA (29 let) želji pri-
teljsko dopisovanje s starejšo
osebo. Naslov v ogl. odd. 8885-11

ŽENSKO 30—40 let za gospodinj-
stvo sprejemam. Ponudbe v ogl.
odd. pod »Prihodnost«. 8877-11

Z VSO OSKRBO vzamem otroka
3 do 4 let starega. Naslov v ogl.
odd. 8871-11

OBKUPNA UPKOJENKA želi v skup-
no gospodinjstvo resnim gospo-
dom. Ponudbe v ogl. odd. pod »Lep
znajčaj«. 9068-11

TRI SAMOSTOJNE STAREJŠE TO-
VARISICE želijo spoznati neod-
visne intelektualce od 48 do 60 let
zaradi skupne družbe. Ponudbe
pod »Vesela jesen« v ogl. odd. 8930-11

RAZPISI

RAZPIS
Po čl. 90 Uredbe o ustanavlja-
nju podjetij in obrtov (Ur. list
FLRJ št. 51-53) razpisuje Komisija
za imenovanje in razrešitve di-
rektorjev, upravnikov in poslov-
dij pri OLO Radovljica
mesto upravnik
za Milinsko podjetje Lesce.
Prosilec mora imeti:
1. strokovni izpit iz mlinarske
stroke in 5-letno prakso ali
2. pomočniški izpit iz mlinarske
stroke in 10-letno prakso v samo-
stojnem vodenju mlinskega obra-
ta.
Kolkovane prošnje z državnimi
kolki za 180 din in okrajnjeni
markicami za 95 din z življenje-
pisom, dokazi strokovne izobrazbe
in opisom dosedanje zaposlitve
vlagajo na Tajništvo za gospo-
darstvo OLO Radovljica najkasne-
je do 25. maja.

RAZPIS
Dekanat medicinske fakultete v
Ljubljani razpisuje na Fizikalnem
inštitutu:
1. mesto laboranta. Pogoj: ma-
tura na gimnaziji, oz. srednji teh-
niški šoli, v postev pridejo kandi-
dati, ki so opravili vojaško
službo;
2. mesto mehanika. V postev
pridejo kandidati, ki so opravili
vojaško službo.
Pravilno opremljene in kolkova-
ne prošnje vložite na dekanatu,
Vrazov trg 4-I.

RAZPIS
Komisija za razpis mesta direk-
torja podjetja »Peskolem« in ce-
mentarne Višnja gor. razpisuje
po 90. členu Uredbe o ustanavlja-
nju podjetij in obrtov
MESTO DIREKTORJA
podjetja »Peskolem« in
cementarne Višnja gor.
Kandidat naj bo gradbeni de-
lovodja, ki pozna cementne iz-
delke in mizarstvo.
Kolkovane prošnje z navedbo
osebne in strokovne življenjske
nepisne pošljite Okrajnemu ljud-
skemu odboru Ljubljana okolica,
Ljubljana, Zupančičeva 8/II, naj-
pozneje do 28. maja 1955.

RAZPIS STIPENDIJ za kul-
turne delavce za študijsko leto
1955/56
Svet za prosveto in kulturo LRS
bo v študijskem letu 1955/56 šti-
pendiral skupaj 18 mesecev biva-
nja naših kulturnih delavcev v
inozemstvu.
Stipendij so namenjene stro-
kovnemu izpopolnjevanju od naj-
manj enega do največ osem me-
secev. Prosilci iz vrst kulturnih
delavcev naj pošljejo svoje pri-
jave Svetu za prosveto in kulturo
LRS do 30. junija 1955. V svoji
prošnji naj navedejo:
1. čas, kdaj jim je potreben in
termin odhoda,
2. namen študija,
3. kraj in ime ustanove, kjer
želijo študirati,
4. kdaj in kje so po letu 1945
že bili v inozemstvu.
Prijavitelj naj priloži:
1. eventualna priporočila,
2. potrdilo o znanju tujega je-
zika.
Stroške za potni list, vžigume in
vožnjo bodo krili stipendisti sami.
Prošnje je treba pravilno kol-
kovati.

Svet za prosveto in kulturo
LRS Ljubljana
Zupančičeva ul. 3.

RAZPIS
Solska poliklinika v Ljubljani
razpisuje mesto zorne instrumen-
tarke. Pogoj: predpisana stro-
kovna kvalifikacija in mesto raču-
novodje. Pogoj: ekonomska srednja
šola in vsaj nekaj let prakse v
književnosti.
Pisane ponudbe je vložiti na
Solsko polikliniko v Ljubljani,
Askerčeva 26 do 25. t. m.
Solska poliklinika v Ljubljani
razpisuje mesto zorne instrumen-
tarke. Pogoj: predpisana stro-
kovna kvalifikacija in mesto raču-
novodje. Pogoj: ekonomska srednja
šola in vsaj nekaj let prakse v
književnosti. — Pisme-
ne ponudbe je vložiti na Solski
polikliniki v Ljubljani, Askerčeva
26, do 25. t. m.
Pravno ekonomska fakulteta v
Ljubljani razpisuje mesto pisar-
niškega referenta v knjižnici eko-
nomskega oddelka.
Pogoji: diploma srednje šole.
Kolkovane prošnje pošljite na fa-
kulteto, Gregorčičeva 27, do 5.
junija t. l.

43-LETNI LOČENEC, kovinar,
srednje postave, trezen, pošten
želji spoznati tovarišice za skup-
no gospodinjstvo, ločenko ali
vdovo, najraje obrtnico lepega
znajaja in zunanostjo. Samo
resne ponudbe (po možnosti s
sliko) pošljite v ogl. odd. pod
»Zvestoba«. 9038-11

PREKLJUČIJE vse žaljive besede,
katere sem izrekel javno na
cesti proti tov. Lavrič Miroslavu,
upravniku Komunalnega gos-
podarstva Menges, ter se mu
zahvaljujem, da je odstopil od
tožbe. Sušnik Jože, Jasen 1, p.
Radomlje. 9008-11

ZAHVALE

Na podlagi 79. čl. zakona o ob-
činskih ljudskih odborih ter po
pooblastitvi 3. člena zveze uredbe
o prodaji enodružinskih in dvo-
družinskih stanovanjskih hiš iz
Splošnega ljudskega premoženja
(U. L. RS št. 17/53) razpisuje
Občinski ljudski odbor Stična
po sklepu 4. redne seje Obč. LO

JAVNO DRAŽBO
za prodajo enodružinskih in
dvodružinskih stanovanjskih hiš
iz Splošnega ljudskega premoženja
(U. L. RS št. 17/53) razpisuje
Občinski ljudski odbor Stična
po sklepu 4. redne seje Obč. LO
1. Pritlična stanovanjska hiša,
ki se nahaja v Stični št. 64.
Hiša je v srednjem stanju, toris-
na izmera je 10,80 x 5,70 m in 4 x
3,60 m. Ocenjena je na 270.263
dinarjev.
2. Pritlična stanovanjska hiša,
ki se nahaja v Stični št. 61.
Hiša je v srednjem stanju, toris-
na izmera je 17,30 x 4,20 m, oce-
njena na 542.750 dinarjev.
3. Enodružinska stanovanjska
hiša, se nahaja v Stični št. 16.
Hiša je v dobrem stanju, toris-
na izmera je 17,30 x 4,20 m, oce-
njena na 542.750 dinarjev.
4. Pritlična stanovanjska hiša v
Stični št. 65. Hiša je v sred-
njem stanju, torisna izmera 13,20
x 7,40 m, ocenjena na 392.000 din.
5. Pritlična stanovanjska hiša v
Stični št. 56. Hiša je v srednjem
stanju, torisna izmera je 7,50 x
5,20 m. Ocenjena je na 270.400
din.
Reflektanti oddajo pisane po-
nude v zaprtih kuvertah Občins-
kemu ljudskemu odboru Stična
najpozneje do 7. junija 1955. Pred
začetkom javne dražbe morajo re-
flektanti položiti 5%-no kavčijo
od izklicne vrednosti pri blagaj-
ni Občinskega ljudskega odbora
Stična.
Navedene hiše se bodo pro-
je najboljšim ponudnikom. Upra-
vičenim ponudnikom se priznajo
ojasne po udeležbi.
Javna dražba bo v pisarni ob-
činskega ljudskega odbora Stična
pri Stični dne 11. junija 1955,
ob 3. uri popoldne.

Vsa ponudnika mora najkasneje
eno uro pred pričetkom javne
dražbe položiti pri občni v goto-
vini kavčijo v višini 15% izklicne
cene. Brez potrdila o položeni
kavčiji se ponudnik ne prepušči
k dražbi.
Vsi interesi dobijo podrob-
nejša pojasnila pri občinskem
ljudskem odboru v Sentvidu pri
Stični.

CEPLJENJE PROTI KOZAM
V LJUBLJANI
Od 24. do vključno 27. maja
1955 bo izvedeno na področju me-
sta Ljubljane cepljenje proti ko-

Na posledica hude bolezni, katero je dobil v faš-
tičnih taboriščih, je umrl v starosti 58 let

ADOLF MRAKČ

brivski mojster — član Zveze borcev

Pogreb prerano umrlega bo v ponedeljek, 23. maja,
ob 16.30 na mestnem pokopališču na Pobrežju.
Maribor, 22. maja 1955.

Zalujoči: žena Justa, brat Franc, družine Zorč, Bavčar,
Santel, Bačar ter ostalo sorodstvo.

Uprava KARTONAŽNE TOVARNE sprejme s takojšnjim
nastopom VEČ STROJNIH KLJUČAVNICARJEV v stalno
zaposlitev. — Ponudbe na Kartonažno tovarno, Ljubljana,
Cufarjeva 16.

SEKRETARJA — PRAPNIKA
SEFA NABAVNEGA ODDDELKA
REFERENTA V IZVOZNE ODDDELKU
EKONOMIA

RAZPIS

Upravni odbor Trgovskega izvoznega podjetja za do-
mačo in umetno obrt »DOM«, Ljubljana, Mestni trg 24

RAZPISUJE sledeča delovna mesta:

SEKRETARJA — PRAPNIKA
SEFA NABAVNEGA ODDDELKA
REFERENTA V IZVOZNE ODDDELKU
EKONOMIA

POGOJI:
za sekretarja pravna fakulteta in najmanj 3-
letna praksa v gospodarstvu,
za šefa nabavnega oddelka ekonomska fakulteta
in 3-letna praksa v gospodarstvu ali srednja šola
in 10-letna praksa v podjetju ali nižja srednja
šola in 10-letna praksa v podjetju,
za referenta v izvoznem oddelku po Pravilniku
o strokovnih kvalifikacijah vodilnih uslužben-
cev, ki opravljajo zunanje trgovinske posle,
za ekonomia nižja srednja šola in 3-letna praksa.

Plača po tarifnem pravilniku, nastop službe takoj.
Pisane prošnje z življenjepisom in opisom doseda-
njega službovanja oddati v tajništvo podjetja.

UPRAVNI ODBOR PODJETJA
»D O M«

Čestitamo občanom ter želimo našemu delovnemu
ljudstvu pri nadaljnjem delu mnogo uspehov

Občinski odbor Zveze borcev
Občinski ljudski odbor
Občinski odbor Soc. zveze del. ljudstva
»Partizan« — Rimske Toplice
IZUD Antona Aškerca
Sindikata delavcev lesne galanterije
Prostovoljno gasilno društvo
Turistično gostinsko podjetje
Kmetijsko gospodarstvo
Mizarska delavnica
Tovarna lesne galanterije
Trgovsko podjetje Dvor

„Jadran“

EXPORT IMPORT SEŽANA

razpisuje

po nalogu upravnega odbora naslednja
mesta:

KOMERCIALNEGA DIREKTORJA
ekonomist s 3-letno prakso ali komercialist s
popolno srednjo ekonomsko šolo in 8-letno prak-
so v zunanji trgovinski stroki, znanje italijan-
ščine in še enega tujega jezika obvezno.

SEKRETARJA
pravnik s 3-letno prakso v zunanji trgovinski
stroki ali popolna srednja šola z 8-letno prakso
v zunanji trgovinski stroki.

REFERENTA ZA IZVOZ LESNE STROKE
srednja ekonomska šola in 8 let prakse,

KNJIGOVODJE
srednja ekonomska šola in 3-letna praksa.

KORESPONDENTA
srednja ekonomska šola s perfektnim obvlada-
njem italijanščine in še enega tujega jezika.

Reflektanti z nižjo izobrazbo morajo imeti ustreza-
jočo prakso. — Plača po tarifnem pravilniku. — Pis-
mene ponudbe z dokazili pošljite do 10. junija na
Personalno komisijo pri »JADRAN« eksport-import
SEŽANA

zam vseh v letu 1954 rojenih
otrok in starih, ki doletijo iz-
kateragoli razloga še niso bili
cepljeni.

Vloga Jugoslavije in drugih miroljubnih držav

(Nadaljevanje s 1. strani)

Tovariši! Svetu grozi nova nevarnost, nevarnost atomske vojne. Pristajati atomske vojne so vsak dan bolj glasni. V vojni premoči štejejo tudi vodilne in atomske bombe. Vemo, da ima tudi sovjetska zveza atomsko in vodnikovo bombo, verjetno pa nima tudi takšne zmogljivosti, ker so zahodne države morda v tem bolj močne — toda tu dejansko ne gre za to, kdo ima premoč. Pri tem gre samo za to, da bi bil svet svet nesposoben ohraniti svoj obstoj, če bi prišlo do takšne vojne. Takšna vojna bi bila za človeštvo katastrofa. Zato je v današnji dobi, v dobi atomskih groženj ogromne važnosti vloga, ki jo imajo Jugoslavija in druge miroljubne države. Danes gre za to, da se človeštvo, ki se zaveda nevarnosti, katera mu grozi, ne združi s število topov in atomskih ter vodnikovih bomb, ampak s svojo moralno močjo — da prepreči tiste razdiralne sile, ki grozijo uničiti svet. Ponosen sem na to, da je Jugoslavija v prvi vrsti teh sil in nikar ne mislite, da je glas Jugoslavije, danes glas vpljočega v puščavi, ampak se dobro sliši in cenl.

Nadaljevali bomo neodvisno politiko

Danes obstajajo mnoga ugotovanja o tem, kaj bo storila Jugoslavija: ali se bo vrnila v vzhodni blok ali ne? Razumem, da Jugoslavija ne bo šla nikamor, da bo ostala tu, kjer je in da bo vodila neodvisno politiko, kakršno je vodila doslej. Tisti, ki tako ugibajo, vprašujejo, ali bo Jugoslavija pravilno ocenila kaj je bolje — da sprejema pomoč ali da se vrne nazaj v svojo družino. Nam je bila pomoč dobrodošla, toda moram vam povedati, tovariši, da se zaradi pomoči ne bomo odrekli našim načelnim stališčem v zunanji politiki kot se nismo in se nikdar ne bomo odrekli svoji poti v našem notranjem družbenem razvoju. Kadar gre za pomoč, bodisi vojaško ali drugačno, nimamo dvoh, ampak samo eno izbiro — ne sprejemamo pomoči, če nam postavljate pogoje.

Zakaj bodo upokojeni nekateri borci iz NOV

V nadaljevanju zdravice se je maršal Tito ustavil tudi pri vprašanju pripadnikov armade, ki bi morali biti upokojeni. V zvezi s tem je dejal:

»Tovariši! Želim govoriti še o enem vprašanju, o naših ljudeh v armadi. Danes se mi nudi priložnost povedati nekaj besed o vprašanju, katero težko posamezne borci iz osvobodilne vojne, ki so zvedeli, da bodo upokojeni. Povem vam, tovariši, da če je komur koli zaradi tega težko, potem je težko meni, da mora človek mnogokrat storiti nekaj, kar mu srce ne da, kar pa pravilo logika življenja in

splošne potrebe, da je treba storiti. Kaj pomeni pri nas upokojevit? Ali je to upokojevit 70-letnega starca, ki potem živi še par let in umre? Ne, upokojevit je samo termin, ki mora tudi tukaj obveljati, toda takrat, ko ljudje dejansko prehajajo iz enega področja službe svoji socialistični domovini na drugo koristno delo za skupnost. So bolni ljudje, takšni, ki se ne morejo naprej razvijati, pač pa lahko dobro ali pa še bolj koristijo na drugem področju dela. To stvar smo mnogo proučevali. V začetku je bilo več hitrih in precej nepravilnih ukrepov. Danes mora iz naše armade oditi določeno število ljudi na drugo delo, ker naša organizacija ne dovoljuje, da bi obdržali takšno število. Če bo mirno položaj ostal, potem bo moralo iz armade še večje število ljudi na drugo delo, ker nam ne bo potrebna tolikšna armada.

Toda, tovariši moji, tega ne smete razumeti kot nekakšno podcenjevanje ali podobno. Danes imamo mnogo ljudi, med katerimi so nekateri dosegli upokojitveno mejo, ali so bolni, ali pa bi morali iti in lahko gredo na drugo področje. Pred sm gledi tega delati določene napake, sedaj sem pa jaz rek, naj se to dobro prouči in ocenl.

Novi dolžnosti bivših pripadnikov armade

Zvezna vlada je odločila, naj dobijo vsi tisti, ki bodo šli sedaj iz armade, odpravnino v znesku 100.000 din. To je eno. Drugo, za vsakogar, ki je količkat sposoben v kakršnem koli oziru naj se vnaprej določi, na katero dolžnost bo šel. Dolžnosti so razne, kot so n. pr. obmejna služba, carinska služba in službe v raznih pisarnah in ustanovah. Še danes imamo v raznih ustanovah, v trgovini in v mestnih upravah itd. razne nezanesljive in sovražne elemente, ki zavirajo kolo našega razvoja. Zakaj tu ne bi delali preizkušeni ljudje, kot so člani naše armade? Mi smo ukrenili vse, da bi vsestransko pregledali, kje bi mogli zaposliti naše ljudi, ki gredo iz armade. V armadi so dolžnosti, ki so za nekatere pretežke, izven armade pa so službe, ki so zelo lahke in jih ti ljudje lahko opravljajo namesto tistih, ki sedaj tam sedijo in si prizadevajo, da bi razstopili naš zdrav državni organizem. Zakaj ne bi na to dolžnost šel preizkušeni komunist, človek, ki ima i v glavi i v srcu našo stvarnost, našo socialistično državo? Ukrenili smo vse, da bi se to storilo in povem vam, tovariši, da bo v tem oziru napravljeno največ, kar se da, da bi ti naši ljudje, ki gredo iz armade, našli dostojno mesto za svoje nadaljnje delo.

Ne verjamem, da je en sam človek, ki bo šel iz naše armade, da ne bi mogel tudi v bodoče prispevati, kolikor more v

korist naše skupnosti. Mi smo torej vse ukrenili in tisti tovariši, ki so sedaj zaskrbljeni, naj ne skrbijo več, ker bomo i glede življenjske ravni i glede izkoriščanja njihovih sposobnosti skrbeli, da bodo našli mesto, ki jim odgovarja.

Kaj moremo, tovariši? Armada je organizem, ki ima svoje zakone razvoja. Vezana je na razvoj vse države in mednarodnega položaja. Naša armada je takorekoč nenormalno velika v razmerju z velikostjo naše države. Toda v današnjem položaju ni prevelika. Sicer pa nisem mnenja, da bi bili tisti, ki gredo iz armade, sploh izven armade: oni bodo še v bodoče pripadniki naše armade, vedo naj, da tudi v bodoče računamo nanje in da bodo prišli v sistem trenutku, ko bi moral vsak naš državljani stopiti na branik svoje države, v prvo vrsto tisti, ki so zrasli iz naše armade, ki so zrasli v narodnoosvobodilni vojni. Zaupam, tovariši, prav takšnim, pa če so v armadi ali izven nje. Ne bi želel, da bi nekdo, ki bo izven armade, mislil, da se je proti njemu mačehovsko ravnalo, ne bi želel, da bi ljudje, ki gredo iz armade, mislili, da so prepuščeni raznim krajevnim oblastem, komunam ali odborom, ker bo zanje skrbela naša vrhovna zvezna instanca. Toliko sem vam, tovariši, hotel povedati. Živeli!

Konec zdravice predsednika republike so vsi pozdravili z dolgotrajnim ploskanjem in vzkliki tovarišu Titu, ljudski armadi in socialistični Jugoslaviji.

Sprejememo 10 mladincev za izučitev tkalskega poklica

Pogoj: dopolnjena starost 16 let in vsaj dva razreda gimnazije. — Javite se do 28. t. m. pri »SVILANIT« Kamnik.

»VARTEKS« Varaždinska tekstilna industrija Varaždin 1880

poslovodjo

za svojo prodajalno gotove konfekcije v Postojni.

Pogoj: da je nekaznovan in pozna tekstilno stroko. Pismene ponudbe pošljite na podjetje »Varteks« — trgovska mreža Varaždin.

Delegacija pomorske šole iz Pirana pri maršalu Titu

LJUBLJANA, 21. maja. Danes popoldne je predsednik Tito v Ljubljani sprejel delegacijo srednje pomorske šole iz Pirana, ki je pred kratkim v Ljubljani odprla razstavo, posvečeno pomorstvu in 10. obletnici osvoboditve severnega Jadrana. Direktor šole Slavko Kavsek in dilaka Dušan Cuk in Marj Vuk so predsedniku prisneli prične pozdrave profesorjev in dijakov in mu podarili velik model korvete iz XV. stoletja, ki so ga izdelali dijaki šole. V razgovoru o delu prve slovenske pomorske šole v novo priključenih krajih Slovenskega Primorja so člani delegacije obvestili predsednika, da hodi v šolo 108 dijakov in da je do sedaj šola končala 114 pomorcev, strojnikov in ladjedelnikov. Predsednik Tito je v prisrčnem razgovoru pokazal veliko zanimanje za problem šole in poudaril, da je treba v tem delu Slovenije posvetiti pozornost vzgoji pomorcev in ribičev. Predsednik Tito je poslal kolektivno šole svoje pozdrave in želje za nadaljnji napredek.

Zvezni ljudski poslanci so obiskali tekstilno tovarno v Mariboru

Maribor, 21. maja. Zvezni ljudski poslanci so se na povratku iz Slatine Radenci zopet ustavili v Mariboru, kjer so si ogledali obrate Mariborske tekstilne tovarne. Po obhodu po tovarni so se zadržali v daljšem razgovoru s predstavniki delavskega sveta, upravnega odbora in sindikata. Zelo so jih zanimali pogoji dela, odnosi med delavskim svetom in sindikatom, higieno, tehnično zaščito in drugo. Popoldne so se odpeljali na Pohorje, jutri pa se bodo vrnili v Beograd.

Ljubljana: Lokomotiva 59:57 (31:20)

DREVI OB 20 NA IGRIŠČU POD CEKINOVIM GRADOM:
BSK : OLIMPIJA

LJUBLJANA, 21. maja. Kdo ne ki izmed številnih gledalcev, ki se jih je drevi zbralo na šišenskem stadionu okoli 1000, je bil utegnil pomisliti v prvem polčasu, da se bo v začetku še dokaj ležerna igra po odmoru tako razžvele, se več da se bodo nizali nadvse dramatični prizori pod košema. Za najbolj vnete pristaje, predvsem Ljubljane, je bilo današnje srečanje prava preizkušnja za živce, saj so bili ti »revži« kar doberšen del II. polčasa neprestano v nepopisnih skrbih za svoje ljubljence. Teh enušnih trenutkov sta jih naposled rešila sodnika.

Košarkarji Ljubljane so nazadnje vzbujali že občutek, da bodo

podobni tistemu maratoncu, ki je vodil na vsej dolgi in težavni progi, nekaj centimetrov pred ciljem pa se pustil ugnati v kozli rog. Zanimivo je, da zagrebška Lokomotiva se niti za hip ni dokopala do vodstva, pa vendar bi se lahko zgodilo, da bi v zadnjih sekundah pobasala obe dragoceni točki. Gostje niso kazali v I. polčasu takih »grdi« namenov, šele po odmoru pa so dali vedeti, da svoje koše ne bodo prodali tako poceni.

Ze v prvih minutah so igralci Lokomotive izkoristili dečno premajhno enojnost domačinov in skokoma nadoknadili uvodno zamudno, se pravi, z odlično izvedenimi meti so izenačili na 45:45 in 47:47. Le izredna prisbeznost in razpoloženosť Vozlja in Amona pa tudi Kaplja sta nato spravili Ljubljano v skromno vodstvo. Po-

sebnio je ugajal Vozelj, saj je večkrat morda v odločilnih trenutkih s svojimi uspešnimi meti zagotovil moštvo ne samo majhno prednost v koših ampak je predvsem ugodno vplival na moralno soigrancev.

Naj bo kakor koli že, Šiskarji so v resničnem potu svojih obratov zasluženo pobrali ves izkupicek in se spet pomaknili nekoliko više, k vrhu prvenstvene lestvice, dramatični trenutki pa bodo še dolgo ostali v spominu vseh, ki jim ni bilo žal današnjega večera.

KDO JE HERMAN BUHL?

Junak strašnih gora med nami

»Fenomen človeške vzdržljivosti, osvajalec vseh težkih sten v Alpah poletni v pozimi, alpinist takega kova, da zdaj ni primerjave zanj. Takšna je so-glasna sodba vseh, ki so spremljali neverjetno dejanja tega skromnega Tirolca.

Pred vzponom na Nanga Parbat

Po povratku v dolino

3. SAHOVSKI ŠAMPIONAT SLOVENIJE

BORBENO KOLO ZA PREDZADNJE TOČKE

V 12 t. j. v predzadnjem kolu slovenskega šahovskega prvenstva so bili doseženi tle podrobni rezultati:

Bajec — Lešnik remi, Stupica — Kržišnik 1:0, Preinfalk — Grosek prekinjeno v boljšem položaju za Groska, Mišura — Puc prekinjeno — Puc ima kmeta manj, Z. Gabrovšek — N. Tomšič 1:0, Benedičič — J. Tomšič prekinjeno v nekoliko ugodnejšem položaju za Tomšiča.

Stanje na tabeli: Z. Gabrovšek 8, Puc 6,5 (1), Bajec 6,5 (iz 12 partij), Kržišnik 6, Grosek in Benedičič 5,5 (1) itd.

ŠPORT V KRATKEM

Dva nova svetovna rekorda. Nemec Albert Siegl je v Wiesbadenu izboljšal svetovni rekord v streljanju z malokalibrsko puško s 383 krogi od 400 dosegljivih. Atlet Aleksander Anufrijev (SZ) je izboljšal dosedanjí svetovni rekord v teku na 10.000 m s časom 29:10,6. Prejšnji rekord je branil njegov rojak Kuc s časom 29:21,4.

Namizno teniški klub Krim razpisuje tekmovalne za pionirsko prvenstvo Ljubljane, ki bo 11 in 12. junija. Vabljeni pionirji in pionirke letnikov 1940 in mlajši. Člani društva, šol in pionirskih odredov. Prijave pošiljate najpozneje do 25. t. m. na NTK Krim, Ljubljana, Križevniška ul. št. 2.

Drsalni klub Ljubljana tma 23. t. m. ob 19.30 v prostorih Zveze športov Slovenije (Likoarjeva ul. št. 12) svoj letni občni zbor. Člani, članice, pa tudi starši vabljeni!

Prvenstvena mladinska nogometna tekma med Ljubljano in Svobodo bo danes ob 14. uri na stadionu v Šiški.

ODBOJKA

Prvi poraz Branika

ZAGREB, 21. maja. V IV. kolu zvezne odbojarske lige za moške je danes ekipa domače Mladosti dobesedno pregazila prva spomladanskega dela tega tekmovalja v treh nizih. Čeprav so Mariborčani igrali slabše, kar bi moglo, to ne zmanjšuje vrednosti in pomena zmage Mladosti. Tudi vsi trije mariborski kandidati za reprezentanco Jugoslavije — Škrbinjek, Meršnik in Požar — so igrali precej slabo.

V hrvatsko-slovenski ženski odbojarski ligi je v VI. kolu ekipa Lokomotive premagala odbojkarice Borova 3:1 (15:7, 15:4, 11:15, 15:9).

V hrvatsko slovenski ligi so odbojkarji Ljubljane včeraj premagali Tekstilca iz Varaždina 3:0 (15:3, 15:10, 15:10). To je prva zmaga Šiskarjev v letošnjem prvenstvu.

Danes igrajo ...

V II. zvezni ligi Odred z Bokljem v Ljubljani ...

V hrvatsko slovenski ligi: Maribor z Uljanikom v Mariboru in Kladivar v Celju z Borovim; Branik gostuje v Varaždinu, Ljubljana pa na Rijeki ...

Po naši republiki bodo zasedena igrišča: v Hrastniku (Bratstvo-Sobota), v Zagorju (Proletarec-Kovinar M.), v Trbovljah (Rudar-Drava), v Lendavi (Nafta-Kovinar S.), v Velenju (Rudar-aluminij), v Kopru (Aurora-Grafičar), v Piranu (Piran-Grafičar), v Ljubljani (Krim-Slovan), v Postojni (Postojna-Triglava) in v Gorici (Branik-Izola).

Ljubljanski tekmi bosta dopoldne ob 10.30 na igrišču Slovana in popoldne ob 16.30 na stadionu ob Titovi cesti.

ŽELEZARNA RAVNE

razpisuje mesto

obratovodje energijskega oddelka

Pogoj: elektroinženir s vsaj 10-letno prakso. Družinsko stanovanje takoj na razpolago.

Prijave na personalni oddelek

RAVNE NA KOROŠKEM

Zgradili so novo cesto

Zgraditi novo cesto, to je bila močna želja Trboveljčanov že pred vojno, toda takratni oblastniki se za to niso zmenili. Kljub temu pa je le napočil čas, ko se je tudi ta želja trboveljskim rudarjem uresničila. Graditi so jo začeli že pred leti in tako je danes zgrajena skozi vsi trboveljsko dolino. Za to gre zahvala naši ljudski oblasti in tudi samim domačinom. Nič več se ni treba ljudem, ki stanujejo ob cesti jeziti zaradi prahu. Tudi blata in mlak ni več. Nova cesta je široka 6 m, poleg tega pa ima ob straneh še široke pločnike za pešce in predstavlja eno najpomembnejših komunalnih pridobitev zadnjih let v Trbovljah.

Jano K.
V »Slovenskem poročevalcu«
— najnovejše vestil

H
WENDT
ROMAN
LADJA
PREKLETIM
50

»Jutri zarana bo vse jasno, Plenišer. V najslabšem primeru ... Bering je zadužil stok. »V najslabšem primeru se moramo pač še tri ali štiri dni voziti dalje proti zahodu. Kamčatka ne more biti več tako zelo daleč. Nobenih nepredvidnosti zdaji.« Dal se je odvesti do odprtine v kajuti. »Vihar se dviguje, Plenišer. Držimo se vstran od kopnega — do jutri.«

Vedel je, kakšno živčno preskušnjo je bil s tem naložil svojim možem. Toda zdaj je bil spet bister in buden ter je videl z bolečo jasnostjo, kaj jih je čakalo, če bi, na pol blazni v pričakovanju, jadrali naravnost proti obali. Ladja bi se razbila ob kipeh valovih od brega. Divje je tu besnelo morje, vsepovsod so se kazali skladi in peščine. Če potemtakem ti modri griči ne spadajo h Kamčatki, tedaj so dokončno obležali — tedaj je bil pekel v zadnjem trenutku vendarle zmagal. Predgorje, otok, najsi bo, kar si bodi, voziti morajo skrbno in pogledati, kaj leži za njim Bering je dal oficirjem sporočiti svoja povelja po Kukuškinu in poslušal s sklonjeno glavo tiktakanje kronometra na steni. Njegovo srce je frfotalo kakor ptiček v kletki.

»Sveti Peter« je križaril pred obalo. Tudi Ovcin je bil začel zdaj dvomiti. Rtič Šipunskij je bil drugačen. Golo in skalnato so učinkovale te gore na severozahodu. Nobenega gozda, nobenega zelenja med snegom. Prav nikjer kadečega se vulkana. Z očmi sta se srečala s Stellerjem. Pristav je mogzal. Obala Kamčatke — njeno sliko si je bil vtisnil trdno v spomin po večtedenskih potovanjih. Saj je minilo komaj šele pol leta, odkar se je bil od rtiča Šipunskega peljal k izlivu reke Kamčatke, kjer je botaniziral, s sanmi, težko naloženimi s samimi naravoslovnimi znamenitostmi.

Njegovi prsti so risali obalne obrise Kamčatke po zraku. »Bojim se ...« je ogovoril Waxella, toda od jeze plamečel pogled, pogled srda in prezira, je bil dovolj, da je précej

umolknil. Znočilo se je, prišla je noč s snegom, noč, ki so jo preplešale mrzle, migotajoče snežinke iz težkih, žveplastih oblakov. Nagibno blede mesec je visel med njimi. Izžareval je nejasno luč, sij, kakršen prihaja od trohnečega lesa. Sneg in lunina svetloba sta senčila pogled na obalo.

Waxell je poklical Kitrova v obednico. Govoril je o poveljnikovih navodilih, o novih Plenišerjevih izračunih. »Pri 55° severne širine in 6° vzhodne dolžine od rta Šipunskega plujemo zdaj — to je spravil na dan! Kaj meni ti, Kitrov?«

Tesar je zarezal in pokazal zobe. »Hej, zakaj pa tale dežela kljub temu ne bi spadala h Kamčatki? Daleč v morje moleči rtič ... severno od Avače. Mar poznamo obalo Kamčatke tako natanko? To je Kamčatka, Waxell! Če se zasidramo in izkrcamo, smo rešeni.«

»Tako mislim tudi jaz. Rajši peš v Petropavlovsk kakor še en dan dlje na tej ladji, v tem morju. Toda —, Waxell je s pestjo udaril po mizi, »poveljnik je odredil, naj rtič objadramo in pogledamo, kaj leži za njim.«

»Kaj? Nobenega izmed mož ne spravim več v sprtnela jadra. Vrag naj vzame vse — tu nikogar med nami ni več zraven!«

»Prav imaš. Naj si to poskusi kar sam! Na pogrado leži — povelja izdaja in si potegne potem odejo čez glavo! Če se tu zasidramo ...«

... potem tudi tu ostanemo. Nihče izmed nas ni več tako močan, da bi lahko spet dvignil sidra.«

Glasen, pojoč glas je spreletel ladjo, kakor da bi pokale strune velikega zvočnega telesa. Potem je zagrmelo, nato pa zaropotalo in se drobilo kakor ob nevihti. Oba oficirja sta planila na palubo. Tam je vse grozno ležalo križem krazem. Vihar je bil raztrgal vrvi velikega jambora. Jambor sam se je prepognil in metal s sebe vse, kar je bilo bremena na njem

od jader in lesa. Gornji krov je bil ena sama divja zmešnjava tresk, cunj in iveri. Na pol omamljeni so plezali mornarji izpod razbitin. Se je bilo mar tik pred ciljem vse zarotilo proti njim? Spravili so iverje s poti. Ovcin je poslal nekaj mož v zadnji jambor, da bi zmanjšali breme mokrih jader. Še ta zadnji jambor se jim ne bi smel zlomiti.

»Nobenega strahu!« je zavpil Waxell v bučeči veter. »Naj gre ladja rakom žvižgaj — mi se bomo rešili! Smer sever! Držite se proti obali!«

23

Do popoldneva 5. novembra je zakrival megleni zastor kopnino. Z nekaj capami platna na zadnjem jamboru je lezel »Sveti Peter« — iskajoč si poti skozi soparo. Waxell in Kitrov nista razodela besede o svojih sklepih. Če pridemo do razgleda ..., je mislil Waxell. Zdaj moramo biti čisto v bližini obale. Nekaj milj še ... Ovcin je oprezoval proti zahodu in jugozahodu, tja, kjer je ležal Petropavlovsk. Plenišer, Jušina in Steller so šepetali med seboj. »Če se dvigne megla, bomo spregledali. Tedaj gremo dalje ... okrog predgorja ... ali okrog otoka ...« Beringu so morali poročati vsako uro. Še nekaj dni voznje ... vzdolž obale ... do rta Šipunskega ... in nato v zaliv Avačo ...

Večerni sunek vetra se je zagnal v meglo in jo pretrgal. »Tu — poglejte!« je kričal Waxell. »Tik pred nami — kopnina, domovina! Kamčatka! Črne skale so molele strmo iz morja. Možje so vriskajoč stegovali mršave roke po njih. Nihče pa ni bil dovolj močan in zadosti priseben, da bi jih opazoval natančneje. »Hočete mar na kopno, možje? Hočete spustiti sidra?«

»Da!« so zarjovel, zavzdihnil in zavriskali vsi. Samo Ovcin, Steller in Plenišer so molčali.